

Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

รัฐธรรมนูญอาจไม่ใช่สาเหตุหลัก ที่ทำให้ประเทศก้าวเดินไปได้อย่างจำกัด เผชิญกับสิ่งท้าทายใหม่ได้จำกัด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นกฎหมายลำดับศักดิ์สูงสุดแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายอื่นใดจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญไม่ได้ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบการปกครองของประเทศ ซึ่งตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ผู้เขียนมีความต้องการที่จะนำบทเรียน ประสบการณ์ทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ๆ ของประเทศที่ผ่านมาในหลาย ๆ กรณี มาศึกษาเพื่อเป็นตัวอย่างที่น่าสนใจ และมีประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยมีการยกประเด็น/คำถาม (พร้อมความเห็นที่รวบรวมได้ในขั้นต้น) ที่สังคมสมควรทราบและนำมาพิจารณาถกแถลงเพิ่มเติมให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะมีส่วนช่วยให้กรอบแนวคิด ทิศทางก้าวเดินของประเทศ มีผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไป

(ที่มา: พลเอก ไวกอนน์ ศรีนวล

ที่ปรึกษาอาวุโส ศูนย์พัฒนายุทธศาสตร์ชาติประเทศกำลังพัฒนา)

ประเด็นที่ 1 ก็คงเป็นประเด็นเดียวกับหัวข้อข้างต้น คือรัฐธรรมนูญอาจไม่ใช่สาเหตุหลักที่ทำให้ประเทศก้าวเดินไปได้จำกัด เผชิญกับสิ่งท้าทายใหม่ ๆ ได้จำกัด

ความเห็น ในสายตาประชาชนทั่วไป ประเทศเรามีการแก้ไขรัฐธรรมนูญมามากกว่า 10 ครั้งแล้ว แก้ไขมาต่อเนื่อง โดยผู้มีความรอบรู้มีประสบการณ์ ระดับอาจารย์ของอาจารย์ในหัวเวลา หากจะเคยเป็นสาเหตุหลัก ปัญหาหลักดังกล่าวก็คงจะคลี่คลายไปมากแล้ว หรือถ้าจะยังเป็นปัญหาอยู่บ้างก็คงจะไม่ใชสาเหตุเดียวปัญหาเดียวแล้ว

ประเด็นที่ 2 ซึ่งเป็นประเด็นที่เป็นคำถามที่น่าสนใจตามมาก็คือ เมื่อรัฐธรรมนูญไม่ใช่สาเหตุหลัก ปัญหาหลักดังกล่าวแล้วอะไรที่อาจจะสามารถเป็นสาเหตุหลัก ปัญหาหลัก

ความเห็น ก็คงต้องกลับไปทบทวน ตรวจสอบว่ากรอบคิด ทิศทางก้าวเดินของประเทศฯ นั้นได้มาจากไหน อย่างไร กรอบคิดทิศทางก้าวเดินของประเทศในสังคมประชาธิปไตย ได้มาจาก 2 ส่วนหลัก คือ ส่วนแรกได้จากฝ่ายนิติบัญญัติ ในรูปของรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ที่เป็นกรอบคิด ทิศทางที่ค่อนข้างจะคงที่/ถาวร เฉพาะเรื่อง เน้นในเรื่องการควบคุม ตรวจสอบ อีกส่วนจะได้จากฝ่ายบริหารในรูป

บทนำ

ส่วนที่ 1 สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ
ห้วง เม.ย. - มิ.ย.59

- สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ
- สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

ส่วนที่ 2 • เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์
และความมั่นคง (SSC Focus)
ห้วง เม.ย. - มิ.ย.59

- เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์ และ
ความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN Focus)
ห้วง เม.ย. - มิ.ย.59

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
ห้วง เม.ย. - มิ.ย.59

6

9-18

20-41

42-47

ของยุทธศาสตร์เน้นการหาหนทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในช่วงเวลา ซึ่งจะนำเอากรอบคิด ทิศทางในส่วนแรกมาเป็นแนวทางพิจารณาร่วมกับปัญหาต่างๆ สิ่งท้าทายใหม่ ๆ ทุกเรื่อง (ไม่ใช่เฉพาะเรื่อง) อีกทั้งต้องปรับยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในหัวเวลาด้วย (จึงไม่คงที่) กรอบคิดทิศทาง ทั้งสองส่วนต้องไปด้วยกัน สมดุลและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

หากรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่สาเหตุหลัก ปัญหาหลักดังกล่าว เราก็คงต้องมา ตรวจสอบให้ชัดเจนว่า ยุทธศาสตร์ประเทศที่ผ่านมา ๆ มามีปัญหาสำคัญอะไรที่มีผลกระทบต่อกรอบคิด ทิศทางก้าวเดินประเทศ

ประเด็นที่ 3 ทำไมยุทธศาสตร์จึงอาจจะเป็นสาเหตุหลัก เป็นปัญหาหลัก ที่ทำให้การแก้ปัญหาต่าง ๆ การเผชิญหน้ากับสิ่งท้าทายใหม่ ๆ มีผลการปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมจำกัดไม่เกิดประโยชน์กับประชาชนส่วนใหญ่ การแก้ปัญหาต่าง ๆ จึงวนไปวนมา จุดรั้งประเทศอย่างต่อเนื่อง

ความเห็น ต้องทำความเข้าใจกันก่อนว่า ยุทธศาสตร์ประเทศที่ผ่านมา ตีตั้งนั้นเพราะกำหนดโดยผู้รู้ ในสภาวะแวดล้อมในหัวเวลา แต่จากการที่ได้ติดตาม การกำหนดการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์ประเทศมาต่อเนื่องกว่า 20 ปี โดยเฉพาะ ในหัวหลังสงครามเย็น ปรากฏว่ายุทธศาสตร์ประเทศดังกล่าวจะตีชั่วคราวในช่วงต้น ๆ (ประมาณ 1 ปี) ก็จะเกิดการชะงักงัน เกิดอุปสรรคทำให้เดินต่อไปไม่ได้แม้จะมีความพยายาม ที่จะแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอด ก็ตาม แต่ดูเหมือนจะไม่ดีพอ เพราะยุทธศาสตร์ประเทศก็ยังให้ผลการปฏิบัติ ที่จำกัด ในเรื่องนี้ผู้มีหนทางสังคมหลาย ๆ ท่าน แม้จากมุมมองที่แตกต่างกันก็ได้ สะท้อนความเห็นออกมาในลักษณะเดียวกันว่ายุทธศาสตร์ประเทศมีปัญหา เช่น ประเทศก้าวเดินแบบไร้ทิศทาง ปัญหาที่ละเอียดมานานกำลังจุดรั้งประเทศ ประเทศ ต้องการนโยบายยุทธศาสตร์เพื่อเป็นกรอบ เป็นทิศทางใหม่ เป็นต้น

สิ่งที่ควรทำความเข้าใจอีกประการก็คือ ยุทธศาสตร์นั้นมีหลายระดับ ยุทธศาสตร์ระดับหน่วย องค์กร ยุทธศาสตร์เฉพาะเรื่อง หรือยุทธศาสตร์ในกรอบ การกิจ ที่มีไม่ซับซ้อนมาก ยังให้ผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอยู่บ้าง ประเทศยังเดิน ได้บ้าง แต่เมื่อเป็นยุทธศาสตร์ประเทศ ระดับชาติ ที่ต้องเป็นกรอบคิด เป็นทิศทาง ก้าวเดินของประเทศเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ที่ต้องเกี่ยวข้องกับปัญหา ซับซ้อน สิ่งท้าทายใหม่ ๆ หลากหลาย ยุทธศาสตร์จะมีปัญหาทันที ให้ผลการปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมจำกัด ฯลฯ

ในมุมมองทางยุทธศาสตร์ การที่ยุทธศาสตร์ประเทศไม่สามารถเป็นกรอบคิด ทิศทางก้าวเดินประเทศได้ดังกล่าวเกิดจากการที่เราเข้าไปใช้วิธีคิด วิธีกระบวนการ กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ประเทศแบบเดิม ๆ ที่เข้ามาตั้งแต่หัวสงครามเย็น ไข่มามากกว่า 50-60 ปี การใช้วิธีคิดกระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ประเทศแบบเดิม ๆ ซึ่งอาจจะใช้ได้ผลดีสำหรับสภาวะแวดล้อมในหัวสงครามเย็น แต่เมื่อนำมาใน หัวเวลาปัจจุบันที่สถานการณ์ สภาวะแวดล้อมต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปมาก มีความซับซ้อน

และเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็ว จึงทำให้ยุทธศาสตร์ประเทศเกิดจุดอ่อน ข้อจำกัด ที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมจำกัดไม่เกิดประโยชน์กับประชาชนส่วนใหญ่ดังกล่าว

ประเด็นที่ 4 มาถึงประเด็นที่สำคัญก็คือ แล้วอะไรเป็นจุดอ่อน ข้อจำกัด ในวิธีคิด ในวิธี/กระบวนการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ประเทศ ที่ต้องหาทางแก้ไขหรือลดจุดอ่อนเพื่อให้ยุทธศาสตร์สามารถเป็นกรอบคิด ทิศทางก้าวเดินประเทศได้

ความเห็น ดังที่กล่าวมาแล้ว การปรับ แก้ไขยุทธศาสตร์ประเทศให้เหมาะสมให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นทุกรัฐบาลก็พยายามทำมาโดยตลอด แต่ในมุมมองทางยุทธศาสตร์ก็เป็นเพียงการปรับยุทธศาสตร์ประเทศตามเหตุปัจจัยภายนอก ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเท่านั้นซึ่งจะไม่เพียงพอเพราะยุทธศาสตร์ประเทศก็ยังไม่ผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมจำกัด แบบเดิม ๆ เราคงต้องมาพิจารณาปรับแก้ไขยุทธศาสตร์จากเหตุปัจจัยภายในของยุทธศาสตร์เองด้วย ก็คือ วิธีคิด วิธี/กระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ประเทศที่อาจมีจุดอ่อน ข้อจำกัด

จุดอ่อน ข้อจำกัดในวิธีคิด ในวิธี/กระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ประเทศที่สำคัญที่รวบรวมได้มี 3 ประการ

ประการแรก จะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของชาติ ซึ่งในความหมายที่เข้าใจได้ง่าย ๆ ก็คือ ความต้องการของชาติในห้วงเวลา (5 ปี) แต่การระบุผลประโยชน์ของชาติของเราในปัจจุบันจะยังระบุในลักษณะที่กว้าง ๆ ระบุให้ครอบคลุมมากกว่าจะเน้นปัญหาความต้องการเฉพาะเจาะจงในห้วงเวลา ทำให้เกิดการตีความหลากหลาย การนำผลประโยชน์มาอ้างแตกต่างกันหลากหลาย การใช้ทรัพยากรก็จะกระจัดกระจาย มีผลทำให้การปฏิบัติเป็นรูปธรรมจำกัด และที่สำคัญเป็นปัญหาทางปฏิบัติมาโดยตลอดก็คือ การรักษาผลประโยชน์ของชาติที่ผ่านมา เราจะไปพึ่งความสามารถเฉพาะบุคคลเป็นหลัก โดยไม่มีหลักคิด หลักการร่วมของชาติที่จะสามารถยึดถือร่วมกันในทางปฏิบัติ การรักษาผลประโยชน์ของชาติ ความต้องการของชาติ ต้องไปพึ่งความสามารถเฉพาะบุคคล ในสภาวะแวดล้อมที่ซับซ้อนของระบบทุนนิยมที่มีการแข่งขันกันสูงมีกลุ่มผลประโยชน์ทั้งภายในภายนอกประเทศ และกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองที่หลากหลายจึงทำให้ผลประโยชน์ของชาติถูกรองรับถูกบิดเบือนได้ง่าย เกิดการคอร์รัปชันด้านนโยบายที่ทำความเสียหายแก่ประเทศมากมายทั้งที่ถูกเปิดเผย ไม่ถูกเปิดเผย การพยายามแก้ไขการคอร์รัปชันโดยเน้นมาตรการทางกฎหมายก็ย่อมจะช่วยให้ แต่คำถามก็คือเป็นการไปเน้นที่ปลายเหตุหรือเปล่าเพราะความเสียหายได้เกิดขึ้นแล้ว ควรจะมาพยายามแก้ไขที่ต้นเหตุที่ยุทธศาสตร์ประเทศด้วยหรือไม่

จุดอ่อนข้อจำกัดที่สำคัญประการต่อมาก็คือ ปัจจุบันปัญหาในระดับชาติต่าง ๆ จะเชื่อมโยงกัน มีผลกระทบถึงกันหมด ซึ่งผิดไปจากเดิมในช่วงสงครามเย็นที่ปัญหาในระดับชาติต่าง ๆ จะไม่ค่อยเชื่อมโยงกัน มีผลกระทบต่อกันน้อยมาก การแก้ไขปัญหาจึงสามารถกำหนดเป็นนโยบาย ยุทธศาสตร์ประเทศแยกเฉพาะเรื่องแต่ละมิติได้ แต่ในสถานการณ์สภาวะแวดล้อมปัจจุบัน ปัญหาในระดับชาติต่าง ๆ จะเชื่อมโยงกันหมด มีผลกระทบถึงกันหมดในทุกมิติ การจะดำเนินการแก้ไขระดับชาติ ปัญหาใดปัญหาหนึ่งในทางปฏิบัติจึงจำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบาย ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องหลากหลาย (เป็น Package) ปัญหา ก็คือจะกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ที่หลากหลายต่าง ๆ เหล่านี้ให้สามารถเสริมกันไม่เป็นอุปสรรคต่อกันได้อย่างไร

และปัจจุบันสถานการณ์ต่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วมากเกิดปัญหามากมายว่าจะทำอย่างไร จะให้หน่วยรับผิดชอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ที่มีหลากหลายดังกล่าวสามารถปรับแก้ยุทธศาสตร์ในส่วนที่ตัวเองรับผิดชอบไปได้ก่อนในขั้นต้นโดยยังให้เสริมกันไม่เป็นอุปสรรคกันไม่ต้องรอดำเนินการตามระบบเดิม ซึ่งต้องใช้เวลาก่อเกิดความล่าช้า ยุทธศาสตร์ประเทศก็จะเกิดความชะงักงัน ไม่ต่อเนื่อง

จุดอ่อน ข้อจำกัดสำคัญประการสุดท้าย ก็คือปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในทุกระดับ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกิดประโยชน์กับประชาชนโดยตรง สร้างสังคมให้เข้มแข็ง ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีแต่ในทางปฏิบัติยังสับสนและมีปัญหาอยู่มาก เนื่องจากมีความเห็นต่างที่หลากหลาย และมีกลุ่มมุ่งแต่ประโยชน์ของกลุ่มตนเป็นหลักโดยที่เราไม่สามารถสร้างระบบที่จะช่วยหล่อหลอมความเห็นต่างให้เดินไปด้วยกันได้ ในลักษณะนี้ย่อมเปิดโอกาสให้บุคคล กลุ่มที่ไม่หวังดีสามารถเข้ามาขยายผล เป็นความขัดแย้ง ความหวาดระแวงในสังคมได้ สังคมอาจต้องการหลักคิดร่วมในทางปฏิบัติที่จะช่วยให้เกิดความยั่งยืนซึ่งใจให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมควบคู่ไปกับผลประโยชน์ของกลุ่ม และไม่ให้เกิดเป็นเครื่องมือที่จะถูกขยายผลเป็นความขัดแย้ง ความหวาดระแวงในสังคมได้

ประกอบกับในปัจจุบัน ความเห็นต่างความขัดแย้งในสังคมจะไม่ถูกจำกัดอยู่ในกรอบแค่ปัญหาความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ทางวัตถุ ความไม่พอใจในการดำเนินงานของรัฐเท่านั้นแต่จะขยายเป็นความขัดแย้งด้านความเชื่อ ด้านอัตลักษณ์ของกลุ่มต่าง ๆ เชื้อชาติต่าง ๆ ซึ่งเป็นความขัดแย้งที่ลึกซึ้งกว่าเดิมจะใช้วิธีการแก้ไขปัญหาทั่ว ๆ ไปแบบเดิมคงไม่ได้ สังคมโดยรวมอาจต้องการหลักคิดร่วมของชาติเป็นพื้นฐานที่จะสามารถยึดโยงสังคมที่หลากหลายเข้าด้วยกัน ให้ตระหนักว่าการพยายามปกป้องความเชื่อ อัตลักษณ์ของตน ไม่จำเป็นต้องไปใช้วิธีสร้างความเกลียดชัง ใช้ความรุนแรง หรือพยายามครอบงำกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้สังคมโดยรวมอ่อนแอ เดินต่อไปไม่ได้ เผชิญหน้ากับสิ่งท้าทายใหม่ ๆ ไม่ได้

สรุป

การที่ยุทธศาสตร์ที่ผ่านมาไม่สามารถเป็นกรอบคิด ทิศทางก้าวเดินประเทศร่วมกับกับรัฐธรรมนูญได้ทำให้การแก้ปัญหาสำคัญระดับชาติ การเผชิญกับสิ่งท้าทายใหม่ ๆ มีผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมจำกัด และมักไม่เกิดประโยชน์กับประชาชนส่วนใหญ่ในสาเหตุหลักน่าจะเกิดจากการที่เรายิ่งไปใช้วิธีคิด กระบวนการ/วิธีกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ประเทศแบบเดิม ๆ ที่ใช้มากกว่า 60 ปี เมื่อยังนำมาใช้ในสถานการณ์ในสภาวะแวดล้อมปัจจุบัน จึงทำให้ยุทธศาสตร์ประเทศจึงมีจุดอ่อน ข้อจำกัดดังกล่าว

หากรัฐบาลนี้หรือรัฐบาลต่อไป มีความมุ่งมั่น มีความต้องการสร้างความแตกต่างให้ประเทศก้าวเดินไปข้างหน้า เพื่อประโยชน์ประชาชนส่วนใหญ่ ดึงศรัทธาความเชื่อมั่นของประชาชนให้กลับมาว่ารัฐบาลจะสามารถนำประเทศไปข้างหน้า ก้าวข้ามอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ไม่ใช่แค่การโฆษณาชวนเชื่อ หรือแค่การพูดให้หูตึงที่ผ่านมา รัฐบาลก็ควรพิจารณาหาทางแก้ไข หรือพยายามลดจุดอ่อน ข้อจำกัดสำคัญ ๆ ดังกล่าวให้ได้ก่อนทำยุทธศาสตร์ให้เป็นยุทธศาสตร์ เพื่อให้สามารถรุกทางยุทธศาสตร์ได้ในทางปฏิบัติ ไม่ควรจจะรีบกระโดดไปกำหนดยุทธศาสตร์ประเทศโดยยังใช้วิธีคิด กระบวนการ/วิธีกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ประเทศแบบเดิม ๆ หากเป็นเช่นนั้นผลลัพธ์ก็คงจะคาดเดาได้ว่าการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชาติ ก็คงจะวนไปวนมาจุดรั้งประเทศเหมือนเดิม (หมายเหตุหน่วยงานที่ได้มีการศึกษาและตระหนักในจุดอ่อน ข้อจำกัดของยุทธศาสตร์ประเทศที่อาจจะประสานขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ก็คือ สภาความมั่นคงแห่งชาติ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (วสท., ศสย.) หรืออาจจะประสานขอข้อมูลโดยตรงมาที่ศูนย์พัฒนายุทธศาสตร์ชาติ สำหรับประเทศกำลังพัฒนา (ศพยช.) (โทร. 081 909 9834, 081 755 2915) โดยเฉพาะข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องของรายละเอียด จุดอ่อนของยุทธศาสตร์รวมทั้งแนวทางแก้ไขลดจุดอ่อน ข้อจำกัดดังกล่าวที่ได้มีการศึกษาและรวบรวมไว้แล้วอย่างต่อเนื่อง)

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (Strategic Studies Center Journal)
พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม ISBN 0858-8751
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2559
48 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ.2537

© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย

กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

- ผู้อำนวยการ** : พล.ต.จุมพล เฉลยถ้อย
รองผู้อำนวยการ : พ.อ.อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์
: พ.อ.กิตติ คงสมบัติ
กองผู้อำนวยการ : พ.อ.อรรถเดช ประทีปอุษานนท์
: พ.อ.หญิง อารยา จุลานนท์
: น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ
: พ.อ.สุทัศน์ ครำในเมือง
: พ.ต.หญิง เฉลียว เหมหงษ์
: ร.ท.หญิง นันทิยา ทองคนารักษ์ ร.น.
: จ.อ.สามภพ ศรีอักษร
: น.ส.มนวดี ตั้งตรงทุกย์
: น.ส.หัตถยา ไทยานนท์
: น.ส.ธราทิพย์ พวงเชียง
: น.ส.กรรณิการ์ มหาสารกุล
ศิลปกรรม : จ.ต.ชาญชัย ว่างวงศ์
: น.ส.ชุตินธร พรวุฒิกุล
: นางกัญจน์พร มหาราวกุล

ส่วนที่ 1 สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ (เม.ย. – มิ.ย.59)

สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ

1. ศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน (ศปถ.) สรุปผลลดอุบัติเหตุสงกรานต์ปลอดภัย 7 วัน (11–17 เม.ย.59) เกิดอุบัติเหตุ 3,447 ครั้ง เสียชีวิตรวม 442 ราย บาดเจ็บ 3,656 คน 9
2. การปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 9
3. เศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกของปี 2559 10
4. เลขา ศศช. เผยผลสำรวจการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันจาก IMD ประเทศไทยดีขึ้น 2 อันดับ 11
5. นายกรัฐมนตรีเยือนสิงคโปร์เพื่อเข้าร่วมและกล่าวปาฐกถา ในการประชุม IISS Shangri-La Dialogue 15th Asia Security Summit 12
6. โครงสร้างภาษีที่ดินใหม่เริ่มใช้ ปี 2560 12
7. การเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของนางออง ซาน ซู จี ที่ปรึกษาแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา 13
8. ไทยแพ้โหวตคาซัคสถาน ไม่ได้เป็นสมาชิกไม่ถาวรคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ 13
9. สหรัฐยกระดับสถานการณ์ค้ำมนุษย์ในไทยจาก Tier 3 ขึ้นเป็น Tier 2 Watch List 14

สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

1. AIIB จับมือ ADB ปลดปล่อยเงินกู้สร้างทางหลวงปากีสถาน 15
2. ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เยือนเวียดนาม กับแนวโน้มการยกเลิกมาตรการห้ามซื้อขายอาวุธ 15
3. เหตุผล 8 ประการที่ฝ่าย “Brexit” ชนะประชามติในอังกฤษ 16
4. ผู้ก่อการร้ายพลีชีพลั่นสนามบินอิสตันบูล 17
5. สหรัฐฯ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ซ้อมระบบป้องกันภัยซีปนาวูเอจิส เป็นครั้งแรก 17
6. โรดริโก ดูเตอร์เต สาบานตนเป็น ประธานาธิบดี คนที่ 16 ของฟิลิปปินส์ 18

ส่วนที่ 2 เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) และ

เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์ และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN Focus) (เม.ย. – มิ.ย.59)

1. การปรับยุทธศาสตร์และนโยบายความมั่นคงของมหาอำนาจ กับ ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย 20
2. ไทยมีความเสี่ยงจากการเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติการของ IS 22
3. กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านความมั่นคงทางทะเล 24
4. แนวทางการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication : STRATCOM) ของกองทัพไทย 26
5. Brexit : ทิศทาง โอกาส ทางเศรษฐกิจของไทย 28
6. ประเทศไทยกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ 30
7. ญี่ปุ่นกับการสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถแก่ประเทศพันธมิตรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ อินโด-แปซิฟิก 32
8. ศาลประจําอนุญาโตตุลาการ (PCA): การแก้ไขปัญหาในทะเลจีนใต้ หรือปมขัดแย้งระลอกใหม่ ? 34
9. ยุทธศาสตร์ Sino - GMS ของจีนกับความมั่นคงใน GMS 36
10. ผลการประชุม IISS Shangri - La Dialogue, 15th Asia Security Summit ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ 38
11. เส้นทางคมนาคมไตรภาคี อินเดีย - เมียนมา - ไทย: โอกาสของไทยจริงหรือ ? 40

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (เม.ย. – มิ.ย.59)

1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop

- 4 – 5 เม.ย.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดโครงการอบรมการพัฒนากระบวนราชการ (ก.พ.ร.) ประจำปีงบประมาณ 2559 ณ ห้องประชุมศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 42
- 27 - 28 เม.ย.59 พลเอก สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 4/2559 เรื่อง “ความท้าทายต่อการปรับทัศนคติของคนไทยต่อประเทศเพื่อนบ้านในเชิงบวก” ระหว่างวันที่ 27–28 เม.ย.59 ณ โรงแรมโกลเด้นซิตี ราชบุรี ซึ่งจัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยมี พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ให้การต้อนรับและกล่าวรายงานในพิธีเปิด 42
- 12 พ.ค.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “บริบทและทิศทางการเสริมสร้างความมั่นคงร่วมในทะเลจีนใต้” ในงานสัปดาห์วิชาการความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 1 ประจำปี 2559 ณ ห้อง 122 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เมื่อวันที่ 12 พ.ค.59 เวลา 08.30 - 12.00 น. 43
- 12 พ.ค.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การปฏิบัติการทางทหารร่วมของกองทัพไทยกับอาเซียนและประเทศคู่เจรจาตามกรอบ ADMM-Plus” ในงานสัปดาห์วิชาการความมั่นคง สปท. ประจำปี 2559 ณ ห้อง 122 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เมื่อวันที่ 12 พ.ค.59 เวลา 13.00 – 16.00 น. 43
- 24 - 27 พ.ค.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดกิจกรรม Unit School เพื่อการพัฒนาภาษาอังกฤษของกำลังพล ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประจำปี 2559 ระหว่างวันที่ 24-27 พ.ค.59 ณ ห้องประชุม (2) ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ชั้น 2 ซึ่งในวันนี้เป็นวันสุดท้ายของการจัดกิจกรรม โดย พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้มอบของที่ระลึก ถ่ายภาพร่วมกับวิทยากร และผู้เข้ารับการอบรม 43
- 9 – 10 มิ.ย.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการสัมมนาการปรับปรุงและประเมินผลการดำเนินการ โครงการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ระหว่างวันที่ 9-10 มิ.ย.59 ณ โรงแรมไมด้า รีสอร์ท จ.กาญจนบุรี 44
- 27 มิ.ย.59 พลโท สุรสิทธิ์ ถนัดทาง รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในการประชุมวิชาการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2/2559 เรื่อง “บทบาทของการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ ต่อบริบทความมั่นคงในศตวรรษที่ 21” เมื่อวันที่ 27 มิ.ย.59 จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 44
- 29 - 30 มิ.ย.59 พลเอก สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานเปิด “การประชุมสัมมนาเครือข่ายทางวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน ประเทศไทย ประจำปี 2559” จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในฐานะ ศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญอาเซียน (SSC ASEAN Reserch and Expert Centre : SAREC) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และแลกเปลี่ยนผลงานทางวิชาการในรอบปี ระหว่างสถาบันการศึกษาและหน่วยงาน think tank ด้านอาเซียนในเครือข่าย 24 สถาบัน ระหว่างวันที่ 29-30 มิ.ย.59 ณ โรงแรมชั้นทारा เวลเนส รีสอร์ท จ.ฉะเชิงเทรา 44

2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ

- 4 พ.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ แลกเปลี่ยนข้อมูลวิชาการและสร้างเครือข่าย กับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เมื่อวันที่ 4 พ.ค.59 ณ ห้องประชุมพลโทพระยาศัลยวานนิเทศ ชั้น 3 อาคาร วช. 45
- 1 ก.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ ประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และรวบรวมข้อมูล ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พร้อมด้วยเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สุริยานุวัตรเพื่อการพัฒนาประเทศ เมื่อวันที่ 1 ก.ค.59 45

3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

- 10 เม.ย.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และคณะฯ 45
เดินทางไปประชุมและแลกเปลี่ยนทางวิชาการ กับสถาบัน China Institute for International Strategic Studies (CIISS)
ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน (สปปจ.) โดยมีผู้แทน CIISS ต้อนรับโดย MG (Retd) Zhao Ning, Vice Chairman, CIISS
- 12 เม.ย.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ 46
ประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางวิชาการกับหน่วยงาน China Institute of Contemporary International Relations (CICIR)
ของ สปปจ. โดยมี Mr.Ji Zhiye, President of CICIR ให้การต้อนรับและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในประเด็น ยุทธศาสตร์ของจีน
ต่ออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) ประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางวิชาการ ณ CIIS ของ สปปจ.
โดยมี Mr.Liu Qing, Acting Director Department for Asia Pacific Studies CIIS ให้การต้อนรับและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น
ทางวิชาการ ในประเด็นนโยบายการต่างประเทศของจีนต่อมหาอำนาจ และนโยบายความมั่นคงทางทะเล
- 15 เม.ย.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ 46
เดินทางเยี่ยมสำนักนายกเทศมนตรี นครคุนหมิง โดยมี Mr. Li Zhigong, รองนายกเทศมนตรีนครคุนหมิง มลฑลยูนนาน
ให้การต้อนรับ ณ Kunming Municipal People's Government HQ : มีการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ
พัฒนาตามยุทธศาสตร์ของ Greater Mekong Subregion (GMS) ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงสอดคล้องกับแผนการพัฒนา
เศรษฐกิจ ฉบับที่ 13 ของจีนในส่วนที่มณฑลยูนนานและนครคุนหมิงมีความเกี่ยวข้อง ณ นครคุนหมิง, สปปจ.
- 14 – 21 พ.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ 46
เดินทางไปสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง ณ Stragie Studies Institute (SSI), US Army War College, Carlisle,
Pennsylvania สหรัฐอเมริกา
- 24 พ.ค.59 คณะที่ปรึกษาทางการทหารสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย (JUSMAG-Thai) มาเยี่ยมเยือน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 47
เมื่อวันที่ 24 พ.ค.59 ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยมี พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการ
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และคณะร่วมให้การต้อนรับ
- 27 พ.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 47
ให้การต้อนรับ Mrs. Nathalia Hoffmann ผอ.ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและกลยุทธฯ กท.ฝรั่งเศส
และ Lieutenant Colonel Nadia PTERCY ผชท.ทหารฝรั่งเศส/กรุงเทพ มาเยี่ยมเยือน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น
เมื่อวันที่ 27 พ.ค.59 ณ ห้องรับรอง ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
- 29 พ.ค. - 2 มิ.ย.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดประชุมเครือข่ายสถาบันความมั่นคง 47
ของชาติสมาชิกอาเซียน เรื่องบทบาทของศูนย์การแพทย์ทหารกับการส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์
(Track II Network of ASEAN Defence and Security Institutions : NADI Workshop on
“Contribution of ASEAN Center of Military Medicine (ACMM) to Enhance Human Security”
29 May - 2 June, 2016 at The Tide Resort Hotel, Chonburi, Thailand.)
ระหว่างวันที่ 29 พ.ค.-2 มิ.ย.59 ณ เดอะไทด์ รีสอร์ท จ.ชลบุรี

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ปรากฏภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non-Traditional Threats : NTTs) ที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยคุกคามด้านระบาดวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้านทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกหลอมจนยากที่จะแยกพรมแดนได้ชัดเจน เรื่องภายในประเทศหนึ่งกลายเป็นมีผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ จึงไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของโลกด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงไม่ไปจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกไปได้ จึงต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศศย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีภารกิจหลักในการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้รับทราบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมรับกับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 หน่วย คือ กองสนับสนุน กองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์ และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงาน และสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดถึงการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ระดับบัณฑิตศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน โดยมีผลผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท

แบ่งออกเป็น งานวิจัย (research) เอกสารทางวิชาการ (working paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (strategic review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (case study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งเอกสารวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN Focus) สำหรับจตุรัสศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป โดยในจตุรัส ฉบับที่ 3 (เมษายน – มิถุนายน 2559) ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญห้วง เม.ย. – มิ.ย.59 เป็นการรวบรวมข้อมูลและข่าวสาร ที่เกี่ยวข้อง กับ สถานการณ์แวดล้อมทางความมั่นคงทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ โดยสถานการณ์เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของไทย โดยในฉบับนี้ประกอบไปด้วย 16 สถานการณ์สำคัญในห้วงเดือน เม.ย. – มิ.ย.59

สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ ได้แก่ (1) ศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน (ศปถ.) สรุปผลลดอุบัติเหตุสงกรานต์ ปลอดภัย 7 วัน (11–17 เม.ย.59) เกิดอุบัติเหตุ 3,447 ครั้ง เสียชีวิตรวม 442 ราย บาดเจ็บ 3,656 คน (2) การปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดา (3) เศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกของปี 2559 (4) เลขา สศช. เผยผลสำรวจการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันจาก IMD ประเทศไทยดีขึ้น 2 อันดับ (5) นายกรัฐมนตรีเยือนสิงคโปร์เพื่อเข้าร่วมและกล่าวปาฐกถาในการประชุม IISS Shangri-La Dialogue 15th Asia Security Summit (6) โครงสร้างภาษีที่ดินใหม่เริ่มใช้ ปี 2560 (7) การเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของนางอง ซาน ซู จี ที่ปรึกษาแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (8) ไทยแพ้โหวตคาซัคสถาน ไม่ได้เป็นสมาชิกไม่ถาวรคณะมนตรีความมั่นคงแห่ง สหประชาชาติ (9) สหรัฐฯยกระดับสถานการณ์ค้ำมนุษย์ในไทยจาก Tier 3 ขึ้นเป็น Tier 2 Watch List

สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ ได้แก่ (1) AIB จับมือ ADB ปล่องเงินกู้สร้างทางหลวงปากีสถาน (2) ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เยือนเวียดนาม กับแนวโน้มการยกเลิก มาตรการห้ามซื้อขายอาวุธ (3) เหตุผล 8 ประการที่ฝ่าย “Brexit” ชนะประชามติในอังกฤษ (4) ผู้ก่อการร้ายพลีชีพลุ่มสนามบินอิสตันบูล (5) สหรัฐฯ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ซ้อมระบบป้องกันภัยซีปนาวูเอจิส เป็นครั้งแรก (6) โรดริโก ดูเตอร์เต สาบานตนเป็น ประธานาธิบดี คนที่ 16 ของฟิลิปปินส์

ส่วนที่ 2 เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC FOCUS) และเอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN FOCUS) ห้วง เม.ย. – มิ.ย.59 เป็นการรวบรวมบทความวิเคราะห์สถานการณ์ ที่กำลังเป็นประเด็นสำคัญทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งได้จัดทำและมีการเผยแพร่ทุก 2 สัปดาห์ โดยในฉบับนี้ประกอบไปด้วย 11บทความ ในห้วงเดือน เม.ย.- มิ.ย.59 ได้แก่ (1) การปรับยุทธศาสตร์และนโยบายความมั่นคงของมหาอำนาจ กับ ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย (2) ไทยมีความเสี่ยงจากการเปลี่ยนรูปแบบ การปฏิบัติการของ IS (3) กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านความมั่นคงทางทะเล (4) แนวทางการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication : STRATCOM) ของกองทัพไทย (5) Brexit : ทิศทาง โอกาส ทางเศรษฐกิจของไทย (6) ประเทศไทยกับการแก้ไขปัญหา การค้ามนุษย์ (7) ญี่ปุ่นกับการสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถแก่ประเทศพันธมิตรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ อินโด-แปซิฟิก (8) ศาลประจําอนุญาโตตุลาการ (PCA): การแก้ไขปัญหาในทะเลจีนใต้ หรือปมขัดแย้งระลอกใหม่ ? (9) ยุทธศาสตร์ Sino - GMS ของจีนกับความมั่นคงใน GMS (10) ผลการประชุม IISS Shangri - La Dialogue, 15th Asia Security Summit ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ (11) เส้นทางคมนาคมไตรภาคี อินเดีย - เมียนมา - ไทย: โอกาสของไทยจริงหรือ ?

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ห้วง เม.ย. – มิ.ย.59 เป็นการรวบรวมผลการดำเนินงานสำคัญ ของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ อาทิ ผลสรุปการจัดประชุม/การสัมมนา ผลสรุป การสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ การแลกเปลี่ยน/เยี่ยมเยือน ระหว่างหน่วยงานความมั่นคงทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นต้น โดยในห้วงเดือน เม.ย.- มิ.ย.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ได้มีการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่

1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop

- 4 – 5 เม.ย.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดโครงการอบรมการพัฒนาาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ประจำปีงบประมาณ 2559 ณ ห้องประชุมศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

- 27 - 28 เม.ย.59 พลเอก สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม เชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 4/2559 เรื่อง “ความท้าทายต่อการปรับทัศนคติของคนไทยต่อประเทศเพื่อนบ้าน ในเชิงบวก” ระหว่างวันที่ 27 – 28 เม.ย.59 ณ โรงแรมโกลเด้นซิตี ราชบุรี ซึ่งจัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยมี พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ให้การต้อนรับและกล่าวรายงาน ในพิธีเปิด

- 12 พ.ค.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “บริบท และทิศทางการเสริมสร้างความมั่นคงร่วมในทะเลจีนใต้” ในงานสัปดาห์วิชาการความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 1 ประจำปี 2559 ณ ห้อง 122 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เมื่อวันที่ 12 พ.ค.59 เวลา 08.30 - 12.00 น.

- 12 พ.ค.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การปฏิบัติการ ทางทหารร่วมของกองทัพไทยกับอาเซียนและประเทศคู่เจรจาตามกรอบ ADMM-Plus” ในงานสัปดาห์วิชาการความมั่นคง สปท. ประจำปี 2559 ณ ห้อง 122 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เมื่อวันที่ 12 พ.ค.59 เวลา 13.00 – 16.00 น.

- 24-27 พ.ค.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดกิจกรรม Unit School เพื่อการพัฒนาภาษาอังกฤษของกำลังพล ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประจำปี 2559 ระหว่างวันที่ 24-27 พ.ค.59 ณ ห้องประชุม (2) ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ชั้น 2 ซึ่งในวันนี้เป็นวันสุดท้ายของการจัดกิจกรรม โดย พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้มอบของที่ระลึก ถ่ายภาพร่วมกับวิทยากร และผู้เข้ารับการอบรม

- 9-10 มิ.ย.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการสัมมนาการปรับปรุงและประเมินผลการดำเนินการ โครงการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ระหว่างวันที่ 9-10 มิ.ย.59 ณ โรงแรมไมด้า รีสอร์ท จ.กาญจนบุรี

- 27 มิ.ย.59 พลโท สุรสิทธิ์ ถนัดทาง รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในการประชุมวิชาการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2/2559 เรื่อง “บทบาทของการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ ต่อบริบทความมั่นคงในศตวรรษที่ 21” เมื่อวันที่ 27 มิ.ย.59 จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ณ ห้องศรีวิภา เอ โรงแรมทาวน์ อิน ทาวน์ กรุงเทพฯ

- 29-30 มิ.ย.59 พลเอก สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานเปิด “การประชุมสัมมนาเครือข่ายทางวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน ประเทศไทย ประจำปี 2559” จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในฐานะ ศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญอาเซียน (SSC ASEAN Reserch and Expert Centre : SAREC) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และแลกเปลี่ยนผลงานทางวิชาการในรอบปี ระหว่างสถาบันการศึกษาและหน่วยงาน think tank ด้านอาเซียนในเครือข่าย 24 สถาบัน ระหว่างวันที่ 29-30 มิ.ย.59 ณ โรงแรมชั้นทารา เวลเนส รีสอร์ท จ.ฉะเชิงเทรา

2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ

- 4 พ.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ แลกเปลี่ยนข้อมูลวิชาการและสร้างเครือข่าย กับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เมื่อวันที่ 4 พ.ค.59 ณ ห้องประชุม พลโทพระยาคลังวิธานนิเทศ ชั้น 3 อาคาร วช.

- 1 ก.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ ประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และรวบรวมข้อมูล ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พร้อมด้วยเข้าเยี่ยมชมนิทรรศการศูนย์ยานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ เมื่อวันที่ 1 ก.ค.59

3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

- 10 เม.ย.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ เดินทางไปประชุมและแลกเปลี่ยนทางวิชาการ กับสถาบัน China Institute for International Strategic Studies (CISS) ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน (สปป.) โดยมีผู้แทน CISS ต้อนรับโดย MG (Retd) Zhao Ning, Vice Chairman, CISS

- 12 เม.ย.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ ประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางวิชาการกับหน่วยงาน China Institute of Contempory International Relations (CICIR) ของ สปป. โดยมี Mr.Ji Zhiye, President of CICIR ให้การต้อนรับและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในประเด็น ยุทธศาสตร์ของจีนต่ออนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) ประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางวิชาการ ณ CIIS ของ สปป. โดยมี Mr.Liu Qing, Acting Director Department for Asia Pacific Studies CIIS ให้การต้อนรับและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางวิชาการ ในประเด็นนโยบายการต่างประเทศของจีนต่อมหาอำนาจ และนโยบายความมั่นคงทางทะเล

- 15 เม.ย.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ เดินทางเยี่ยมสำนักนายกเทศมนตรี นครคุนหมิง โดยมี Mr. Li Zhigong, รองนายกเทศมนตรีนครคุนหมิง มลฑลยูนนาน ให้การต้อนรับ ณ Kunming Municipal People’s Government HQ : มีการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของ Greater Mekong Subregion (GMS) ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 13 ของจีนในส่วนที่มลฑลยูนนานและนครคุนหมิงมีความเกี่ยวข้อง ณ นครคุนหมิง, สปป.

- 14-21 พ.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ เดินทางไปสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง ณ Stragie Studies Institute (SSI), US Army War College, Carlisle, Pennsylvania สหรัฐอเมริกา

- 24 พ.ค.59 คณะที่ปรึกษาทางการทหารสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย (JUSMAG -Thai) มาเยี่ยมเยือน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เมื่อวันที่ 24 พ.ค.59 ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยมี พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และคณะฯ ร่วมให้การต้อนรับ

- 27 พ.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ให้การต้อนรับ Mrs. Nathalia Hoffmann ผอ.ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและกลยุทธ์ฯ กท.ฝรั่งเศส และ Lieutenant Colonel Nadia PTERCY ผชท.ทหารฝรั่งเศส/กรุงเทพ มาเยี่ยมเยือน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เมื่อวันที่ 27 พ.ค.59 ณ ห้องรับรอง ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

- 29 พ.ค. - 2 มิ.ย.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดประชุมเครือข่ายสถาบันความมั่นคงของชาติสมาชิกอาเซียน เรื่องบทบาทของศูนย์การแพทย์ทหารกับการส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ (Track II Network of ASEAN Defence and Security Institutions : NADI Workshop on “Contribution of ASEAN Center of Military Medicine (ACMM) to Enhance Human Security” 29 May - 2 June, 2016 at The Tide Resort Hotel, Chonburi, Thailand.) ระหว่างวันที่ 29 พ.ค.-2 มิ.ย.59 ณ เดอะไทด์ รีสอร์ท จ.ชลบุรี

ส่วนที่ 1

สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ (เม.ย. – มิ.ย.59)

สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ

1. ศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน (ศปถ.) สรุปผลลดอุบัติเหตุสงกรานต์ปลอดภัย 7 วัน (11 – 17 เม.ย.59) เกิดอุบัติเหตุ 3,447 ครั้ง เสียชีวิตรวม 442 ราย บาดเจ็บ 3,656 คน

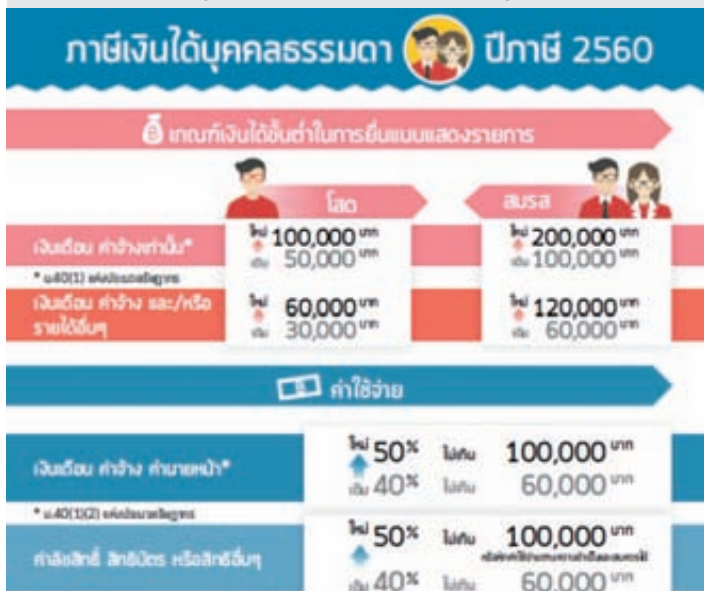
18 เม.ย.59 ศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ประจำปี 2559 โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สรุปสถิติอุบัติเหตุทางถนน รวม 7 วัน (11 – 17 เม.ย.59) เกิดอุบัติเหตุรวม 3,447 ครั้ง ผู้เสียชีวิตรวม 442 ราย ผู้บาดเจ็บรวม 3,656 คน จังหวัดที่ไม่มีผู้เสียชีวิต มี 4 จังหวัด ได้แก่ ตราด ยะลา ระนอง และหนองบัวลำภู จังหวัดที่เกิดอุบัติเหตุสะสมสูงสุด ได้แก่ เชียงใหม่ 168 ครั้ง จังหวัดที่มีผู้เสียชีวิตสะสมสูงสุด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา 19 ราย จังหวัดที่มีผู้บาดเจ็บสะสมสูงสุด ได้แก่ เชียงใหม่ 175 คน สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ เมาสุรา ร้อยละ 34.09 ขับรถเร็วเกินกำหนด ร้อยละ 32.93 ยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 80.67 รองลงมา รถปิคอัพ ร้อยละ 8.85 ส่วนใหญ่เกิดในเส้นทางตรง ร้อยละ 64.49 บนถนนกรมทางหลวง ร้อยละ 37.86 ถนนใน อบต./หมู่บ้าน ร้อยละ 36.12 ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ ช่วงเวลา 16.01 –

20.00 น. ร้อยละ 30.23 ผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มวัยแรงงาน ร้อยละ 52.28

ทั้งนี้ ศปถ. ได้สั่งการให้จังหวัดศึกษาและวิเคราะห์บทเรียนการดำเนินงาน พร้อมนำข้อมูลสถิติอุบัติเหตุทางถนนมาวิเคราะห์หาสาเหตุ กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหามิติเชิงพื้นที่ มุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัดและจริงจัง ควบคู่กับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสถิติอุบัติเหตุทางถนนให้มีเอกภาพ รวมถึงให้หน่วยงานด้านคมนาคมวางระบบโครงข่ายถนน ปรับปรุงแก้ไขจุดเสี่ยง และสิ่งแวดลอมริมทางให้มีมาตรฐานความปลอดภัยตามหลักวิศวกรรมจราจร ตลอดจนส่งเสริมการปลูกฝัง “ความเป็นไทย สร้างวินัยจราจร” อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สังคมไทยมีวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนนอย่างยั่งยืน

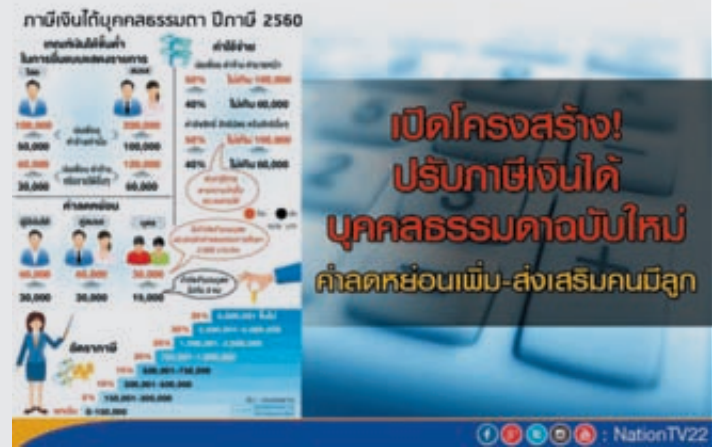
2. การปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

19 เม.ย.59 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังนี้ 1) ปรับปรุงการหักค่าใช้จ่ายของเงินเดือน ค่าจ้าง ค่านายหน้า ฯลฯ อันเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) และ (2) แห่งประมวลรัษฎากร จากเดิมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 ของเงินได้แต่ไม่เกิน 60,000 บาท เป็นร้อยละ 50 ของเงินได้แต่ไม่เกิน 100,000 บาท 2) ปรับปรุงการหักค่าใช้จ่ายของเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3) แห่งประมวลรัษฎากร จากเดิมให้หักได้เฉพาะค่าแห่งลิขสิทธิ์โดยให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 ของค่าแห่งลิขสิทธิ์แต่ไม่เกิน 60,000 บาท ขยายเพิ่มให้ ค่าแห่งก๊วนวิสิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์

หรือสิทธิอย่างอื่น สามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 50 ของเงินได้ดังกล่าวแต่ไม่เกิน 100,000 บาท 3) ปรับปรุงการหักค่าลดหย่อน ดังนี้

- (1) ค่าลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ จากเดิม 30,000 บาท เป็น 60,000 บาท
- (2) ค่าลดหย่อนสำหรับคู่สมรสของผู้มีเงินได้ จากเดิม 30,000 บาท เป็น 60,000 บาท
- (3) ค่าลดหย่อนบุตรจากเดิมคนละ 15,000 บาท และจำกัดจำนวนไม่เกิน 3 คน เป็นคนละ 30,000 บาท โดยไม่จำกัดจำนวนบุตร และยกเลิกค่าลดหย่อนการศึกษามูลนิธิ (จากเดิมที่ให้หักลดหย่อน 2,000 บาท/คน)
- (4) ในกรณีที่คู่สมรสต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ไม่เกิน 120,000 บาท
- (5) กองมรดกเดิมให้หักลดหย่อนได้ 30,000 บาท เป็น 60,000 บาท
- (6) ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล เดิมให้หักลดหย่อนแก่หุ้นส่วนคนละ 30,000 บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน 60,000 บาท เป็นคนละ 60,000 บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน 120,000 บาท

4) ปรับปรุงขึ้นเงินได้ และบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทั้งนี้ การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้สุทธิ 150,000 บาทแรกยังคงสามารถใช้ต่อไปตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 470) พ.ศ. 2551 5) ปรับปรุงเกณฑ์เงินได้พึงประเมินขั้นต่ำสำหรับผู้มีเงินได้ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี โดยการปรับปรุงดังกล่าวข้างต้น ให้ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินในปีภาษี 2560 เป็นต้นไป

3. เศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกของปี 2559

16 พ.ค.59 ดร.ปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อม ดร.ปัทมา เจียรวิศิษฏ์สกุล รองเลขาธิการฯ และผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่เกี่ยวข้อง แถลงข่าวตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในไตรมาสแรกของปี 2559 และแนวโน้มปี 2559 ว่าเศรษฐกิจไทยในไตรมาสแรกของปี 2559 ขยายตัวร้อยละ 3.2 เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวร้อยละ 2.8 ในไตรมาสก่อนหน้า และเป็นการขยายตัวในอัตราสูงสุดในรอบ 12 ไตรมาส เมื่อปรับผลของฤดูกาลออกแล้ว เศรษฐกิจไทยในไตรมาสแรก

ปี 2559 ขยายตัวจากไตรมาสสี่ปี 2558 ร้อยละ 0.9 (QoQ_SA) สูงขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา โดยด้านการใช้จ่าย การลงทุนภาครัฐ และการส่งออก บริการท่องเที่ยวขยายตัวสูงเป็นปัจจัยสนับสนุน การขยายตัวที่สำคัญ รวมทั้งการขยายตัวต่อเนื่องของการใช้จ่ายภาคครัวเรือน ซึ่งส่วนหนึ่งได้รับแรงสนับสนุนจากมาตรการภาครัฐสำหรับช่วยเหลือเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวเร็วขึ้น โดยการใช้จ่ายภาคครัวเรือน ขยายตัวร้อยละ 2.3 การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคของรัฐบาล ขยายตัวร้อยละ 8.0 รายจ่ายในการซื้อสินค้าและบริการขยายตัวร้อยละ 10.0 ด้านการเบิกจ่ายงบประมาณโดยรวมในไตรมาสนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.3 โดยการลงทุนภาครัฐ ยังขยายตัวในอัตราสูงร้อยละ 12.4 โดยที่การลงทุนภาครัฐขยายตัวสูงถึงร้อยละ 16.2 **ด้านต่างประเทศ** การส่งออกสินค้ามีมูลค่า 52,257 ล้านดอลลาร์ ลดลงร้อยละ 1.4 โดยที่ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 แต่ราคาสินค้าส่งออกลดลงร้อยละ 2.4 สินค้าส่งออกที่ขยายตัว เช่น รถยนต์นั่ง ข้าว และน้ำตาล เป็นต้น สินค้าส่งออกที่ลดลง เช่น ยางพารา มันสำปะหลัง ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ปิโตรเคมี และเคมีภัณฑ์ เป็นต้น การส่งออกไปตลาดอาเซียน และออสเตรเลีย ขยายตัว แต่การส่งออกไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป จีน และ CLMV ลดลง และใน **ด้านการผลิต** ขยายตัวในเกือบทุกสาขา โดยเฉพาะสาขา

โรงแรมและภัตตาคาร และการก่อสร้างขยายตัวสูง การคมนาคมขนส่ง และการค้าส่งค้าปลีก ขยายตัวในเกณฑ์ดี แต่สาขาเกษตรและอุตสาหกรรมยังลดลง อีกทั้งเสถียรภาพทางเศรษฐกิจยังอยู่ในเกณฑ์ดี โดยที่อัตราการว่างงานยังต่ำร้อยละ 1.0 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยร้อยละ -0.5 และบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 585,060 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 16.6 ของ GDP

4. เลขา สศช. เผยผลสำรวจการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันจาก IMD ประเทศไทยดีขึ้น 2 อันดับ

31 พ.ค.59 ณ ศูนย์แถลงข่าวรัฐบาล ตึกนารีสโมสร ทำเนียบรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานฯ นายปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พร้อมด้วยนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ประธานศูนย์เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน TMA (TMA Center for Competitiveness) และประธานคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลและสื่อสารประชาสัมพันธ์ กพข. ได้แถลงถึงผลสำรวจการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันจาก World Competitiveness Center ของ International Institute for Management Development หรือ IMD สวิตเซอร์แลนด์ว่า จากภาพรวมในปีที่ผ่านมา ภาครัฐและเอกชนได้ทำงานร่วมกันอย่างเข้มแข็ง เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ที่คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข.) ได้วางไว้ มีการตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ มาร่วมกันขับเคลื่อน รวมทั้งได้มีการสื่อสารทำความเข้าใจถึงบทบาทของทุกภาคส่วนที่เกิดขึ้นทำให้เกิดความร่วมมือและส่งผลให้อันดับความสามารถของประเทศไทยดีขึ้น 2 อันดับมาเป็นอันดับที่ 28 ในปีนี้

ทั้งนี้ ในปี 2559 ผลการจัดอันดับของประเทศไทยดีขึ้นทั้งโดยคะแนนและอันดับ ซึ่งคะแนนรวมในปีนี้อยู่ที่ 74.681 เปรียบเทียบกับ 69.786 ในปี 2558 และมีอันดับเลื่อนขึ้นจาก 30 ในปี 2558 เป็นอันดับที่ 28 ในปี 2559 ขณะที่เมื่อเปรียบเทียบกับ 5 ประเทศอาเซียนที่อยู่ในการจัดอันดับนี้ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียแล้ว ไทยเป็นประเทศเดียวที่มีอันดับดีขึ้นในขณะที่ประเทศอื่น ๆ มีอันดับต่ำลง 1 - 6 อันดับ สำหรับการจัดอันดับฯ ของ IMD มีการพิจารณา 4 ด้าน คือ สภาวะเศรษฐกิจ (Economic Performance) ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) และโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ปรากฏว่า ปัจจัยที่ทำให้ไทยมีอันดับที่ดีที่สุดคือ สภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 13 จาก 61 ประเทศเท่ากับเมื่อปี 2558

5. นายกรัฐมนตรีเยือนสิงคโปร์เพื่อเข้าร่วมและกล่าวปาฐกถาในการประชุม IISS Shangri-La Dialogue 15th Asia Security Summit

3 มิ.ย.59 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีกำหนดการเดินทางเยือนสิงคโปร์เพื่อเข้าร่วมและกล่าวปาฐกถาในการประชุม IISS Shangri-La Dialogue 15th Asia Security Summit ตามคำเชิญของนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์และสถาบัน International Institute for Strategic Studies (IISS) ในโอกาสครบรอบ 15 ปีของการจัดการประชุมฯ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่รัฐบาลสิงคโปร์และสถาบัน IISS เชิญผู้นำไทยกล่าวปาฐกถาในเวทีอันทรงเกียรติแห่งนี้ และเป็นเวทีด้านความมั่นคงแห่งเดียวในภูมิภาคที่มีทั้งผู้นำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านความมั่นคงเข้าร่วม

ในโอกาสนี้ นายกรัฐมนตรีจะกล่าวปาฐกถาในหัวข้อเกี่ยวกับทักษะของประเทศไทยต่อประเด็นความท้าทายทางความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยหัวข้อของปาฐกถาดังกล่าวจะเป็นการกำหนดทิศทางทหารหรือของการประชุมในวันต่อไป และจะกล่าวถึงแนวคิดของไทยเกี่ยวกับหลักความมั่นคงว่า ความมั่นคงเป็นพื้นฐานของความเจริญรุ่งเรืองและเสถียรภาพ และความมั่นคงที่ยั่งยืนนั้นควรประกอบด้วยมิติด้านการทหารและการพัฒนาโดย ประเทศไทยยินดีแบ่งปัน

ประสบการณ์ของไทยด้านความมั่นคงเพื่อการพัฒนาและพร้อมที่จะมีบทบาทอย่างสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงที่ยั่งยืนในภูมิภาคต่อไป

นายกรัฐมนตรี เยือนสิงคโปร์ ตามคำเชิญของนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์

6. โครงสร้างภาษีที่ดินใหม่เริ่มใช้ ปี 2560

7 มิ.ย.59 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งจะนำมาบังคับใช้แทน พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และ พ.ร.บ.ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ตามที่กระทรวงการคลังเสนอทั้งนี้ การเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามร่างกฎหมายที่เสนอนั้น ไม่ใช่การเก็บภาษีใหม่ แต่เป็นการปรับปรุงการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพการณ์

ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมากขึ้น รวมทั้งมีรายได้เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการในเขตพื้นที่ของตน ก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษี ช่วยกระตุ้นให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ ผลักดันให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดิน และช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการถือครองทรัพย์สินได้อีกทางหนึ่ง

นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าวว่า หลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่าง พ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ขั้นตอนต่อไปจะต้องส่งร่างกฎหมายให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจทานถ้อยคำก่อนส่งร่างกฎหมายให้ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) พิจารณา คาดว่า จะมีผลบังคับใช้ในปี 2560 และหลังจาก พ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีผลบังคับใช้ จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีในปีแรกเพิ่มขึ้น 38,318 ล้านบาท ซึ่งรวมภาษีในปีแรกประมาณ 64,290 ล้านบาท (จากเดิมเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน - ภาษีบำรุงท้องที่ได้ 26,000 ล้านบาท) อนึ่งการจัดเก็บภาษีที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากเดิมที่ดินรกร้างว่างเปล่าไม่ได้เก็บภาษี และต่อไปภาษีที่ดินรกร้างว่างเปล่าจะปรับขึ้นทุก 3 ปี หากยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากที่ดิน

ทั้งนี้ ได้กำหนดบทเฉพาะกาลให้กฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน กฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ และกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาปานกลางของที่ดินสำหรับการประเมินภาษีบำรุงท้องที่ซึ่งถูกยกเลิกโดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป สำหรับการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ที่ต้องเสียหรือพึงชำระหรือที่ค้างอยู่หรือที่ต้องคืนก่อนที่จะเริ่มมีการบังคับใช้การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามร่างพระบัญญัติดังกล่าว

เกณฑ์การประเมิน	บ้านพักอาศัย	พาณิชยกรรม (อื่นๆ)	ที่ดินว่างเปล่า
อัตราภาษี 0.2%	อัตราภาษี 0.5%	อัตราภาษี 2.0%	อัตราภาษี 5.0%
ประเภทที่ดิน	ประเภท	ประเภทที่ดิน	ที่ดินว่างเปล่า
≤ 50 ไร่	≤ 50 ไร่	≤ 20 ไร่	ที่ดินว่างเปล่า
> 50-100 ไร่	> 50-100 ไร่	> 20-50 ไร่	ชนิดที่ 1-3
> 100 ไร่	> 100 ไร่	> 50-100 ไร่	ชนิดที่ 4-6
0.05%	0.05%	> 100-1,000 ไร่	ชนิดที่ 7 ขึ้นไป
0.10%	0.10%	> 1,000-3,000 ไร่	1%
		> 3,000 ไร่	2%
			3%

7. การเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของนางออง ซาน ซู จี ที่ปรึกษาแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

24 มิ.ย.59 นางออง ซาน ซู จี ที่ปรึกษาแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในโอกาสการเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ณ ห้องสีงาช้าง ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล

นายกรัฐมนตรีพร้อมยืนยันความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับประเทศไทยเป็นเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิด ความมั่นคงและมั่งคั่งของเมียนมาคือความมั่นคงและมั่งคั่งของไทยด้วย และย้ำว่าไทยพร้อมที่ร่วมมือกับเมียนมาในทุกๆ ด้าน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของประชาชนทั้งสองประเทศ และการเดินทางมาเยือนไทยของนางออง ซานฯ ในครั้งนี้จะเป็นมิติใหม่ของความสัมพันธ์ไทย - เมียนมา

โดยได้มีการลงนามเอกสาร 3 ฉบับ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ได้แก่ 1) ความตกลงว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างไทยกับเมียนมา 2) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านแรงงาน 3) บันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงาน ซึ่งการลงนามเอกสารทั้ง 3 ฉบับ จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมความเชื่อมโยงและความร่วมมือด้านแรงงานระหว่างสองประเทศต่อไป

8. ไทยแพ้โหวตคาซัคสถาน ไม่ได้เป็นสมาชิกไม่ถาวรคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

28 มิ.ย.59 ในการลงคะแนนโหวตเลือกสมาชิกไม่ถาวรคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council : UNSC) โดยจะเป็นการสมัครในที่นี้ของกลุ่มเอเชียสำหรับวาระปี ค.ศ. 2017 – 2018 (1 มกราคม 2560 – 31 ธันวาคม 2561) ณ ที่ประชุมสมัชชายูเอ็นในนิวยอร์ก ไทยแพ้โหวตต่อคาซัคสถานในการลงคะแนนที่ต้องตัดสินกันถึง 2 รอบ ส่วนชาติอื่นๆ ที่ได้ที่นั่งเก้าอี้ซึ่งมีระยะเวลา 2 ปี ประกอบด้วย โปลิเวีย, เอธิโอเปีย และสวีเดน ขณะที่เนเธอร์แลนด์ต้องไปชี้ชะตากับบราซิลในการเบียดแย่งกันอีกหนึ่งที่นั่งที่เหลือ

ในรอบแรก คาซัคสถานได้คะแนนโหวตเหนือไทย ที่ 113 ต่อ 77 เสียง แต่ด้วยชาติเอเชียกลางมีคะแนนสนับสนุนไม่ถึง 2 ใน 3 ตามที่กำหนด ทำให้ต้องเข้าสู่การลงคะแนนรอบสอง ซึ่งผลที่ออกมาคือ 193 ชาติสมาชิกที่ของประชุมสหประชาชาติ

โหวตเลือกคาซัคสถาน 138 เสียงส่งผลดังกล่าวทำให้คาซัคสถานคว้าเก้าอี้สมาชิกไม่ถาวรคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ร่วมกับ โบลีเวีย, เอธิโอเปีย และสวีเดน ส่วนเนเธอร์แลนด์ต้องไปชี้ชะตากับอิตาลีในการเบียดแย่งกันในอีก 1 ที่นั่งที่เหลือในรอบที่ 3 หลังจากรอบ 2 เนเธอร์แลนด์เอาชนะไป 125 เสียง ต่อ 113 เสียง แต่คะแนนไม่ถึง 2 ใน 3

5 สมาชิกไม่ถาวรคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ได้รับเลือกใหม่ จะเข้ามาทำงานร่วมกับ 5 ชาติสมาชิกถาวรคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ประกอบด้วย อังกฤษ, ฝรั่งเศส, จีน, รัสเซีย และสหรัฐฯ ส่วนอีก 5 ชาติสมาชิกไม่ถาวรที่เหลือ ได้แก่ อียิปต์, ญี่ปุ่น, เซเนกัล, ยูเครน และอุรุกวัย

9. สหรัฐยกระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในไทยจาก Tier 3 ขึ้นเป็น Tier 2 Watch List

30 มิ.ย.59 กระทรวงการต่างประเทศได้เปิดเผยการรายงานประจำปีเรื่อง สถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons (TIP) Report) ตามกฎหมายว่าด้วยการปกป้องเหยื่อการค้ามนุษย์ 2000 (Trafficking Victims Protection Act of 2000 หรือ TVPA) เพื่อรายงานต่อรัฐสภาสหรัฐ โดยเปรียบเทียบสถานการณ์การค้ามนุษย์ของทั่วโลกกับมาตรฐานของสหรัฐและจัดลำดับประเทศต่าง ๆ ออกเป็น 4 ระดับ

ระดับที่ดีที่สุด คือ Tier 1 หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายของสหรัฐ ในการป้องกันและบังคับใช้กฎหมายการต่อต้านการค้ามนุษย์

ระดับต่อมาคือ Tier 2 หมายถึง ประเทศที่มีการดำเนินการยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา แต่ได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะแก้ไขปัญหา

ระดับ Tier 2 Watch List หมายถึง ประเทศที่มีรายงานเหยื่อการค้ามนุษย์เพิ่มขึ้น หรือไม่มีหลักฐานชัดเจนว่ารัฐบาลได้พยายามต่อต้านการค้ามนุษย์

ระดับต่ำสุด คือ Tier 3 หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายสหรัฐอเมริกา และไม่มี ความพยายามแก้ไขปัญหา

รายงานข่าวเปิดเผยว่าการจัดอันดับ 2016 TIP Report นั้นได้จัดเก็บข้อมูลของทุกประเทศระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2015 ถึง 31 มีนาคม 2016 จากแถลงการณ์ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐระบุว่า Tier 2 Watch List ยังถือว่าไทยอยู่ในระดับมาตรฐานที่ต่ำในปัญหาการค้ามนุษย์ หลังจากที่ไทยอยู่ใน Tier 2 Watch List ในปี 2553 – 2556 และยกระดับขึ้นเป็น Tier 2 ในปี 2557 – 2558 และกลับมาเป็น Tier 2 Watch List ในปี 2559 โดยไทยยังต้องการการนำของรัฐบาลในเรื่องการปราบปรามเพิ่มเติมที่การค้ามนุษย์ยังคงมีอยู่จำนวนมาก รวมทั้งบังคับใช้กฎหมายปราบปรามอย่างเข้มงวด

สถานการณ์

ความมั่นคงระหว่างประเทศ

1. AIIB จับมือ ADB ปล່อยเงินกู้สร้างทางหลวงปากีสถาน

3 พ.ค.59 ธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank : AIIB) ประกาศว่า หนึ่งในโครงการแรกๆ ที่จะให้ความสนับสนุนทางการเงิน ได้แก่ การก่อสร้างทางหลวงสายสำคัญสายใหม่ในปากีสถาน ซึ่งทางหลวงสาย เอ็ม 4(M4) ที่มีความยาว 64 กม. เส้นนี้ จะเชื่อมต่อระหว่างเมืองชอร์กอต (Shorkot) กับเมืองข่านอีวัล (Khanewal) ในแคว้นปัญจาบของปากีสถาน

โครงการนี้ยังได้รับความสนับสนุนทางการเงินจากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank : ADB) อีกด้วย โดยจะกลายเป็นโครงการแรกที่ธนาคารเฉพาะกิจทั้งสองแห่งนี้ ให้ความสนับสนุนทางการเงินร่วมกัน ทั้งนี้ตามประกาศของ ADB และ AIIB ณ การประชุมของธนาคารพัฒนาเอเชียในเยอรมนีเมื่อวันจันทร์ 2 พ.ค.59 โดย AIIB ได้เคยระบุว่าโครงการทางหลวง เอ็ม4 คือโอกาสทางธุรกิจโอกาสแรกของตนสำหรับเงินกับปากีสถานนั้น ตลอดช่วงปีที่ผ่านมาได้เชื่อมกระชับความผูกพันกันอย่างแนบแน่นเพิ่มขึ้นมาก โดย

ดำเนินการก่อสร้างระเบียบเศรษฐกิจที่ประกอบด้วยโครงสร้างด้านพลังงานและด้านโครงสร้างพื้นฐานมากมาย ทั้งนี้ประมาณการกันว่ารวมแล้วจะมีมูลค่าสูงถึง 46,000 ล้านดอลลาร์

2. ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เยือนเวียดนาม กับแนวโน้มการยกเลิกมาตรการห้ามซื้อขายอาวุธ

22 พ.ค.59 ประธานาธิบดี บาร์ค โอบามา ได้เดินทางเยือนเวียดนามเป็นเวลา 3 วัน โดยประเด็นที่ถูกจับตามองมากที่สุด คือเรื่องการยกเลิกมาตรการห้ามซื้อขายอาวุธกับเวียดนาม ซึ่งสหรัฐฯ ใช้มานานหลายสิบปี หลังจากการสิ้นสุดสงครามเวียดนาม โดยประธานาธิบดี โอบามา มีอำนาจสั่งยกเลิกมาตรการดังกล่าว โดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม ทางรัฐบาลสหรัฐฯ ต้องการเสียงสนับสนุนจากบุคคลสำคัญผู้หนึ่งในรัฐสภา นั่นคือ สว. จอห์น แม็คเคน จากพรรครีพับลิกัน ผู้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการด้านการทหารของวุฒิสภาสหรัฐฯ และวีรบุรุษจากสงครามเวียดนาม 41 ปีหลังการสิ้นสุดของสงครามเวียดนาม นักวิเคราะห์ชี้ว่าช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ กับเวียดนาม แนบแน่นที่สุดท่ามกลางเสียงเรียกร้องจากรัฐบาลเวียดนามและกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ ให้มีการยกเลิกคำสั่งห้ามซื้อขายอาวุธกับเวียดนาม

3. เหตุผล 8 ประการ

ที่ฝ่าย “Brexit” ชนะประชามติในอังกฤษ

23 มิ.ย.59 ในการลงประชามติ ชาวอังกฤษเกินครึ่งได้ประกาศความต้องการที่จะแยกตัวออกจากสหภาพยุโรป (EU) โดยฝ่าย Brexit ชนะคิดเป็นร้อยละ 51.9 ต่อ 48.1 ซึ่งสำนักข่าวบีบีซีของอังกฤษก็ได้เสนอบทวิเคราะห์ **เหตุผล 8 ประการ**ที่ทำให้ฝ่ายหนุนอำลาสหภาพยุโรป (Brexit) มีชัยชนะดังนี้

1) ยิ่งน่ากลัว ยิ่งต้องเสี่ยง

ชาวอังกฤษถูกเตือนซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่าพวกเขาจะยากจนลง ถ้าไม่ได้อยู่ในสหภาพยุโรป แม้แต่ประธานาธิบดี บาร์ค โอบามา แห่งสหรัฐฯ ก็เข้ามาผสมโรงชี้ว่า สหราชอาณาจักรจะถูกดันลงไปอยู่ท้ายแถวในการทำข้อตกลงการค้ากับอเมริกา โดยกลุ่มที่ไม่เอาอียู (Leave) ระบุว่า คำขู่เหล่านี้มาจากพวกชนชั้นสูงและมหาเศรษฐีที่ได้ประโยชน์จากการรั้งอังกฤษไว้ในสหภาพยุโรป และแม้แต่ฝ่ายโปรอียู (Remain) เองก็ยอมรับว่านี่เป็นแคมเปญกระตุ้นความกลัว (Project Fear) ที่มากเกินไป แต่ท้ายที่สุดคำพูดข่มขู่เหล่านี้ก็ไม่เป็นผล และคนจำนวนมากยังคงเชื่อว่า นี่คือการเสี่ยงที่คุ้มค่าสำหรับอนาคตของพวกเขา

2) โหวต Leave เพื่อเพิ่มงบอุดหนุนสาธารณสุข 350 ล้านปอนด์ต่อสัปดาห์

ค่ายโหวต Leave โฆษณาว่า การอยู่นอกกลุ่มอียูจะทำให้ระบบสาธารณสุขของอังกฤษ (National Health Service) มีงบอุดหนุนเพิ่มขึ้นถึง 350 ล้านปอนด์ต่อสัปดาห์ ซึ่งถือว่าเป็นค่าโฆษณาชวนเชื่อที่มีพลัง เข้าใจง่าย และโดนใจคนอังกฤษหลายช่วงวัย

3) ปัญหาผู้อพยพเป็นเรื่องใหญ่

ค่าย Leave อ้างว่า รัฐบาลอังกฤษจะไม่สามารถควบคุมจำนวนผู้อพยพ หากยังอยู่ในอียู และยังหยิบยกเรื่องที่ตุรกีต้องการเข้าสหภาพยุโรปมาโน้มน้าวให้ประชาชนเห็นความจำเป็นที่อังกฤษจะต้องแยกตัว เพื่อทวงคืนสิทธิ์ในการกำหนดนโยบายคนเข้าเมือง และรักษาอธิปไตยของชาติ

4) สังคมอังกฤษ “ไม่ฟัง” นายกฯ อีกต่อไป

การที่นายกรัฐมนตรี เดวิด คาเมรอน ประกาศหนุนข้างฝ่าย Remain และถือว่าผลประชามติครั้งนี้เป็นตัวสะท้อนความไว้วางใจจากประชาชน เท่ากับเอาอนาคตทางการเมืองและชื่อเสียงส่วนตัวมาวางเดิมพัน

5) ความล้มเหลวของพรรคแรงงานในการเข้าถึงฐานเสียง

ส.ส.พรรคแรงงาน ซึ่งกว่า 90% ที่สนับสนุนค่าย Remain กลับคาดการณ์ความรู้สึกของประชาชนผิดไป ทั้งนี้ หากฝ่าย Remain ต้องการชนะประชามติ ก็จะต้องเข้าถึงฐานเสียงของพรรคแรงงานฝ่ายค้านให้ได้

6) บทบาทของ โบริส จอห์นสัน และ ไมเคิลโกฟ

สองนักการเมืองดังที่หนุนให้อังกฤษแยกตัวจากอียูอย่างสุดตัวนี้ ถือว่ามีอิทธิพลอย่างสูงในการระดมเสียงชาวอังกฤษให้เทมาทางฝ่าย Leave นอกจากนี้ ก็ยังมีไนเจล ฟาราจ หัวหน้าพรรคยูเคอิดิเพนเดนต (UKIP) ซึ่งมีจุดยืนต่อต้านความเป็นยุโรปอยู่แล้ว คอยหนุนฐานเสียงของตนให้ไปโหวตสนับสนุนค่าย Leave อีกแรงหนึ่ง

7) คะแนนจากผู้สูงอายุ

ปฏิเสธไม่ได้ว่า ชัยชนะของค่ายโหวต Leave คราวนี้เกิดจากแรงหนุนของกลุ่มผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในภูมิภาคทางใต้ ตะวันตกเฉียงใต้ กลาง และตะวันออกเฉียงเหนือของอังกฤษ นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยซึ่งระบุว่า ค่าย Leave ได้คะแนนนิยมจากชาวอังกฤษที่อายุ 55 ปีขึ้นไป มากกว่ากลุ่มที่อายุน้อยกว่า และผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อายุ 65 ปีขึ้นไปราว 3 ใน 5 ตอบว่า พวกเขาต้องการให้อังกฤษออกจากอียู

8) ความรู้สึกแปลกแยกระหว่างอังกฤษและยุโรป

ความสัมพันธ์ระหว่างสหราชอาณาจักรและยุโรปนั้น ไม่เคยง่ายตายหรือราบรื่นมาตั้งแต่ต้นแล้ว อังกฤษใช้เวลาตัดสินใจหลายปีกว่าจะยอมเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (EEC) ในปี 1973 และเมื่อมีโอกาสที่จะทำประชามติครั้งแรกในปี 1975 ชาวอังกฤษก็โหวตหนุน EEC เกินครึ่งมาเพียงนิดหน่อย และนั่นก็เพราะเห็นแก่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจบางประการ นับแต่นั้นเป็นต้นมา คนอังกฤษจำนวนมากไม่ยอมเปลี่ยนจากอาการสองจิตสองใจมาเป็นความรู้สึกต่อต้านยุโรปอย่างเต็มที่ และนักการเมืองรวมถึงสื่ออังกฤษส่วนใหญ่ก็แสดงความไม่เชื่อมั่นต่ออนาคตของชาติภายใต้สหภาพยุโรป

4. ผู้ก่อการร้ายพลีชีพพล่มสนามบินอิสตันบูล

28 มิ.ย.59 ผู้ก่อการร้ายได้เปิดฉากกราดยิงใส่ประชาชน ก่อนจุดระเบิดฆ่าตัวตายบริเวณทางเข้าของสนามบินนานาชาติในกรุงอิสตันบูลของประเทศตุรกี ทำให้มีผู้เสียชีวิต 41 รายและบาดเจ็บ 239 ราย โดยเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นที่สนามบินอตาเติร์ก ในนครอิสตันบูล รายงานข่าวแจ้งว่าเกิดเหตุระเบิดฆ่าตัวตาย 3 ครั้ง รวมถึงมีการยิงต่อสู้กัน ภายในสนามบิน ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวและเมืองธุรกิจหลักของตุรกี โดยผู้ก่อเหตุรายหนึ่ง แต่งกายในชุดสีดำ เปิดฉากยิงใส่ประชาชนที่หน้าทางเข้าสนามบินด้วยปืนอาค้ำ เมื่อตำรวจมาถึงได้ยิงปืนใส่คนร้ายและดวลปืนอยู่ครู่หนึ่งก่อนคนร้ายได้จุดชนวนระเบิด ท่ามกลางความแตกตื่น เสียขวัญของผู้โดยสารในสนามบิน

อย่างไรก็ดียังไม่มียุทธศาสตร์ใดออกมาจับว่าเป็นผู้ลงมือ แต่ระเบิดหลายครั้งที่ผ่านมาในตุรกี เป็นฝีมือของกลุ่มแบ่งแยกดินแดนชาวเคิร์ด (TAK) และกองกำลังรัฐอิสลาม (ISIS) ภายหลังจากที่ตุรกีอนุญาตให้กองกำลังผสมภายใต้การนำของสหรัฐฯ ใช้เป็นฐานสำหรับ บินไปถล่มฐานที่มั่นของไอเอสในอิรักและซีเรีย

5. สหรัฐฯ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ซ้อมระบบป้องกันภัยขีปนาวุธเอจิส เป็นครั้งแรก

29 มิ.ย.59 สหรัฐฯ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น เริ่มการซ้อมรบป้องกันขีปนาวุธจากเกาหลีเหนือเป็นครั้งแรกนอกชายฝั่งรัฐฮาวาย ซึ่งการซ้อมรวมไปถึงปฏิบัติการติดตามขีปนาวุธทดสอบระบบต่อต้านขีปนาวุธเอจิส (The Aegis Anti-Missile Systems) ที่ทั้ง 3 ประเทศใช้ป้องกันประเทศหลังจากเปียงยางได้ทำทลายประชาคมโลกด้วยการทดสอบขีปนาวุธพิสัยกลาง 2 ลูกซ้อนในวันเดียวกันในสัปดาห์ที่ผ่านมา ท่ามกลางเสียงประณามจากทั่วโลก

การซ้อมรบทางทะเลต่อต้านขีปนาวุธครั้งนี้มีความสำคัญกับ 2 ชาติ เช่น ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้เป็นอย่างมาก ซึ่งต่างยังคงอยู่ในระหว่างความสัมพันธ์ทางการทูตที่เย็นชา และดังนั้นในการฝึกครั้งนี้ นอกจากที่จะซ้อมรบป้องกันภัยขีปนาวุธเกาหลีเหนือแล้วยังเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้โดยมีสหรัฐฯ เป็นกาวใจให้แน่นแฟ้นอีกด้วย

ด้านกระทรวงต่างประเทศเกาหลีเหนือได้ออกแถลงการณ์โจมตีการฝึกซ้อมรบระหว่างสหรัฐฯ เกาหลีใต้และญี่ปุ่น โดยชี้ว่าเป็นการช่วยยู่ทางทหารอีกครั้งที่มีสหรัฐฯ เป็นผู้อยู่เบื้องหลัง และยังกล่าวข่มขู่ต่อว่าทางเปียงยางจะใช้ยุทธศาสตร์โจมตีก่อนด้วยการใช้อาวุธนิวเคลียร์เล่นงานหากจำเป็น นอกจากนี้เกาหลีใต้และสหรัฐฯ ยังคงอยู่ในระหว่างการเจรจาในการติดตั้งระบบป้องกันภัยทางอากาศที่ทันสมัย (Terminal High Altitude Area Defense: THAAD) ของสหรัฐฯ ในดินแดนเกาหลีใต้ ที่ทั้งจีนและรัสเซียต่างมองว่าเป็นภัยคุกคามประเทศ

6. โรดริโก ดูเตอร์เต

สาบานตนเป็น ประธานาธิบดี คนที่ 16 ของฟิลิปปินส์

30 มิ.ย.59 นายโรดริโก ดูเตอร์เต นายกรัฐมนตรีจากเมืองดาเวา เข้าพิธีสาบานตนรับตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ 16 ของฟิลิปปินส์ โดยยืนยันจะกวาดล้างอาชญากรรมให้หมดไปจากประเทศ และสนับสนุนให้ตำรวจใช้มาตรการรุนแรงต่อผู้ต้องสงสัย แต่ขณะเดียวกันก็พร้อมที่จะเป็นประธานาธิบดีผู้สร้างเอกภาพ และทำงานรับใช้ประชาชนทุกกลุ่ม โดยดูเตอร์เตได้หันหลังให้กับธรรมเนียมของผู้นำฟิลิปปินส์คนก่อน ๆ ซึ่งมักจะขึ้นปราศรัยต่อหน้าผู้ชนจำนวนมาก โดยเลือกที่จะกล่าวคำสาบานตนต่อหน้าผู้ฟังเพียงไม่กี่คนภายในทำเนียบมาลากันยังพร้อมเตือนว่าในช่วงเวลา 6 ปี ข้างหน้าอาจไม่ใช่เวลาที่ราบรื่นนัก

ดูเตอร์เตยืนยันว่า รัฐบาลของเขาจะมุ่งกวาดล้างอาชญากรรมอย่างไม่ลดละและต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงขอบเขตของกฎหมาย พร้อมเตือนให้นักสิทธิมนุษยชนและนักวิจารณ์ทั้งหลายในรัฐสภาเคารพเสียงของประชาชนที่เลือกเขาขึ้นมา โดยอดีตพ่อเมืองรายนี้ประกาศจะใช้มาตรการที่ดุเดือดแข็งกร้าวเพื่อกวาดล้างอาชญากรรมให้หมดไปจากฟิลิปปินส์ นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้ประชาชนทั่วไปสังหารผู้ที่ต้องสงสัยเป็นอาชญากร และยังมีแผนประกาศเคอร์ฟิวห้ามเยาวชนออกไปเดินเที่ยวเตร่

เพียงลำพังตามคำคืน และห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หลังเวลา 24.00 น. เป็นต้นไป

นอกจากคำชูปราบปรามอาชญากรรมที่สร้างความอสังข์ขวัญแหวน ดูเตอร์เต ก็ยังให้สัญญาว่าจะปฏิรูปบ้านเมืองอีกหลายด้าน หนึ่งในนั้นคือการเปลี่ยนระบบการปกครองแบบรวมศูนย์ไปเป็นระบบสหพันธรัฐ โดยจะมีการจัดตั้งรัฐใหม่ๆ ซึ่งมีอำนาจปกครองตนเองเพิ่มขึ้น และมีสิทธิ์ส่งวนรายได้ส่วนใหญ่ไว้ภายในรัฐของตนเอง อย่างไรก็ตาม การจะทำเช่นนี้ได้ ต้องมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญขนานใหญ่

อ้างอิง

- สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. 2559. ศปถ. สรุปผลลดอุบัติเหตุสงกรานต์ปลอดภัย 7 วันฯ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://nwnw.prd.go.th/CenterWeb/News/NewsDetail?NT01_NewsID=WNSOC5904180010035 (18 เมษายน 2559)
- กระทรวงการคลัง. 2559. การปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.thaigov.go.th/index.php/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/102319-การปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (19 เมษายน 2559)
- ผู้จัดการออนไลน์. 2559. AIB จับมือ ADB ปลดปล่อยเงินกู้สร้างทางหลวงปากีสถาน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000045703> (3 พฤษภาคม 2559)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559. เศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกของปี 2559. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=5856&filename=index (16 พฤษภาคม 2559)
- วีโอเอไทย. 2559. ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เยือนเวียดนามฯ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.voathai.com/a/obama-vietnam-22may16/3341698.html> (22 พฤษภาคม 2559)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559. เลขา สศช. เผยผลสำรวจการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันจาก IMDฯ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=5885&filename=index (31 พฤษภาคม 2559)
- รัฐบาลไทย. 2559. นายกรัฐมนตรีเยือนสิงคโปร์เพื่อเข้าร่วมและกล่าวปาฐกถาฯ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/government-th1/item/103806-103806> (3 มิถุนายน 2559)
- ไทยพับลิก้า. 2559. โครงสร้างภาษีที่ดินใหม่เริ่มใช้ ปี 2560. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://thaipublica.org/2016/06/property-tax-2/> (7 มิถุนายน 2559)
- มติชนออนไลน์. 2559. เกิดเหตุกราดยิง ณ เมืองออร์แลนโด รัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.matichon.co.th/news/171044> (12 มิถุนายน 2559)
- ผู้จัดการออนไลน์. 2559. เหตุผล 8 ประการที่ฝ่าย “Brexit” ชนะประชามติในอังกฤษ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000063445> (23 มิถุนายน 2559)
- รัฐบาลไทย. 2559. การเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของนางอง ซาน ซู จีฯ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/2012-07-18-11-42-15/item/104514-id> (24 มิถุนายน 2559)
- ผู้จัดการออนไลน์. 2559. ไทยแพ้โหวตคาซัคสถานฯ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000064742> (28 มิถุนายน 2559)
- ผู้จัดการออนไลน์. 2559. ผู้ก่อการร้ายพลีชีพลุ่มสนามบินอิสตันบูล. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000064747> (28 มิถุนายน 2559)
- ผู้จัดการออนไลน์. 2559. สหรัฐฯ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ซ้อมรบระบบป้องกันภัยซีปนาวุธเอจิส เป็นครั้งแรก. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000064897> (29 มิถุนายน 2559)
- ผู้จัดการออนไลน์. 2559. โรดริโก ดูเตอร์เต สาบานตนเป็น ประธานาธิบดี คนที่ 16 ของฟิลิปปินส์. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000065241> (30 มิถุนายน 2559)
- ไทยทริบูน. 2559. สหรัฐยกระดับค่านิยมในไทยขึ้น Tier 2 Watch List. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://thaitribune.org/contents/detail/304?content_id=21176&rand=1467414874 (30 มิถุนายน 2559)

ส่วนที่ 2

เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC FOCUS) (ม.ย. - มิ.ย.59)

ฉบับที่ 11/59 (1 - 30 ม.ย.59)

การปรับยุทธศาสตร์และนโยบายความมั่นคง ของมหาอำนาจ กับ ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย

สถานการณ์ด้านความมั่นคงของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วหลากหลายในปัจจุบัน มีผลกระทบกับทุกประเทศ และเชื่อมโยงกับทุกภูมิภาคอย่างไม่อาจปฏิเสธได้ ทุกประเทศที่เกี่ยวข้องต่างต้องติดตามสถานการณ์ ปรับบทบาทท่าที กำหนดนโยบายภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อสถานการณ์ โดยมุ่งผลประโยชน์ของรัฐและประชาชนของตนเป็นหลัก สำหรับประเทศมหาอำนาจการปรับยุทธศาสตร์ฯ นอกจากเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ของตนแล้ว ยังต้องสนับสนุนต่อการขยายบทบาทและความเป็นผู้นำของตนในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกอีกด้วย

เมื่อช่วงต้นปี 2015 สหรัฐฯ ได้ออกยุทธศาสตร์ความมั่นคงฉบับใหม่ (The 2015 National Security Strategy) ที่มุ่งส่งเสริมบทบาทการเป็นมหาอำนาจของตน และมุ่งสร้างความมั่นคงกับพันธมิตรทั่วโลกในกรอบความมั่นคงร่วมกัน ตามยุทธศาสตร์นี้สหรัฐฯ จะคงรักษาความแข็งแกร่งกับพันธมิตรที่มีอยู่เดิม สร้างเสถียรภาพและสันติภาพในพื้นที่ขัดแย้ง ขยายบทบาททางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาคต่าง ๆ และมุ่งให้ความสำคัญกับเอเชียและแปซิฟิก (Pivot to Asia) ยิ่งขึ้น

และต่อมาในปลายปี 2015 มหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียอย่างจีนก็ได้มีการปรับท่าทีและยุทธศาสตร์ของประเทศอย่างรอบด้านครั้งใหญ่ในรอบ 30 ปี ตามแนวคิดการปฏิรูปเชิงลึกที่ครอบคลุม (Comprehensively Deepening Reform) ตามมาด้วยแผนการปฏิรูปกองทัพจีน 2020 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (ค.ศ.2016-2020)

สหรัฐฯ กับยุทธศาสตร์ความมั่นคงฉบับใหม่ (The 2015 National Security Strategy)

สหรัฐฯ ออกยุทธศาสตร์ความมั่นคงฉบับใหม่เมื่อ ก.พ.58 เพื่อปรับบทบาทด้านความมั่นคงของตนในเวทีโลก ซึ่งยุทธศาสตร์นี้

ในการดำรงบทบาทนา (Leading Roles) และรักษาความเป็นผู้นำของสหรัฐฯ ในด้านต่าง ๆ สนองตอบต่อสหรัฐฯ ดังนี้

สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ สหรัฐฯ มองว่าสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์โลกที่เปลี่ยนแปลงไป กระทบต่อความมั่นคงของสหรัฐฯ ซึ่งมีบางประเทศได้กระทำการในลักษณะที่คุกคามความมั่นคงระหว่างประเทศและผลประโยชน์ของสหรัฐฯ อาทิ การใช้กำลังทหารล่องล้าอธิปไตยของรัฐอื่นโดยรัสเซีย โครงการอาวุธนิวเคลียร์ของอิหร่านและเกาหลีเหนือ การสนับสนุนการก่อการร้ายของอิหร่านและภาวะของจีนที่เพิ่มความตึงเครียดในภูมิภาค เป็นต้น โดยสหรัฐฯ จะรักษาความแข็งแกร่งกับพันธมิตรในยุโรป สร้างเสถียรภาพและสันติภาพในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ ขยายบทบาทในแอฟริกา และมุ่งสร้างสมดุลอำนาจในเอเชียและแปซิฟิก...

สถานะแวดล้อมทางการทหาร แม้สหรัฐฯ ยังคงเป็นประเทศที่มีความมั่นคงทางทหารสูงสุด แต่เทคโนโลยีใหม่ได้เพิ่มขีดความสามารถทางทหารของรัฐและองค์กรสุดโต่งนิยมความรุนแรงด้วยเช่นกัน ทำให้เกิดการ ชิงชิงความได้เปรียบทางการทหารและทรัพยากร ในรูปแบบของความขัดแย้ง เช่น 1) ความขัดแย้งระหว่างรัฐ 2) ความขัดแย้งที่มีใช้รัฐ และ 3) ความขัดแย้งแบบผสม ซึ่งความขัดแย้ง

การปรับยุทธศาสตร์และนโยบายความมั่นคงของมหาอำนาจ กับ ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของสหรัฐฯ ปี 2015 (The 2015 National Security Strategy)

- สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ กระทบต่อความมั่นคงของประเทศต่างๆ อาทิ ภาวะของจีนที่เพิ่มความตึงเครียดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เป็นต้น
- สถานะแวดล้อมทางการทหาร รูปแบบและพัฒนาการของความขัดแย้ง ประเทศด้วย (1) ความขัดแย้งระหว่างรัฐ (2) ความขัดแย้งที่มีใช้รัฐ และ (3) ความขัดแย้งแบบผสม
- ยุทธศาสตร์การทหารเชิงบูรณาการ ปกป้องผลประโยชน์ของชาติ การคุ้มครองของประเทศ การป้องกันการทำลายดินแดนสหรัฐฯ การสนับสนุนระบบเศรษฐกิจโลก เป็นต้น

China
South China Sea

การปฏิรูปเชิงลึกที่ครอบคลุม (Comprehensively Deepening Reform)

- แผนปฏิรูปกองทัพจีน (Modernization Plan : Vision 2020) จากเดิมที่มุ่งเน้น "เชิงรับ" ไปเป็นรูปแบบ "เชิงรุก" และให้นำหนักด้านความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security) เป็นสำคัญ
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 13 (ค.ศ.2016-2020) เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาของจีนซึ่งจะเป็นผลดีต่อการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

Infographic by: กศย.ศสย.สพ.

ระหว่างรัฐจะลดลงเรื่อย ๆ แต่ความขัดแย้งที่มีใช้รัฐ และแบบผสมจะเพิ่ม และทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์การทหารเชิงบูรณาการของสหรัฐฯ สหรัฐฯ ยังคงมุ่งปกป้องผลประโยชน์ของชาติ การอยู่รอดของประเทศ การป้องกัน การบุกกรุกดินแดนสหรัฐฯ การสนับสนุนระบบเศรษฐกิจโลก การเสริมศักยภาพของพันธมิตรสหรัฐฯ การคุ้มครองพลเมืองสหรัฐฯ ในต่างประเทศ และการปกป้องค่านิยมของสหรัฐฯ

จีน กับการปฏิรูปเชิงลึกที่ครอบคลุม (Comprehensively Deepening Reform)

จีนภายใต้การนำของ นายสี จิ้นผิง ผู้นำจีนคนใหม่ ได้ปรับท่าทีของตนและปฏิรูปประเทศครั้งใหญ่ที่สุดในรอบ 30 ปี ภายใต้แผน “การปฏิรูปเชิงลึกที่ครอบคลุม” (Comprehensively Deepening Reform) ซึ่งรัฐบาลจีน ตั้งเป้าไว้ 15 เรื่อง 60 ภารกิจ ครอบคลุมทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการป้องกันประเทศ ด้วยการปรับ ยุทธศาสตร์และวางนโยบายต่าง ๆ ตอบสนองต่อการปฏิรูปประเทศข้างต้น อาทิ

การปฏิรูปทางการทหาร : แผนปฏิรูปกองทัพจีน (Modernization Plan : Vision 2020) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ ความทันสมัย ความแข็งแกร่ง การควบคุมที่มีประสิทธิภาพ มีเป้าหมาย คือ การสร้างหน่วยรบที่ดีที่สุด และได้ปรับยุทธศาสตร์ทหารจากเดิมที่มุ่งเน้น “เชิงรับ” ไปเป็นรูปแบบ “เชิงรุก” โดยให้น้ำหนักกับความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security) เป็นสำคัญ

การปฏิรูปประเทศในทุกมิติ : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2559-2563) ซึ่งจะขึ้นำการพัฒนาของจีนใน 5 ปีข้างหน้า ด้วยการกำหนดทิศทางการปฏิรูปและการพัฒนาประเทศอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

การปรับยุทธศาสตร์และนโยบายความมั่นคงของมหาอำนาจ กับ ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย

ตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงใหม่ปี 2015 ของสหรัฐฯ มุ่งให้ความสำคัญกับภูมิภาคเอเชีย เนื่องจากสหรัฐฯ มองว่าภูมิภาคนี้จะเติบโตอย่างรวดเร็ว ขณะที่ภูมิภาคนี้จะมีพลวัตด้านความมั่นคงอย่างมาก การแข่งขันแย่งชิงผลประโยชน์ทางทะเล การครอบครองและอ้างสิทธิ์ในทะเล เส้นทางการเดินเรือสากล ความตึงเครียดในแต่ละอนุภูมิภาคของเอเชีย ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาความขัดแย้งได้ง่าย อีกทั้งการเติบโตของมหาอำนาจในภูมิภาคอย่างจีนทำให้สหรัฐฯ มุ่งที่จะขยายบทบาทของตนและจัดสมดุลของตนในภูมิภาคใหม่ด้วยการกระชับความสัมพันธ์กับพันธมิตรเดิมในภูมิภาคและสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับอาเซียน (ASEAN) ในกรอบต่าง ๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ ความมั่นคง อีกทั้งจัดวางความสัมพันธ์กับจีนบนพื้นฐานของคุณค่า บรรทัดฐาน และกฎหมายระหว่างประเทศ ร่วมกัน

ขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจีนฉบับที่ 13 และแผนการปฏิรูปกองทัพจีน ปี 2020 มีความเชื่อมโยง และสนับสนุนต่อการสร้างความ แข็งแกร่งและขยายบทบาทการเป็นมหาอำนาจของจีนในภูมิภาค ในทุกมิติไปพร้อม ๆ กัน ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การเมืองระหว่างประเทศ และด้านการป้องกันประเทศ การปฏิรูป

กองทัพของจีนตามแนวทางเชิงรุก การให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางทะเล ตลอดจนการโต้แย้งในพื้นที่ อ้างสิทธิ์ที่ยังไม่ชัดเจนระหว่างจีนกับประเทศคู่พิพาท

ปัจจุบันทะเลจีนใต้กำลังมีปัญหาข้อพิพาทในการอ้างกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ดังกล่าวของหลายฝ่าย ซึ่งมหาอำนาจทั้งสหรัฐฯ และจีนให้ความสำคัญและต้องการรักษาบทบาทและผลประโยชน์ของตนไว้อย่างเต็มที่ สหรัฐฯ มีความกังวลต่อการแสดงออกเพื่ออ้างกรรมสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะ การเดินเรือผ่านทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออก ที่จะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้ ทั้งในด้านการเป็นคู่แข่ง และเป็นภัยต่อเสถียรภาพความมั่นคง รวมทั้งเรื่องเศรษฐกิจเสรีนิยมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และสิ่งแวดล้อม ฯลฯ สหรัฐฯ สนับสนุนนโยบายที่ส่งเสริมเสรีภาพและเสถียรภาพการเดินเรือในน่านน้ำดังกล่าว อีกทั้งเรียกร้องการแก้ปัญหาแบบพหุภาคี อย่างไรก็ตามก็ได้เพิ่มบทบาททางการทหารด้วยการจัดส่งกองกำลัง ทางเรือเข้ามาเคลื่อนไหวในพื้นที่ พร้อมทั้งขยายบทบาทในภูมิภาค (Pivot to Asia) มากยิ่งขึ้น ขณะที่จีนก็ดำเนินยุทธศาสตร์ทางการทหารใน เชิงรุกและให้ความสำคัญต่อความมั่นคงทางทะเล จากประเด็นดังกล่าวนี้ ส่งผลให้หลายประเทศในภูมิภาคมีความกังวลและก่อให้เกิดความตึงเครียดด้านความมั่นคงตามมาด้วยการแข่งขันกันด้านการทหาร อย่างไรก็ตามจีนได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศในลักษณะของการสร้างความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคทางเศรษฐกิจ การค้า และการเมืองระหว่างประเทศ เพื่อลดความหวาดระแวง แสวงหาความร่วมมือและพันธมิตรเพิ่มมากขึ้นตามแนวคิดครอบครัวเดียวกัน

บททิ้งท้าย

การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของมหาอำนาจทั้งสองดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทั้งจีนและสหรัฐฯ ต้องการสร้างความยอมรับในฐานะผู้นำในภูมิภาคด้วยการสร้างความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ และส่งเสริมความร่วมมือที่มีอยู่กับพันธมิตรให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น โดยมีพื้นฐานแนวคิดการวางยุทธศาสตร์ ปัจจัยและสภาพแวดล้อมของตน อาจมีทั้งความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกัน ซึ่งมีผลต่อการปรับท่าทีในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละอนุภูมิภาค โดยเฉพาะในกรณีข้อพิพาททะเลจีนใต้ สำหรับประเทศไทยแล้ว ไทยเป็นประเทศพันธมิตรที่ดีกับทั้งจีนและสหรัฐฯ มาอย่างยาวนาน ซึ่งแม้ในปัจจุบันนี้ความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างประเทศระหว่างไทยกับสหรัฐฯ จะชะลอตัวลง แต่ก็มีแนวโน้มดีขึ้นในอนาคต ซึ่งไทยต้องรักษาบทบาทที่ดีนี้ไว้และไม่เข้าไปอยู่ในท่ามกลางความขัดแย้งของมหาอำนาจ สำหรับการอ้างสิทธิ์ในพื้นที่ทะเลจีนใต้ระหว่างหลายประเทศที่เกี่ยวข้องนั้น ไทยมิได้เป็นคู่พิพาทในกรณีดังกล่าว จึงควรมีบทบาทสนับสนุนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยหลักสันติวิธีในกรอบกฎหมายระหว่างประเทศอย่างสร้างสรรค์ซึ่งไทยยึดถือตลอดมา...

อ้างอิง

- 1) <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2015/02/06/fact-sheet-2015-national-security-strategy>
- 2) www.senate.go.th/pdf/chaina_economic_plan.pdf

ไทยมีความเสี่ยงจากการเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติการของ IS

กลุ่มนักรบญิฮัด (Jihadist Group) ที่ควบคุมพื้นที่ภาคเหนือของอิรักและซีเรียซึ่งประกาศ เมื่อมิถุนายน 2557 ให้เรียกชื่อตัวเองว่ารัฐอิสลาม (Islamic State-IS)¹ เป็นขบวนการมุสลิมอาหรับ-สุหนี่ ซึ่งลุกขึ้นมาต่อต้านการรุกรานของสหรัฐฯ และผู้นำชีอะฮ์ในอิรักและซีเรียทั้งนี้ในช่วงต้นกรกฎาคม 2557 กลุ่ม IS ได้ประกาศจัดตั้งรัฐคาลิฟะห์ (Caliphate) หรือ “กาหลิบ” (รูปแบบการปกครองหลังยุคศตวรรษที่ 7) โดยมีนาย Abu Bakr al-Baghdadi เป็นผู้นำ การประกาศจัดตั้งรัฐคาลิฟะห์ดังกล่าวแม้ถูกประณามอย่างรุนแรงจากฝ่ายชีอะฮ์และโลกมุสลิมบางส่วน แต่ก็มีกลุ่มกบฏหลายกลุ่มจากตะวันออกกลาง แอฟริกาใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกาศสวามิภักดิ์กับ IS

ที่ผ่านมา IS ได้สร้างภาพลักษณ์ความรุนแรงสู่ประชาคมโลกโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางในการเผยแพร่รวมทั้งเข้าควบคุมพื้นที่ยึดครองในซีเรียและอิรัก ด้วยวิธีการโหดร้ายทำให้ในที่สุดกองกำลังผสมซึ่งนำโดยสหรัฐฯ ได้ประกาศปฏิบัติการต่อต้าน IS สำนักข่าวกรองกลาง (CIA) ของสหรัฐฯ ประเมินว่า IS มีกำลังนักรบมากกว่า 30,000 คน ในจำนวนนี้มากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นนักรบจากชาติตะวันตก ปัจจัยที่สำคัญ ที่ทำให้กลุ่ม IS เข้มแข็งมากคือ การหาเงินทุนได้อย่างไม่ขาดสาย นอกจากการยึดครองบ่อน้ำมันและลักลอบจำหน่ายในตลาดมืดผ่านตุรกี กลุ่ม IS ยังหาเงินจากการรีดไถชาวบ้านและนักธุรกิจท้องถิ่น รวมทั้งได้รับเงินบริจาคจากนักธุรกิจชาวมุสลิมวะฮาบีทั่วโลกด้วย

การก่อการร้ายนอกพื้นที่ควบคุมของ IS

ปฏิบัติการก่อการร้ายในกรุงปารีส ฝรั่งเศส (13 พ.ย.58) และกรุงจาร์ตา อินโดนีเซีย (14 ม.ค.59) ที่ผ่านมาซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก นอกจากเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติการ (modus operandi) ในพื้นที่นอกการควบคุมของ กลุ่ม IS (Islamic State) ยังสะท้อนถึงจุดอ่อนด้านการประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองเกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้ายของประเทศเป้าหมายที่ถูกโจมตีด้วย สำหรับไทยมีเมืองสำคัญหลายเมืองที่อาจตกเป็นเป้าหมายการโจมตีของผู้ก่อการร้าย ซึ่งหน่วยงานด้านความมั่นคงควรให้ความสนใจเพิ่มมาตรการระวังป้องกัน

¹เดิมใช้ชื่อกองกำลังรัฐอิสลามแห่งอิรักและซีเรีย (Islamic State of Iraq and Syria-ISIS) หรือกองกำลังรัฐอิสลามแห่งอิรักและเลแวนท์ (The Islamic State of The Iraq and Levant-ILIL) คำว่า Levant หมายถึงเขตแดนในบริเวณที่ตั้งของซีเรียและดินแดนใกล้เคียงโดยเฉพาะเขตแดนด้านตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน สำหรับซีเรียมีชื่อ ในภาษาอาหรับว่า al-Sham กองกำลังนี้ยังมีชื่อเรียกในภาษาอารบิกว่า Al - Dawla Al - slamiya fi al - Iraq wa al - Shamบางครั้งใช้ชื่อย่อว่า “Daesh” หรือ “Da’ish”

การโจมตีของ IS โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงปารีสมีความคล้ายคลึงกับรูปแบบการโจมตีเมืองมูมไบ อินเดียเมื่อปี 2551 ทั้งการคัดเลือกเป้าหมาย จำนวนผู้ปฏิบัติการ และผลกระทบ กล่าวคือผู้ก่อการร้ายจำนวนอย่างน้อย 10 คน (จัดทีมคล้ายชุดปฏิบัติการพิเศษ) พร้อมอาวุธปืน AK 47 รวมทั้งมีระเบิดพลีชีพโจมตีเป้าหมาย

เป้าหมายร้านอาหาร คาเฟ่ และศูนย์กลางแหล่งบันเทิงที่คัดเลือกไว้ เพื่อให้เกิดการเสียชีวิตจำนวนมากและสร้างผลกระทบอย่างสูง การโจมตีเมืองมูมไบมีผู้เสียชีวิต 164 คน ส่วนกรุงปารีส มีผู้เสียชีวิต 130 คน บาดเจ็บ 352 คน

สนง.ตำรวจสากลภาคพื้นยุโรป (EUROPOL) ระบุในเอกสารผลการประชุมเครือข่ายการตอบโต้ขั้นต้น (First Response Network) ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านต่อต้านการก่อการร้ายของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปเมื่อ 30 พ.ย. - 1 ธ.ค.58 ว่า IS ได้พัฒนาการควบคุมสั่งการปฏิบัติการในต่างประเทศ โดยอาจใช้สมาชิกปฏิบัติการในท้องถิ่นที่ผ่านการฝึกทางยุทธวิธีจากซีเรีย อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีหลักฐานเป็นรูปธรรมที่แสดงว่าผู้ก่อการร้ายลักลอบเดินทางเข้ายุโรปโดยอาศัยการแอบแฝงในกลุ่มผู้อพยพ

กลุ่ม IS มีขีดความสามารถชักชวนชาวต่างชาติให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่จำเป็นต้องผ่านกระบวนการบ่มเพาะความรุนแรงทั้งนี้ กลุ่มเยาวชนมีโอกาสถูกชักชวนและปลุกฝังความรุนแรงได้รวดเร็วกว่าผู้ใหญ่ ผู้ถูกจับกุมเพราะการเข้าร่วมหรือแสดงเจตนาจะเข้าร่วมกลุ่ม IS จำนวนน้อยกว่าครึ่งของทั้งหมด มีความรู้เกี่ยวกับศาสนาของตนเองดี และเป็นกลุ่มที่เปราะบางต่อการตีความคัมภีร์อัล-กุรอาน ตามแนวทางของ IS และในจำนวนนี้กรบต่างชาติทั้งหมดของ IS ร้อยละ 20 เป็นผู้มีปัญหาทางจิตก่อนเข้าร่วมกับ IS และ ร้อยละ 80 มีประวัติก่ออาชญากรรมขั้นลหุโทษจนถึงขั้นร้ายแรง

การแสวงประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)

สมาชิก IS ใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือสื่อสาร จัดหาอาวุธ เอกสารปลอมและบริการต่างๆ เช่น WhatsApp Skype และ Viber ส่วน Facebook VKA และ Twitter ถูกใช้เป็นที่รวมกลุ่มเฉพาะสมาชิกที่ได้รับเชิญและสื่อสารกันด้วยรหัสลับ รวมทั้งใช้โปรแกรม TOR (The Onion Router) และ VPN (Virtual Private Network) ปกปิดร่องรอย/หลีกเลี่ยงการตรวจจับของ จนท. หน่วยข่าวกรองและบังคับใช้กฎหมาย

การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การก่อการร้ายในต่างประเทศของกลุ่ม IS โดยมอบหมายให้สมาชิกในท้องถิ่นของประเทศเป้าหมายเป็นผู้ตัดสินใจและคัดเลือกเป้าหมายแบบเลือกกลุ่มด้วยวิธีการซับซ้อน (Sophisticated) และไม่ซับซ้อน (Unsophisticated) ต่อเป้าหมายที่มีการระวังป้องกันต่ำ (Soft Target) และเป้าหมายที่มีการระวังป้องกันสูง (Hard Target) อาจเกิดขึ้นอีก ในอนาคตอันใกล้หากหน่วยงานความมั่นคงไม่มีข่าวกรองที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับความตั้งใจ (intention) รวมทั้งกิจกรรม ความเคลื่อนไหวของผู้ก่อการร้าย อาจทำให้เกิดความยากลำบากในการคาดทำนายล่วงหน้าถึงรูปแบบ เวลา และสถานที่ที่เป็นเป้าหมายของผู้ก่อการร้ายต่อไป

ข้อเสนอแนะแนวทางการรับมือภัยคุกคามแบบใหม่

แม้ยังไม่ปรากฏสิ่งบอเหตุเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของกลุ่ม IS หรือกลุ่มก่อการร้ายที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก IS รวมทั้งกลุ่มหัวรุนแรงคลั่งศาสนาสุดโต่งในไทย แต่การดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้เมืองสำคัญต่างๆ ของไทย มีความเปราะบางและอาจก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงเป็นวงกว้างด้วยการกระทำของผู้ก่อการร้ายแบบไม่แยกแยะเป้าหมาย

แนวทางปฏิบัติหน่วยงานด้านความมั่นคงน่าจะให้ความสำคัญกับงานข่าวกรองในการรักษาความปลอดภัยเพื่อต่อต้านการก่อการร้าย โดยเชื่อมโยงเครือข่ายกล้องวงจรปิดของเอกชนใช้เครือข่ายอาสาสมัครช่วยเป็นหูเป็นตา มีมาตรการระบุถิ่นที่อยู่และพฤติกรรมของพลเมืองประเทศคู่ขัดแย้งที่เข้ามาอาศัยในท้องถิ่นรวมทั้งมีมาตรการควบคุมสถานที่เก็บรักษาจำหน่ายวัตถุระเบิด สารเคมีที่อาจถูกนำมาใช้ประกอบเป็นระเบิดแสวงเครื่อง

อ้างอิง

- 1) What is 'Islamic State'? 22 December 2015 (<http://www.bbc.com/news/world-middle-east-29052144>)
- 2) Isis, Isil, IS or Daesh? One group, many names By Faisal Irshaid 2 December 2015 (<http://www.bbc.com/news/world-middle-east-27994277>)
- 3) Isis vs Daesh vs Isil vs Islamic State: What do the different names mean and why are there so many? 3 December 2015 (<http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/isis-vs-daesh-vs-isil-vs-islamic-state-what-do-the-names-mean-and-why-are-there-so-many-a6759106.html>)
- 4) ศุภธิดา รัชกุลวิทยา, (2555), LeT: Threat to India's National Security Bangkok.
- 5) Sarah Miller Beebe and Randolph H. Pherson, (2014) Cases in Intelligence Analysis Structured Analytic Techniques in Action, Second Edition US SAGE Publications Inc.
- 6) EUROPOL, (2016). Changes in modus operandi of Islamic State terrorist attacks . The Hague, 18 January 2016.

กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านความมั่นคงทางทะเล

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982: UNCLOS) เป็นกลไกความร่วมมือทางทะเลระหว่างประเทศที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และเขตอำนาจของรัฐเกี่ยวกับการใช้ทะเลของประเทศสมาชิกในน่านน้ำอาณาเขตต่างๆ นอกจากนั้น ยังมีกลไกอื่นๆ ทั้งในระดับพหุภาคีและทวิภาคีที่ถูกนำมาใช้ในการป้องกันภัยคุกคามทางทะเล และการจัดระเบียบเพื่อใช้ทรัพยากรทางทะเลร่วมกัน เช่น SOLAS, SUA Convention รวมถึง ADMM, ARF ทั้งนี้ ในอนาคตอาจมีแนวโน้มจัดตั้งองค์กรทางทะเลในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ร่วมกัน ดังนั้น ประเทศไทยควรมีการทบทวนโครงสร้างองค์กรและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ความเป็นมา

ความมั่นคงทางทะเลมีความสำคัญต่อภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นเส้นทางการเดินเรือ (Sea Lane of Communication: SLOC) ที่สำคัญและเป็นแหล่งการทำประมง รวมถึงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติใต้ทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งนี้ ภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเลที่นานาประเทศต่างให้ความสำคัญในปัจจุบัน เช่น การกระทำอันเป็นโจรสลัด การปล้นสะดมเรือสินค้า และการลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงการประมงผิดกฎหมาย ซึ่งภัยคุกคามเหล่านี้ได้นำมาสู่ความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อเป็นกลไกในการต่อต้านและป้องกันภัยคุกคามทางทะเลในระดับนานาชาติ และกฎหมายทางทะเลที่เกี่ยวข้อง

กลไกป้องกันภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเล

องค์การสหประชาชาติได้จัดการประชุมเกี่ยวกับการร่างกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law of the Sea) ทั้งสิ้น 3 ครั้ง คือ ค.ศ. 1958, 1960 และ 1973 - 82 เพื่อสร้างข้อบังคับและมาตรการในการใช้ทะเล โดยยึดหลักความเป็นธรรมและจารีตประเพณีเป็นหลักใหญ่ ซึ่งกฎหมายทางทะเลฉบับสำคัญที่มีหลายประเทศได้เข้าเป็นภาคีคือ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982: UNCLOS) ที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และเขตอำนาจของรัฐเกี่ยวกับการใช้ทะเลของประเทศสมาชิกในน่านน้ำอาณาเขตต่างๆ ทั้งในทะเลหลวง และน่านน้ำอาณาเขตของประเทศสมาชิก เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และไหล่ทวีป

รวมทั้งกำหนดหลักการทั่วไปเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรจากทะเลทรัพยากรที่มีชีวิต ทรัพยากรจากผิวดินและใต้ดิน ซึ่ง UNCLOS ถือเป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการกำกับดูแลการใช้ทะเลและทรัพยากรทางทะเลทุกๆ ด้าน โดยมีผลบังคับใช้เมื่อ 16 พ.ย.1994¹ ปัจจุบันมีประเทศภาคี 167 ประเทศ เช่น ออสเตรเลีย จีน อินโดนีเซีย และมี 14 ประเทศที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบัน เช่น อิหร่าน เกาหลีเหนือ ซึ่งไทยได้ลงนามแล้วเมื่อ 10 ธ.ค.1982 และให้สัตยาบัน เมื่อ 15 พ.ค.2011² ในขณะที่สหรัฐฯ ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีและให้สัตยาบันในอนุสัญญาดังกล่าว

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในการขนส่งทางทะเล มีองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Organization: IMO) ทำหน้าที่ในการดูแลจัดระเบียบและสร้างมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการรักษา/ ใช้ประโยชน์ทางทะเล ความปลอดภัย และกลไก ในการรักษาความปลอดภัยของการเดินเรือสินค้าในระดับนานาชาติ รวมทั้งทำเรือโดยมีกฎหมายสำคัญ เช่น

- อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการกระทำอันมิชอบต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ (Convention for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Maritime Navigations 1988: SUA Convention)
- ประมวลข้อบังคับว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของเรือและท่าเรือระหว่างประเทศ (International Ship and Port Facilities Security Code: ISPS Code)

กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านความมั่นคงทางทะเล

ระดับ	กลไก	สมาชิก	ตัวอย่างประเทศ	หมายเหตุ
นานาชาติ	UNCLOS 1982	167	ออสเตรเลีย จีน ไทย	สหรัฐฯ ไม่เป็นสมาชิก
กลไกความร่วมมือระดับภูมิภาค	ARF	26	แคนาดา รัสเซีย ไทย สหรัฐฯ	ASEAN Maritime Forum
	ADMM	10	อาเซียน	Maritime Security
	ADMM Plus	8	ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ รัสเซีย สหรัฐฯ	(บรูไนและนิวซีแลนด์เป็นเจ้าภาพร่วม)
	ReCAAP	17	อาเซียน บังกลาเทศ จีน เดนมาร์ก	ยกเว้นมาเลเซียและอินโดนีเซีย
	MALSINDO	3	มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย	การลาดตระเวนร่วม
การฝึกซ้อม	CARAT	10	มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย สหรัฐฯ	-
	SEAEX THAMAL	2	มาเลเซีย ไทย	-
	Blue STRIKE	2	จีน ไทย	-
	MSP Information Sharing Exercise	4	มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ไทย	ลาดตระเวนร่วม (ช่องแคบมะละกา)

- อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความปลอดภัยแห่งชีวิตทางทะเล (International Convention for the Safety of Life at Sea: SOLAS) มีขึ้นหลังจากเหตุการณ์เรือโททานิคล่มในปี ค.ศ.1912

กฎหมายทั้ง 4 ฉบับ มีแนวคิดหลักเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางทะเล และป้องกันภัยจากการก่อการร้าย การกระทำอันเป็นโจรสลัด หรือการกระทำอื่นใดอันอาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในการขนส่งทางทะเล รวมถึงเพื่อให้มั่นใจว่าเรือขนส่งและท่าเรือมีการรักษาความปลอดภัยอย่างเพียงพอและเหมาะสม จึงให้มีการตรวจค้นและการยับยั้งการกระทำที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคง (detect and deter acts that threaten security)³ นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายอื่นๆ ที่สนับสนุนความมั่นคงทางทะเล เช่น จรรยาบรรณในการทำประมงอย่างรับผิดชอบ (Code of Conduct for Responsible Fishing) แผนปฏิบัติการระหว่างประเทศในการป้องกันปราบปราม ทำให้หมดไป ซึ่งการทำประมงที่ผิดกฎหมาย การไม่รายงาน และการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ (International Plan of Action to Prevent, Deter, and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IPOA - IUU Fishing)⁴ และอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2535 (Convention on Biological Diversity: CBD) เป็นต้น

บทวิเคราะห์

กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเลที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เช่น การกระทำอันเป็นโจรสลัด การปล้นเรือสินค้า และการลักลอบทำประมงผิดกฎหมาย เป็นต้น จากรายงานของสภาหอการค้านานาชาติ (International Chamber of Commerce: ICC) และสำนักงานทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Bureau: IMB) พบว่า บริเวณช่องแคบมะละกามีปัญหาโจรสลัดและการปล้นเรือสินค้าโดยปี 2015 มีการปล้นสะดมเรือถึง 54 ครั้ง⁵ ทั้งนี้ ในส่วนของอาเซียนก็ตอบสนองต่อความมั่นคงทางทะเลของโลก และมีมาตรการต่างๆ สนับสนุน เช่น ในประชาคมการเมืองและความมั่นคงภูมิภาคของอาเซียน (ADMM) และ ADMM Plus ซึ่งปีนี้ (2016) บรูไนและนิวซีแลนด์เป็นเจ้าภาพหลัก ร่วมกัน และมี ASEAN Maritime Forum ภายใต้กรอบของ ASEAN Regional Forum (ARF) ซึ่งมีการรับรองแผนการดำเนินงานแล้วในการประชุมครั้งที่ 18 เมื่อเดือน ก.ค. 2011⁶ รวมถึงมีการจัดตั้งข้อตกลงความร่วมมือระหว่างภูมิภาคด้านการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นสะดมกองเรือด้วยอาวุธในเอเชีย (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against ships in Asia: ReCAAP) เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางด้านโจรสลัดร่วมกันในระดับรัฐบาล นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือ MALSINDO ซึ่งเป็นการลาดตระเวนบริเวณช่องแคบมะละกาของ 3 ประเทศ คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ รวมถึงไทยที่ได้เข้าร่วมในการลาดตระเวนร่วมในการฝึก Malacca Strait Patrols Information Sharing Exercise ด้วย

ประเทศไทยกับบทบาทด้านความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาค

เอเชียแปซิฟิกเป็นจุดยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเล ซึ่งมีความพยายามในการจัดระเบียบการใช้ทรัพยากรทางทะเลและสร้างความมั่นคงทางทะเลร่วมกัน ในขณะที่ไทยมีหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพื้นที่เขตอำนาจปฏิบัติการในการรักษากฎหมาย อาทิ กองทัพเรือ กรมประมง และกรมทรัพยากรฯ ซึ่งกองทัพเรือมีหน้าที่รับผิดชอบหลักตั้งแต่ทะเล

อาณาเขตจนถึงทะเลหลวงภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในประเทศ มี “ศูนย์ประสานงานการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลแห่งชาติ หรือ ศรชล.” (Thailand maritime Enforcement Coordinating Center: THAI-MECC) ที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายทางทะเลต่างๆ และกิจการอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายในพื้นที่รับผิดชอบ และประสานกับหน่วยราชการต่างๆ อย่างใกล้ชิด⁷ ในขณะเดียวกัน ไทยมีแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. 2558 - 2564 ที่ได้กำหนดกรอบการดำเนินงานด้านความมั่นคงทางทะเลและหน่วยงานรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน รวมถึงการฝึกทางทะเลร่วมกับมิตรประเทศ เช่น CARAT, SEAEX THAMAL และ BLUE STRIKE

บทสรุป

ความมั่นคงทางทะเลมีความสำคัญมากขึ้น และไทยต้องทำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรับมือความมั่นคงทางทะเลร่วมกัน ทั้งเส้นทางเดินเรือ ทรัพยากร และผลประโยชน์ทางทะเล โดยความมั่นคงทางทะเลที่หลายประเทศกำลังให้ความสนใจเพื่อสร้างกรอบความร่วมมือระหว่างกัน ได้แก่ การค้นหาและกู้ภัย (Search and Rescue: SAR) การบรรเทาภัยพิบัติ (Disaster Relief) มลพิษทางทะเล (Maritime Pollution) และการคุ้มครองการประมง (Fishery Protection) โดยมีแนวโน้มการจัดตั้งองค์กรทางทะเลในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ร่วมกันซึ่งยังมีรายละเอียดที่ควรศึกษาเพิ่มเติม เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ระบบการควบคุมบังคับบัญชาและระบบการบริหารจัดการ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยควรศึกษา/ ทบทวนรายละเอียดโครงสร้างการตั้งองค์กรทางทะเลของประเทศ การจัดแบ่งโครงสร้างองค์กรทางทะเลที่เกี่ยวข้องใหม่ เช่น หน่วยงานยามชายฝั่ง (Coast Guard) รวมทั้งกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ เช่น พ.ร.บ.ว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พ.ศ. 2482 กับ IPOA-IUU Fishing รวมถึงกฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อยทางทะเล เช่น พ.ร.บ. ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ. 2490 โดยควรมีการทบทวนและปรับให้สอดคล้องกับ UNCLOS 1982 และกฎหมายระหว่างประเทศอื่นๆ เพื่อให้มีความครอบคลุมสิทธิของไทยในระดับนานาชาติรวมทั้งสามารถรองรับการจัดตั้งองค์กรทางทะเลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ร่วมกัน รวมทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมของประเทศเพื่อรับมือกับสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลที่ซับซ้อนและหลากหลายมากขึ้นในอนาคต...

อ้างอิง

- 1) ฐานข้อมูลความรู้ทางทะเล. <http://www.mkh.in.th/>
- 2) Chronological lists of ratifications of, accessions and successions to the Convention and the related Agreements as at 02 January 2015. http://www.un.org/depts/los/reference_files/chronological_lists_of_ratifications.htm
- 3) สรุปผลการศึกษหลักสูตร Regional Exclusive Economic Zone protection Officers (export) Course. ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
- 4) กฎหมายความมั่นคงทางทะเล: กฎหมายระหว่างประเทศ. http://www.navedu.navy.mi.th/stg/databasestory/data/Situation-sea/maunkongtalae/DTI-Maritime-Protection/Layout_P184-197.pdf
- 5) Piracy in the Malacca Strait: Can ASEAN Respond?. <http://thediplomat.com/2015/07/piracy-in-the-malacca-strait-can-asean-respond/>
- 6) ASEAN Regional Forum Work Plan for Maritime Security 2015-2017. <http://aseanregionalforum.asean.org/>
- 7) ภารกิจ ศรชล. http://www.nac1.navy.mi.th/sornchon1/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=2

แนวทางการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication : STRATCOM) ของกองทัพไทย

ด้วยบริบทความมั่นคงโลกในศตวรรษ ที่ 21 ที่หมุนเวียนเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บทบาทหน้าที่ของกองบัญชาการกองทัพไทย (บก.ทท.) ภายใต้กระทรวงกลาโหม การสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication : STRATCOM) ถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญในมิติการทหาร การป้องกันประเทศ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศศย.สปท.) จึงได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “แนวทางการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication : STRATCOM) ของกองทัพไทย” ทำให้ได้มาซึ่ง “นิยาม” “10 หลักการ” และ “7 องค์ประกอบ” STRATCOM ของกองทัพไทย สามารถใช้เป็นชุดความรู้ในการศึกษา ต่อยอดองค์ความรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้...

STRATCOM ในมิติความมั่นคงและการป้องกันประเทศ

การสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication) หรือ STRATCOM ถือเป็นความพยายามของรัฐบาลที่มุ่งทำความเข้าใจและปฏิบัติต่อเป้าหมาย เพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ สนับสนุนนโยบาย และวัตถุประสงค์ของรัฐบาล โดยอาศัยพลังอำนาจแห่งชาติ (การทูต ข้อมูลข่าวสาร การทหาร และเศรษฐกิจ) ซึ่งผู้นำหรือผู้บัญชาการระดับสูงใช้ STRATCOM ทั้งในทางชี้แนะ (directing) และบูรณาการเชื่อมโยง (Integrated) ข้อมูล และเครื่องมือระหว่างกัน และหากพิจารณาในมิติความมั่นคงและการป้องกันประเทศแล้ว STRATCOM ต้องอาศัยนโยบายและยุทธศาสตร์ที่น่าเชื่อถือและจำเป็นต้องออกแบบให้สอดคล้องกัน ตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ (Strategic level) ไปสู่ระดับยุทธการ (Operation level) และระดับยุทธวิธี (Tactical level) ภายใต้ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ 20 ปี ของกระทรวงกลาโหม และการปฏิรูปกองทัพ

แนวทางการพัฒนา STRATCOM ของกองทัพไทย

ศศย.สปท. ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication: STRATCOM) ของกองทัพไทย” โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งริเริ่มจากระดมความคิดเห็นหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงกลาโหม ในการประชุมริเริ่ม (Kick off Meeting) เพื่อวางกรอบแนวทางการศึกษา เมื่อวันที่ 12 ต.ค.58

จากนั้นได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่

(1) **ข้อมูลปฐมภูมิ** เป็นข้อมูลจากการระดมความคิดเห็น (Brainstorm) ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงกลาโหม/ การสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key Informant) โดยใช้เทคนิคลูกโซ่ (Snowball Technique)/ การสนทนากลุ่ม (Focus group) หน่วยงานภายใต้สังกัด บก.ทท. และการระดมความคิดเห็น โดยการวิพากษ์ของผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาทั้งภาคพลเรือนและเหล่าทัพ

(2) **ข้อมูลทุติยภูมิ** เป็นข้อมูลจากเอกสาร อาทิ ร่างหลักนิยมกองทัพไทย สำหรับการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication : SC) 22 ส.ค.55 ของ บก.ทท./ ร่างหลักนิยมกองทัพไทยสำหรับการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication: SC ของ วสท.สปท. บก.ทท./ Commander’s Handbook for Strategic Communication and Communication Strategic, Version 3.0 US Joint Forces Command Joint Warfighting Center, 24 June 2012, Joint Doctrine Note 1/12 Strategic Communication/ The Defence Contribution เป็นต้น

จากนั้นคณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยได้เป็น 3 ส่วน คือ 1) นิยาม 2) หลักการ และ 3) องค์ประกอบ ของ STRATCOM ดังนี้

นิยามของ STRATCOM

จากการเก็บข้อมูลจากเอกสาร และข้อคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูล ทำให้สามารถสรุปนิยามหรือคำจำกัดความ STRATCOM ดังนี้ “ความพยายามของรัฐบาลในการปฏิบัติการที่มุ่งทำความเข้าใจและปฏิบัติ ต่อเป้าหมายสำคัญ เพื่อเสริมสร้างหรือรักษาสภาพการณ์ หรือเงื่อนไขที่ สนับสนุนผลประโยชน์ นโยบาย และวัตถุประสงค์ของรัฐบาล โดยอาศัย การใช้โครงการ แผนงาน หัวข้อ ข้อความ ที่ประสานสอดคล้องกับการปฏิบัติ ทุกส่วนในมิติพลังอำนาจแห่งชาติ (การทูต ข้อมูลข่าวสาร การทหาร เศรษฐกิจ) เพื่อสร้างผลกระทบต่อกันคนดี และพฤติกรรมของเป้าหมาย”

10 หลักการ STRATCOM ของกองทัพไทย

จากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ได้กล่าวมาในเบื้องต้น ทำให้สามารถสรุปหลักการ STRATCOM ของกองทัพไทยได้ 10 ประการ ซึ่งหลักการนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญ ซึ่งผู้ปฏิบัติทุกระดับจะใช้เป็นแนวทาง ในการนำ STRATCOM ไปปฏิบัติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. **การขับเคลื่อนด้วยผู้นำหรือภาวะผู้นำ** : ผู้นำหรือผู้บัญชาการ จำเป็นต้องแสดงเจตนาชัดเจน วัตถุประสงค์ และแนวทางที่ชัดเจน เพื่อให้ ผู้ปฏิบัติทุกฝ่ายเกิดความมั่นใจในการสนธิความพยายาม เพื่อตอบสนอง วัตถุประสงค์ของ STRATCOM

2. **ความมีเอกภาพในความพยายาม ความมีเอกภาพในการ สื่อสาร และเอกภาพในการบังคับบัญชา** : เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงาน ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในการ ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

3. **ความน่าเชื่อถือ** : สามารถสร้างขึ้นได้จากการรับรู้ถึงความจริง ความถูกต้อง โดยการประสานสอดคล้องกันระหว่างคำพูด ทำที่ และการ ปฏิบัติ โดยไม่ให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการรับรู้ถึงความขัดแย้ง และความไม่ สอดคล้องกัน

4. **การตอบสนองที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์** : การ ตอบสนองด้วยข้อความที่ถูกต้องกับเป้าหมาย สถานที่ จังหวะ เวลาที่ถูกต้อง เหมาะสม โดยมีเป้าหมายเป็นวัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการ

5. **ความต่อเนื่อง** : การบรรลุความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัย การวิเคราะห์ การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมที่มีความเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา

6. **ความเข้าใจ** : การทำความเข้าใจปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ วัตถุประสงค์ในการสื่อสารทางยุทธศาสตร์อย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะ การทำ ความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ทั้งฝ่ายเรา ฝ่ายเป็นกลาง และฝ่ายตรงข้าม เกี่ยวกับ กระบวนการคิด คำพูด พฤติกรรม และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

7. **การมุ่งติดตามผลลัพธ์** : การพยายามติดตามผลลัพธ์สุดท้าย ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งหัวข้อ กระบวนการ เป้าหมายในการปฏิบัติการ ต้องอาศัยการประเมินผลด้วยตัวชี้วัดที่มีความชัดเจน

8. **ความแพร่หลาย** : คำพูด ทำที่ การปฏิบัติต่างๆ ตั้งแต่ผู้นำ หรือผู้บัญชาการจนถึงผู้ปฏิบัติหรือผู้บังคับบัญชาทุกระดับสุดท้าย ไม่ว่าจะ สื่อสารไปโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม การสื่อสารทั้งหมดจะส่งผลกระทบต่อ ทางยุทธศาสตร์โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้

9. **ความไวเนื้อเชื่อใจ** : การเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความเชื่อใจ ซึ่งกันและกันต้องใช้ระยะเวลาอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้เกิดประโยชน์ ต่อการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ในระยะยาว

10. **การใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม** : การเตรียมความพร้อม ซัดความสามารถของฝ่ายเรา ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน เพื่อประมาณการณ์ ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ขับเคลื่อนให้การปฏิบัติประสบความสำเร็จ ทั้ง ทรัพยากรบุคคล เครื่องมือ ยุทธโธปกรณ์ และงบประมาณ

7 กระบวนการ STRATCOM ของกองทัพไทย

กระบวนการ STRATCOM เปรียบเสมือนเครื่องมือสำหรับผู้นำหรือ ผู้บัญชาการระดับสูงจนถึงผู้ปฏิบัติงานระดับสุดท้าย ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ ใช้กับการดำเนินงาน ทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธี ดังนี้

1) **การกำหนดความชัดเจนเจตนาของผู้นำ หรือผู้บริหาร ระดับสูง** ผู้นำหรือผู้บัญชาการควรแสดงเจตนาชัดเจน นโยบาย ทิศทางต่อ การดำเนินงานอย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน จนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จ

2) **การกำหนดวัตถุประสงค์ของ STRATCOM** จะทำให้เกิด ความชัดเจนในการพิจารณาสถานการณ์ กลุ่มเป้าหมาย ซัดความสามารถ STRATCOM เพื่อสร้างผลกระทบตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้

3) **การสำรวจสภาพแวดล้อม** การทำความเข้าใจสภาพแวดล้อม อย่างลึกซึ้ง ต้องอาศัยศาสตร์การข่าว การรวบรวมวิเคราะห์ผลกระทบ ในสถานการณ์เฉพาะทุกมิติ ทั้งการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคม ข่าวสาร โครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4) **การกำหนดและทำความเข้าใจเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย** การพิจารณาทุกกลุ่มเป้าหมายทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งฝ่ายเรา ฝ่ายเป็นกลาง และฝ่ายตรงข้าม

5) **การวางรูปแบบ** เป็นการวางแผน กำหนดประเด็นหลัก สำหรับเสนอปัญหาต่างๆ ซึ่งการออกแบบ ประกอบด้วย การพัฒนา

- หัวข้อ (Theme) เป็นเสมือนแนวทางในการดำเนินงาน
- สิ่งที่จะสื่อ (Message) ซึ่งรวมถึงเนื้อหา ข้อความ ทำที่ การปฏิบัติ ที่จะใช้ ในการส่งไปถึงกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายตีความและมีความเชื่อ ตามประเด็นที่ฝ่ายเราต้องการสื่อออกไป
- กิจกรรม (Activity) เป็นเสมือนวิธีการ เครื่องมือ หรือเทคนิค โดยกำหนด โครงการ กิจกรรม เพื่อใช้เป็นช่องทางที่จะกำหนดเครื่องมือ (MEAN) นำสิ่ง ที่จะสื่อไปสู่กลุ่มเป้าหมาย

6) **การกำหนดปัจจัยแห่งความสำเร็จ** จะนำไปสู่วัตถุประสงค์ การสื่อสารทางยุทธศาสตร์ที่วางไว้ แต่เนื่องจากสภาวะแวดล้อมมีการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อาจทำให้ต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของ ปัจจัยแห่งความสำเร็จตามสถานการณ์ในหัวเวลานั้นๆ

7) **การประเมินผล** โดยติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ทั้ง ในขณะดำเนินงานและหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะ ช่วยผู้นำหรือผู้บัญชาการในการตัดสินใจ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการ

บทสรุป

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ได้มาซึ่ง “คำจำกัดความของ STRATCOM” “หลักการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (STRATCOM) ของ กองทัพไทย” 10 ประการ และ “กระบวนการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (STRATCOM) ของกองทัพไทย” 7 ประการ ถือเป็นข้อค้นพบซึ่งทุกหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานต่างๆ ภายใต้สังกัด บก.ทท. สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ ในฐานะเป็น หน่วยงานที่รับผิดชอบในมิติการทหารการป้องกันประเทศอีกทั้งยังสามารถ นำชุดความรู้นี้เป็นฐานข้อมูลในการศึกษา ต่อยอดองค์ความรู้ในการพัฒนา การสื่อสารทางยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องและสนับสนุน STRATCOM ในภาพใหญ่ของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ...

อ้างอิง

- 1) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี เรื่อง การสื่อสารทางยุทธศาสตร์และการปฏิบัติการ ข่าวสารของกองทัพไทย : แนวทางการดำเนินงานในอนาคต, ศศย.สปท., 2559
- 2) สรุปผลการประชุมวิชาการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ครั้งที่ 2/2559 เรื่อง “บทบาทของ การสื่อสารทางยุทธศาสตร์ ต่อบริบทความมั่นคงในศตวรรษที่ 21”, 27 มิ.ย.59, ณ ห้องศรีวิรา เอ ชั้น 2 โรงแรมทาวน์ อิน ทาวน์ กรุงเทพฯ
- 3) Commander's Handbook for Strategic Communication and Communication Strategic, Version 3.0 US Joint Forces Command Joint Warfighting Center, 24 June 2012

Brexit : ทิศทาง โอกาส ทางเศรษฐกิจของไทย

เมื่อวันที่ 23 ม.ย.59 สหราชอาณาจักรมการทาประชามติ เพื่อชี้ว่าประชาชนต้องการแยกตัวหรืออยู่ร่วมกับสหภาพยุโรป (European Union : EU) ที่เรียกกันว่า "Brexit" (British Exit) ซึ่งสาเหตุสำคัญที่สหราชอาณาจักรอยากออกจากสหภาพยุโรป คือ ปัญหาผู้อพยพ ปัญหาด้านอธิปไตย และด้านแรงงาน รวมทั้งสหราชอาณาจักรอยากมีเสรีในการจัดทำข้อตกลงทางการค้ากับประเทศอื่นๆ ไม่อยู่ภายใต้สหภาพยุโรป อย่างไรก็ดี มีเหตุผลหลายประการเช่นกันที่เป็นสาเหตุ ให้ประชาชนชาวสหราชอาณาจักร บางกลุ่มไม่เห็นด้วยกับการออกจากสหภาพยุโรป อาทิ ความวิตกว่าเศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรจะชะลอตัวและเสี่ยงต่อการถูกปรับลดอันดับเครดิต ผลกระทบเกี่ยวกับค่าเงิน รวมถึงการเจรจาการค้า เป็นต้น...

ในอดีตสหราชอาณาจักรมีจุดยืนที่ไม่ต้องการสร้างปฏิสัมพันธ์กับยุโรปมากนัก โดยในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป แต่ก็ไม่ได้เป็นสมาชิก จนกระทั่งปี 1973 สหราชอาณาจักรจึงเข้าร่วมเป็นสมาชิก แต่ก็มีปัญหาหลายประการที่ไม่เห็นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการใช้เงินยูโร

นอกจากนี้สหราชอาณาจักรยังมีความไม่พอใจสหภาพยุโรป โดยมองว่าความตกร่ำและการเสื่อมถอยจากการที่เคยเป็นมหาอำนาจของตนนั้น สหภาพยุโรปเป็นต้นตอของสาเหตุดังกล่าว ซึ่งก่อนหน้านี้ ก็มีปัญหาเรื่องวิกฤตการเงินยูโรโซน ที่สหราชอาณาจักรเกรงว่าจะถูกผลกระทบไปด้วย ตลอดจนปัญหาทางด้านแรงงาน และการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาในยุโรปจากตะวันออกกลางและแอฟริกาเป็นจำนวนมากทำให้พลเมืองของตนหวาดกลัวปัญหานี้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการก่อการร้ายในยุโรปที่ถูกผูกเชื่อมโยงกับผู้ลี้ภัยชาวมุสลิม

โอกาส และความท้าทาย

จากการที่สหราชอาณาจักรเข้าร่วมเป็นสมาชิกในสหภาพยุโรปทำให้ต้องเผชิญกับความท้าทายต่างๆ มากมาย แม้จะเปิด

โอกาสให้ได้รับ ผลประโยชน์หลายด้านด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็น สิทธิพิเศษทางการค้า การไม่ถูกเก็บภาษีนำเข้าเวลาส่งสินค้าไปยังประเทศสมาชิกอื่นๆ ทำให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวดีเป็นอย่างมาก รวมทั้งการโยกย้ายเงินทุนอย่างเสรี ทำให้ลอนดอนกลายเป็นศูนย์กลางทางการเงินของโลก

ทั้งนี้ ความท้าทายที่สหราชอาณาจักรต้องเผชิญคือไม่ได้เป็นสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งแต่เริ่มต้น จึงทำให้ต้องประสบกับปัญหาหลายประการหลังจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิก ประเด็นที่เป็นผลกระทบอย่างมาก คือ กลไกการรวมกลุ่มของสหภาพยุโรปได้รับการบริหารจัดการจากเยอรมนี และฝรั่งเศส ซึ่งมีสถานะและปัจจัยหลายประการที่ไม่ตรงกับความต้องการของสหราชอาณาจักรนัก ประกอบกับการบริหารด้านการเมืองของสหภาพยุโรปเป็นแบบรัฐสภา ดังนั้นเมื่อเข้าสู่การเป็นสมาชิก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแบ่งอำนาจอธิปไตยส่วนหนึ่งของตน ไปให้สหภาพยุโรป ทำให้ประสบกับปัญหาการเมืองภายในและระหว่างประเทศค่อนข้างมาก

จากกรณี Brexit ทำให้สหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปต้องประสบกับปัญหาต่างๆ ในหลากหลายมิติ ที่ส่งผลกระทบทั้งทางตรง ทางอ้อม

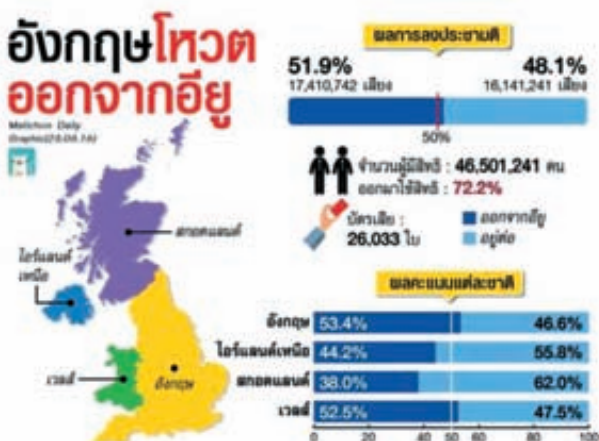

Figure 1: Impact of Brexit on the level of UK GDP

	Scenario	2018	2020	2030	2030 range
HM Tsy	Shock	-3.6%*			
	Severe shock	-6.0%*			
EEA				-3.8%†	-3.4% 4.3%
	FTA			-6.2%†	-4.6% -7.8%
	WTO			-7.5%†	-5.4% -9.5%
OECD		-1.3%	-3.3%	-5.1%	-2.7% -7.7%
NIESR		-2.3%	-2.5%		-2.7% -7.8%
CBI/PWC	FTA		-3.1%	-1.2%	
	WTO		-5.5%	-3.5%	

* up to mid-year 2018, † after 15 years

มิติทางด้านเศรษฐกิจ นักลงทุนที่เข้ามาลงทุนในตลาดอังกฤษเคลื่อนย้ายเงินทุนไปยังตลาดอื่น ๆ ที่ให้ผลตอบแทนดีกว่าสินค้านำเข้าจากสหราชอาณาจักรมีราคาสูงขึ้นมากกระทบต่อผู้บริโภคโดยเฉพาะกลุ่มคนจนและรายได้ปานกลางที่จะมีอัตราค่าครองชีพสูงขึ้น

มิติทางด้านสังคม ปัญหาแรงงานอพยพ ที่สร้างปัญหาเป็นอย่างมาก ทำให้ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และความรู้สึกของประชาชนโดยมองว่าผู้อพยพได้เข้ามาแย่งอาชีพไป

นอกจากนี้ ประเทศเนเธอร์แลนด์และฝรั่งเศสได้มีการพิจารณาที่จะออกจากความเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปตามสหราชอาณาจักร ด้วยเหตุของการว่างงาน เศรษฐกิจตกต่ำ และความล้มเหลวในการป้องกันไม่ให้กลุ่มก่อการร้ายและผู้อพยพเข้ามาในภูมิภาค ขณะที่ประเทศสกอตแลนด์ที่เป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรมาเป็นเวลานาน ได้ร่วมหารือที่จะยังคงขอเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพยุโรปต่อไป

อนาคตของสหภาพยุโรป และสหราชอาณาจักร

สหภาพยุโรป เดิมมีแนวความคิดที่ต้องการจะขยายบทบาทอาจชะงักลง ซึ่งมีความน่ากังวลทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ อีกทั้งประเทศสมาชิกอื่น ๆ บางประเทศ เริ่มมีการพิจารณาที่จะก้าวออกจากสหภาพยุโรปไปด้วย จนในที่สุดสหภาพยุโรปอาจจะเหลือเพียงประเทศสมาชิกไม่กี่ประเทศ ดังนั้นบทบาทและการทำหน้าที่แบบเดิมอาจไม่ราบรื่นเท่าที่ควรนัก

หลังการลงคะแนนก้าวออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป ส่งผลให้นายเดวิด คาเมรอน ได้ประกาศลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่ ค.ศ.59 ที่ผ่านมา แต่ทั้งนี้สถานการณ์กลับพลิกผัน เมื่อผู้นำคนสำคัญอย่าง นาย บอริส จอห์นสัน ที่สนับสนุนให้มีการโหวตออกจากสหภาพยุโรปได้ยืนยันว่าจะไม่แข่งขันชิงตำแหน่งผู้นำพรรคอนุรักษนิยม และยังไม่มีความเห็นการใดๆ ภายหลังจากถอนตัวออกจากสหภาพยุโรปแล้ว ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงอนาคตว่าอาจจะต้องประสบกับปัญหาความขัดแย้งภายในระบบเศรษฐกิจที่จะถดถอย และอาจสูญเสียตำแหน่งงานกว่าแสนตำแหน่ง ในระยะเวลาต่อจากนี้ถึง 2 ปี

ประเด็นต่างๆ เหล่านี้ ล้วนทำให้สถานการณ์ในอนาคตของสหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักรยังคงมีความน่ากังวลว่าทั้ง 2 ฝ่ายจะมีการปรับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างไร เพื่อรองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

ความสัมพันธ์ : ผลกระทบต่อไทย

สหภาพยุโรป ที่ผ่านมามีบทบาทให้ความช่วยเหลือ และมองไทยเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ที่สหภาพยุโรปได้ประโยชน์ผ่านการ “ให้ความช่วยเหลือ” ในหลายรูปแบบ แต่ใน

ระบบเศรษฐกิจยุคปัจจุบันที่ผันเปลี่ยนไป พลวัตทางเศรษฐกิจมาอยู่ที่เอเชีย พร้อมการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของจีนและอินเดียในภูมิภาค ทำให้ภูมิภาคเอเชียรวมทั้งไทยถูกมองเป็น “คู่แข่ง” ของยุโรป และภูมิภาคที่สหภาพยุโรปต้องการเข้ามาเปิดตลาด เพื่อหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและธุรกิจ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของตนในเวทีโลก และไทยเองก็ได้มีความพยายามในการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างประเทศกับสหภาพยุโรป (FTA) อยู่หลายครั้ง

เนื่องด้วยสัดส่วนการส่งออกของไทย มีเพียงแค่ร้อยละ 1.8 เท่านั้น ส่วนผลกระทบต่อระบบสถาบันการเงินของไทย จะมีผลกระทบในวงจำกัด ส่วนสถาบันการเงินของไทยมีความเชื่อมโยงทางการเงินโดยตรงกับสถาบันการเงินของทั้งสองประเทศเพียงแค่ 1.3 เท่านั้นของสินทรัพย์รวม จึงสรุปได้ว่าผลกระทบของ Brexit ต่อไทยน่าจะเป็นผลกระทบเพียงทางอ้อมจากการสั่นคลอนของสหภาพยุโรปและระบบเศรษฐกิจการเมืองโลกเท่านั้น

บทสรุป : ทิศทางของไทย

อย่างไรก็ตาม จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น มีข้อสังเกตว่าล่าสุดมีหลายประเทศ โดยเฉพาะสิงคโปร์และมาเลเซียที่เป็นชาติสมาชิกอาเซียน ได้เสนอตัวเจรจาสัญญาการค้ากับสหราชอาณาจักรแล้ว แต่ขณะที่ไทยเองยังไม่มีท่าทีที่ชัดเจน

แม้ไทยยังคงดำเนินความสัมพันธ์มาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่า 4 ศตวรรษ บนพื้นฐานมิตรภาพระหว่างประชาชนทั้งสองประเทศ การค้าการลงทุนระหว่างกัน และค่านิยมร่วมหลายประการ...แต่ถึงเวลาแล้วที่ไทยจะมองหาโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า การลงทุนกับสหราชอาณาจักรให้มากกว่าเดิม เพื่อขยายตลาดให้กว้างขึ้น ตามนโยบายการค้าของไทยและสหราชอาณาจักร โดยเน้นขยายความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือและข้อตกลงการค้าเสรีในระบบทวิภาคี ตลอดจนพัฒนาธุรกิจภาคบริการให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น อาทิ การท่องเที่ยว ธุรกิจบริการสุขภาพ เป็นต้น... โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์และผลประโยชน์ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศเป็นสำคัญ...

อ้างอิง

- 1) Brexit ผลกระทบต่อไทย. <http://www.drprapat.com/brexit>
- 2) Brexit เขย่าโลก. <http://thaipublica.org/2016/06/pipat-47/>
- 3) Brexit: ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและตลาดหุ้น. www.bangkokbiznews.com/blog/detail/638051
- 4) ผ่านทางต้นBrexitหรือBremainทางเลือกของอังกฤษ. <https://moneyhub.in.th/article/brexit-or-bremain/>
- 5) ผลที่เกิดจาก Brexit อังกฤษ. www.thansettakij.com/2016/06/30/66332

ส่วนที่ 2

เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน
(SSC ASEAN FOCUS) (ม.ย. - มิ.ย.59)

ฉบับที่ 13/59 (1 - 15 ม.ย.59)

ประเทศไทยกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

...สถานการณ์การค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีความรุนแรงขึ้นตามลำดับ โดยในหลายภูมิภาค ของโลกยังต้องเผชิญกับปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะประเทศสมาชิกอาเซียนที่ประสบกับปัญหาการค้ามนุษย์อย่างต่อเนื่อง สำหรับประเทศไทยนั้น จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons) หรือ TIP Report ของสหรัฐฯ ปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ระบุว่าไทยยังไม่ดำเนินการอย่างเพียงพอในการปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำที่สุดเกี่ยวกับการกำจัดปัญหาการค้ามนุษย์ โดยถูกลดอันดับลงเป็น Tier 3 คือ “เป็นประเทศที่มีปัญหามาก แต่ไม่ดำเนินการแก้ปัญหา หรือไม่มีความพยายามในการแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง” ในขณะที่ความเป็นจริงนั้น ไทยได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์เป็นอย่างมาก ซึ่งจะเห็นได้จากการปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย กำหนดนโยบายให้หน่วยงานต่างๆ มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง และมีความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายมากขึ้น...

ปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทย

การค้ามนุษย์เป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลให้ความสำคัญ โดยประเทศไทยเป็นทั้ง ประเทศต้นทาง (การที่คนไทยตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในต่างประเทศ) ประเทศทางผ่าน (การอพยพที่ไม่ปกติผ่านไทย เช่น กรณีโรฮีนจา) และประเทศปลายทาง (เหยื่อค้ามนุษย์ในไทย เดินทางมาจากประเทศเพื่อนบ้านทั้ง สปป.ลาว และ กพข.) ด้วยลักษณะภูมิประเทศของไทยที่ตั้งอยู่กึ่งกลางภูมิภาค รวมทั้งมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นแรงดึงดูดให้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านได้เดินทางเข้ามาสู่ประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งบางส่วนก็ได้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ที่อาศัยช่องว่างทางกฎหมาย หลบเลี่ยงประโยชน์จากแรงงานเหล่านี้ สำหรับสถานการณ์ที่มีความรุนแรงและเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ มี 3 รูปแบบได้แก่การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การบังคับใช้แรงงานหรือบริการและการนำคนมาขูดรีด

การรับมือปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทย มีดังนี้

ประเทศไทยได้ประกาศใช้ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 โดยมี กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพโดยตรงในการดูแล ซึ่งถือเป็นกฎหมายหลักในการแก้ปัญหการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ซึ่งต่อมา รัฐบาลได้ประกาศใช้ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 ซึ่งมีประเด็นสำคัญ คือ มาตรการเพิ่มอำนาจทางปกครองให้แก่เจ้าหน้าที่ในการสั่งปิดสถานประกอบการหรือโรงงานชั่วคราว พักใช้ใบอนุญาตประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจหรือโรงงาน ห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราวหากพบว่าใช้กระทำความผิดค้ามนุษย์ รวมทั้งเมื่อวันที่ 11 พ.ค.53 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ.2554 - 2559) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปราม

การค้ามนุษย์ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรระหว่างประเทศ และภาคประชาสังคมใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ร่วมกัน รวมถึงเพื่อสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons) หรือ TIP Report ของสหรัฐฯ ปี ค.ศ. 2015 ระบุ ประเทศไทยยังไม่ดำเนินการอย่างเพียงพอในการปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำที่สุดเกี่ยวกับการกำจัดปัญหาการค้ามนุษย์ โดยประเทศไทยถูกลดอันดับลงจาก Tier 2 watch list (พ.ศ. 2553 - 2556) เป็น Tier 3 ตั้งแต่ปี 57 หมายถึง “การเป็นประเทศที่มีปัญหาการค้ามนุษย์สูง แต่ไม่ดำเนินการหรือไม่พยายามในการแก้ไขนโยบายอย่างจริงจัง” สิ่งที่ทำให้ประเทศไทยถูกมองว่ายังไม่ประสบ ความสำเร็จในการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ เนื่องจากสหรัฐฯ เชื่อว่าสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยมีความรุนแรง แต่กระบวนการดำเนินคดีที่แสดงออกมาด้วยสถิติการจับกุมกลับมีไม่มาก แสดงให้เห็นว่าไทยมิได้ดำเนินการอย่างจริงจัง ในขณะที่ข้อเท็จจริงก็คือ รัฐบาลได้ออกกฎหมายเพื่อรองรับการปราบปรามการค้ามนุษย์ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น มีการตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการด้านการค้ามนุษย์ทั้งระดับจังหวัด ระดับประเทศ และ ในต่างประเทศ เพื่อบูรณาการการดำเนินงาน

ร่วมกัน นอกจากนี้รัฐบาลยังมีความพยายามแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์อย่างเป็นระบบ โดยผ่านมาตรการต่าง ๆ เช่น การคัดแยกและคุ้มครองเหยื่อค้ามนุษย์ออกจากกลุ่มผู้ค้ามนุษย์ รวมทั้งการเพิ่มบทลงโทษแก่นักค้ามนุษย์และให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่พบเห็นเหตุการณ์ค้ามนุษย์ การเร่งรัดการดำเนินระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ด้วยหลักการ 5Ps คือ การป้องกัน (Protection) การดำเนินคดี (Prosecution) การคุ้มครองช่วยเหลือ (Protection) นโยบายและการขับเคลื่อน (Policy) และกลไกหุ้นส่วนความร่วมมือ (Partnership) รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนสอบสวนและขยายผลการปราบปรามจับกุมขบวนการค้ามนุษย์ เป็นต้น

อาเซียนกับการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์

อาเซียนให้ความสำคัญกับปัญหาค้ามนุษย์ โดยได้มีการยกระดับความร่วมมือในการแก้ปัญหาค้ามนุษย์เป็นครั้งแรกในเวทีการประชุมสุดยอดผู้นำเอเชียยุโรป (Asia - Europe Meeting : ASEM) ครั้งที่ 9 เมื่อ 5 - 6 พ.ย.55 ณ นครเวียงจันทน์ สปป.ลาว ซึ่งการประชุมนี้ได้มุ่งให้ความสำคัญในเรื่องการป้องกันมากกว่าการปราบปราม กล่าวคือ เน้นให้เกิดการกีดกันของประชาชนโดยใช้มาตรการทางสังคม โดยมี ภาคประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเห็นสมควรให้มีการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์เร่งด่วน เพื่อให้ทันกับการเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน ซึ่งกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนบริเวณในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงเป็นพื้นที่ที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ข้ามชาติหรือแรงงานข้ามชาติ ผิดกฎหมายมากที่สุด ปัจจุบันความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์ในอาเซียนดำเนินการทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคีผ่านกลไกความตกลงต่าง ๆ รวมทั้งผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (ASEAN Convention Against Trafficking in Persons, Especially Woman and Children) เมื่อ 21 พ.ย.58 ซึ่งเป็นฉบับแรกของภูมิภาคนี้

บทวิเคราะห์

ความท้าทายจากปัจจัยภายในประเทศ

1) ความท้าทายของปัญหาค้ามนุษย์ของประเทศไทยที่มาจากปัจจัยภายในประเทศ ปัญหาหลักมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งส่งผลให้เกิดความต้องการจ้างแรงงานเพิ่มมากยิ่งขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกันกลับมีข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย ซึ่งกฎหมายบางตัวไม่ครอบคลุมและการบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งบุคลากรทางด้านกฎหมายของไทยไม่สามารถปฏิบัติได้ตามมาตรฐานไทยจึงถูกลดอันดับลงเป็น Tier 3 จึงมีความท้าทายต่อการแก้ปัญหา ซึ่งเกิดจากปัจจัยแอบแฝงภายในประเทศ เช่น ปัญหาค้ามนุษย์ระดับขั้นของเจ้าหน้าที่รัฐ ปัญหาค้ามนุษย์เพิกเฉยและละเลยเพื่อแลกกับผลประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งจะต้องเป็นหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานนั้น ๆ ในการกำกับดูแล

2) ปัญหาค้ามนุษย์เป็นปัญหาระดับนานาชาติ และเป็นปัญหาข้ามชาติซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาใช้วิธีการบูรณาการกับหน่วยงานภาคส่วนอื่น ๆ เช่น ตำรวจ ทหาร ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงแรงงาน เป็นต้น แต่ไม่มีการจัดเป็นสถาบันหรือหน่วยงานเฉพาะ เช่น ปปส. มีหน้าที่ดูแลปราบปรามเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น กิ่งของการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์จึงเป็นเพียงการกระทำความผิดทางอาชญากรรมเท่านั้น จึงเสมือนว่าปัญหาค้ามนุษย์ปัจจุบันมีขนาดใหญ่เทียบเท่ากับปัญหาอาชญากรรมซึ่งการแก้ไขปัญหาก็เพียงแต่การใช้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รับผิดชอบหลักเท่านั้นจึงอาจไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงดูเป็นเสมือนความท้าทายของการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์แบบครบวงจร

ความท้าทายจากปัจจัยภายนอกประเทศ

ความอยู่ดีกินดีของประชาชนมาจากพื้นฐานรายได้ของประชาชนในประเทศ ซึ่งประเทศเพื่อนบ้านของไทยยังมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจที่น้อยกว่าของไทย ดังนั้น ประชาชนของประเทศเหล่านั้นได้มีความพยายามในการสร้างรายได้และอาชีพของตน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของตนเองและครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยผลักดันให้กลุ่มคนเหล่านั้นเคลื่อนย้ายเข้ามาสู่ประเทศไทย ในการสร้างโอกาสในด้านอาชีพและรายได้มากกว่าภายในประเทศของตนเอง ประกอบกับประเทศนั้น ๆ ไม่สามารถรองรับแรงงานเหล่านี้จึงได้ปล่อยให้แรงงานของตนเคลื่อนย้ายเข้ามายังประเทศไทย และก่อให้เกิดปัญหาค้ามนุษย์แอบแฝงมาด้วย ซึ่งดูเสมือนว่าปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นนั้นประเทศไทยต้องเป็นฝ่ายตั้งรับในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ ในขณะที่ถึงแม้จะมีการประสานการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้านแล้วก็ตาม แต่ปัญหาก็ไม่ได้ลดลง เสมือนหนึ่งประเทศไทยเป็นผู้แก้ปัญหาอยู่เพียงประเทศเดียว ดังนั้นจึงเป็นความท้าทายของไทยที่ต้องผลักดันให้การบังคับใช้กลไกการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ระหว่างประเทศมีความเข้มแข็ง รวมทั้งต้องมีการบูรณาการการทำงานระหว่างประเทศให้จริงจัง เพื่อการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ที่ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นต่อไป

อ้างอิง

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551. http://www.ecpat-thailand.org/th/1_2.pdf สืบค้นเมื่อ 6 ก.พ.59
- นายกรัฐมนตรีประกาศ “การป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์” เป็นวาระแห่งชาติ. <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/government-th1/item/91126-id91126.html>. สืบค้นเมื่อ 10 ก.พ.59
- <http://www.thaigov.go.th> สืบค้นเมื่อ 3 เม.ย.59

ภาพประกอบ: www.google.com

*** ข้อมูลส่วนหนึ่งมาจากสรุปผลการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 3/2559 ของ ศศย.สพท. เรื่อง “ประชาคมอาเซียนกับการแก้ปัญหาค้ามนุษย์ของประเทศไทย” เมื่อ 25 ก.พ.59, 13.00 - 17.00 ณ หอเรียน ปรอ. 122 วปอ.

ญี่ปุ่นกับการสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถแก่ประเทศพันธมิตร ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ อินโด-แปซิฟิก

“Proactive contribution to peace” is one of the basic principles enshrined in Japan’s national security and defense policy. Capacity building support is one of the valuable instruments in the implementation of this principle. The Ministry of Defense of Japan (MoD) has been engaged in this activity, particularly focused on Southeast Asia. As this business is in its early stage, there is wide room for development and for cooperation with the US and other partners...

นายอิเดชิ โทกูชิ (Visiting Fellow, Sophia Institute of International Relations) ได้เสนอบทความเรื่อง “Japan’s Approach to Partner Capacity Building In Southeast Asia and the Indo – Pacific” ในวารสารของสถาบัน The Japan Institute of International Affairs (JIIA) ซึ่งเป็นหน่วยงานคลังสมองชั้นนำของโลก โดยได้ให้ข้อคิดเห็นในการสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถแก่ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอินโดแปซิฟิก ที่เป็นหนึ่งในหลักการพื้นฐานของการเสริมสร้างสันติภาพในเชิงรุกที่น่าสนใจตามบทความดังนี้

This paper focuses on Southeast Asia as a matter of immediate necessity. The capacity building support to that region will provide useful input to further support to the entire Indo – Pacific.

I. Importance of Southeast Asia

Southeast Asia has a lot of meaning for the peace and prosperity of Japan.

First, Southeast Asia, which was known for its poverty in the twentieth century, is a great engine of economic growth in today’s world. The stability and prosperity of the region is critically important.

Second, Japan and the regional countries share common security interests in a wide range of issues including natural disaster management and stable and rules – based maritime order.

Third, the ASEAN members are building their mutual relationship upon the common values such as democracy, human rights and rule of law. They and Japan share these values and can strengthen their relationship, capitalizing on these ideas.

Fourth, diversity certainly features in Southeast Asia. The region is diverse in many senses. This unique nature of this region makes a difference in forging energy necessary to survive and prosper in today’s world. Japan, a much more homogeneous nations, has much to learn from this point.

Fifth, Southeast Asia is important from the view – point of sea traffic. Our international trade depends much on sea transport and we have key stakes in the peace and stability of maritime domain particularly in the Indo – Pacific region. Geopolitical significance of the South China Sea as an integral part of world sea transport is clear in everyone’s eyes, as it occupies the critical location of sea lines of communication from the Indian Ocean to the Pacific Ocean.

Sixth, the depth of the South China Sea, more than 1,000 m in average, adds a strategic importance when we address the issues of Chinese submarine operations. A Japanese expert draws an analogy between the Sea of Okhotsk in the Cold War era and the South China Sea in today’s world.

Seventh, a good catch of fishery resources from the South China Sea, which is around 10% of the world total, is a proof of importance of this area for the food security of Asia including Japan.

II. Current trends of Southeast Asia

Each ASEAN member is small, but unity of ASEAN gives strength to each of them. Helping ASEAN enhance its unity makes a lot of sense to all of us. And, we need to consider the following trends of this region in order to promote our security cooperation with them, supporting the unity.

First, not only Asia – Pacific nations such as the US, Japan, Australia, India and China but also European countries such as the UK, France, and Germany look to this region. Such an increasing attention adds a voice to the regional countries. It is important to capitalize on this trends in order to achieve the regional stability.

Second, ASEAN has been strived to enhance its unity and strength by improving its members’ respective capabilities to address common security agenda. ADMM emphasizes non-traditional security agenda such as HA/DR. Maritime security should be dealt with in this context as well.

Third, China’s influence in this region will be limited. We see democracy and other politic values expanding and rooted in Southeast Asia. It is hard to imagine that China will accept those values. These values rather give the US. And Japan more leverage for cooperative and friendly relations.

Fourth, domestic instability still lingers in many of the regional countries. In order for them to be able to address external challenges, internal stability is prerequisite.

III. Japan’s capacity building support to Southeast Asian countries

Next, I would like to discuss MoD’s capacity building support to those countries, as the basis of the discussion on the future orientation.

a. Purpose and significance

The purpose of MoD’s efforts is to help achieve regional stability and improve global security environment by human resources development and technical assistance.

According to MoD’s these efforts have the following significance. First, supported countries will be able to join international efforts toward the improvement of security environment. Second, such efforts will contribute to the enhancement of overall relations between those countries and Japan. Third, such efforts will strengthen Japan’s cooperative relations with other supporting countries. And fourth, such efforts will enhance their trust in the Defence Forces and in Japan as a whole.

b. Japan's capacity building support to Southeast Asians

MoD's assistance includes long-term and short-term dispatches, and invitation programs. The long-term dispatch is to give lectures and practical training. The short-term dispatch is to conduct seminars and to give lectures. Invitation programs are to provide opportunities to view facilities and to undergo training.

These efforts include civil engineering support to Cambodia; underwater medicine, aviation safety, international aviation law, peace-keeping and HA/DR support to Vietnam; oceanography, international aviation law and marine charting support to Indonesia; underwater medicine, aviation meteorology and HA/DR support to Myanmar; and airlift training support to the Philippines.

IV. Japan – US. cooperation on capacity building support to Southeast Asian countries.

Here, I would suggest the following five principles in order to promote our cooperation: First, we need to join our efforts to support the littoral states of the South China Sea in their capacity building for maritime security. Second, we must respect and support the unity of ASEAN. Third, we need to involve other partners, such as Australia, New Zealand and NATO countries in our efforts. Fourth, a whole-of-government approach is must. And Fifth, we need to help ASEAN members establish their domestic stability. First, capacity building support to the littoral states. They need to raise their awareness of the situations in the South China Sea. This is urgent, and information sharing is just a first step. They need to enhance respective maritime security capabilities.

History of the South China Sea shows that China often capitalizes on a power vacuum. China's expansion to the Paracel and Spratly Islands is historically related to the French and the former Soviet withdrawal from this region. The lesson is "Do not to create a power vacuum". Thus, the US Navy's FONOPS are much appreciated. In the long run, the littoral states must assume larger responsibility. Here, there is a huge opportunity for the US and Japan to cooperate to help them enhance their capabilities. They are weak, and some of them are inward-looking. They have a big challenge even in the awareness of the situations.

But first, those littoral states must establish their own concepts, philosophies, goals, priorities and specific programs of their force developments and share these fundamentals with us. Otherwise, we will never know whether our assistance is effective and relevant to the situation or not. We may even have to discuss with them how to formulate those fundamentals. Assistance providers like us must work out a common strategy. This is not just a matter of selling a single weapon. Entire capabilities of respective assistance recipients are to be addressed.

For this purpose, we need to encourage them enhance transparency in their plans, programs and in their policy processes. In doing so, we need to know who plan what and how, and also we need to know who are right persons as our counterparts. Here, the US and Japan has another room for collaboration beginning with information sharing on these matters.

I would like to add one more point. There is a difference of situations between the South China Sea and the East China Sea, although both of them are exposed to China's unilateral attempts to try to alter the status quo by force.

In the East China Sea, Chinese public vessels frequently intrude into the Japanese territorial waters around the Senkaku islands China also challenges the status quo of the air domain by unilaterally announcing Air Defense Identification Zone in November 2013, which

covers the Senkaku Islands as if they were Chinese territorial islands and attempts to force others to abide by Chinese regulations.

In the South China Sea, China has been expanding its unilateral and coercive actions in even more assertive and destabilizing manners. Not only China's land reclamation activity is rapid and massive, but also the Chinese are more violent over there.

Where does that difference come from? First of all, Japan's expanding capabilities, both the Coast Guard and the Defense Forces, offer key deterrent. On top of that, US forward-deployed military presence in Northeast Asia supported by our robust alliance constitutes an anchor.

Second, we need to support the unity of ASEAN. Unity of ASEAN helps ASEAN obtain strength and it will lead to the stability of the entire region. We must oppose any attempts to undermine the unity. Such attempts will certainly militate against the regional stability and the US policy of rebalancing toward the Asia – Pacific. Thus, we must not only provide support to the littoral states but also obtain understanding and support to those efforts from continental ASEAN countries such as Laos, a land-locked country and the next chair country of ASEAN, and also Cambodia.

Third, we need to involve other partners. Japan and the US must pursue trilateral and multilateral cooperation in international activities including capacity building support. Australia, New Zealand, and NATO members such as the UK, Germany and France are increasingly interested in this region. We should unite our efforts with them and establish appropriate division of labor multilaterally.

Regarding European countries, I would argue that we need to draw their greater attention to the security environment of East Asia and to share the notion of indivisibility of international security. We must not tolerate any attempts to try to alter the status quo by force or coercion. If this principle was ignored in East Asia and you acquiesced in it, you could not say no to other actions of the same nature in East Europe, either. Hence, the world community must stand together against the Russian behaviors in East Europe and the Chinese behaviors in East Asia with a single voice, and thus the US and Japan together must work on the European to be much more attentive to the security situations in East Asia.

Fourth, a whole-of-government approach is must. Capacity building is not only for the military. Maritime security especially in "gray zone" scenarios involves other agencies, law-enforcement capability so that a tension may not easily escalate to an all-out military contingency.

Fifth and finally, domestic stability of the regional countries. Those which are occupied which are occupied with domestic instability cannot afford the energy to address external challenges. Thus, international cooperation to help fix those internal problems, e.g. the peace process of Mindanao in the Philippines, will contribute to their greater attention to maritime security issues. In addition, roles of the military of these countries should be reviewed. The military should be able to focus on external challenges much more by delegating internal security roles to other relevant agencies.

V. Conclusion

For the long-term stability of Southeast Asia, capacity building support, particularly for the improvement of the maritime security capability of the littoral states around the South China Sea is needed. There is huge room for cooperation between the US and Japan for this effort, and we must involve other like-minded countries to generate synergy and to undergird the rules-based international order.

ศาลประจําอนุญาโตตุลาการ (PCA): การแก้ไขปัญหามันทะเลจีนใต้ หรือปมขัดแย้งระลอกใหม่ ?

...สหรัฐฯ และประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความกังวลมากขึ้นว่า จีนอาจดำเนินการมาตรการเพื่ออ้างกรรมสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ที่เข้มข้นขึ้น หากคำวินิจฉัยของศาลประจําอนุญาโตตุลาการ (Permanent Court of Arbitration: PCA) กรณีข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ระหว่างจีนกับฟิลิปปินส์ ซึ่งคาดว่าจะมีขึ้นใน พ.ค.59 ส่งผลในทางบวกต่อฟิลิปปินส์...

กล่าวนำ

เมื่อ 2 ธ.ค.58 ที่ผ่านมา ศาลประจําอนุญาโตตุลาการ (PCA) ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศที่ให้บริการแก่รัฐภาคีสมาชิกที่ประสงค์จะระงับข้อพิพาท โดยอนุญาโตตุลาการซึ่งเกี่ยวข้องกับรัฐ หน่วยงานปกครองรัฐ (state entity) องค์การระหว่างประเทศและภาคเอกชน¹ ได้มีมติรับคดีกรรมสิทธิ์ทับซ้อนในทะเลจีนใต้ ที่ฟิลิปปินส์ยื่นฟ้องเพื่อคัดค้านจีนกรณีอ้างอธิปไตยเหนือน่านน้ำในพื้นที่ดังกล่าวมาตั้งแต่ปี 56 เข้าสู่การพิจารณา โดยฟิลิปปินส์ให้เหตุผลว่า ตนมีสิทธิ์ที่จะใช้ประโยชน์ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไม่มีชีวิตในน่านน้ำทะเลจีนใต้ ภายในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) 200 ไมล์ทะเล ตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law Of the Sea: UNCLOS 1982) ซึ่งทั้งฟิลิปปินส์และจีนต่างให้สัตยาบันในอนุสัญญาฯ ฉบับดังกล่าว

ในขั้นตอนต่อไป PCA จะดำเนินการกระบวนการตามขั้นตอนเพื่อการสอบข้อเท็จจริง และพิจารณาคดีกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทับซ้อนดังกล่าว โดยเชิญประเทศที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกระบวนการพิจารณาด้วย ไม่ว่าจะเป็น จีน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม มาเลเซีย ไต้หวันและบรูไน และมีคำวินิจฉัยของศาลฯต่อกรณีดังกล่าว เพื่อให้ประเทศคู่พิพาทนำไปปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้กำหนดนำเรื่องขึ้นสู่การพิจารณาในราว พ.ค.59 ที่จะถึงนี้เป็นครั้งแรก ขณะที่จีนได้ออกมา แสดงท่าทีคัดค้านและไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการของฟิลิปปินส์ตั้งแต่ยังไม่เริ่มกระบวนการพิจารณา

การตอบโต้ของจีนต่อกระบวนการพิจารณาข้อพิพาทของ PCA

จีนแสดงท่าทีที่ชัดเจนว่าไม่เห็นด้วย และไม่เข้าร่วมกระบวนการพิจารณาคดี ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. จีนเร่งดำเนินการก่อสร้างสาธารณูปโภคบนเกาะปะการังสการ์โบโรห์ (Scarborough Shoal) ให้เร็วยิ่งขึ้น โดยถมทะเลเพื่อสร้างเกาะเทียมในบริเวณแนวปะการังดังกล่าว จนกลายเป็นเกาะเทียมขนาดใหญ่หลายเกาะ และได้สร้างสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงรันเวย์ 3 แห่งที่สามารถใช้สำหรับเครื่องบินทหารขนาดใหญ่ เพื่อยืนยันการอ้างสิทธิ์ของตน ล่าสุดเมื่อ 25 เม.ย.59² กองทัพจีนได้เริ่มการก่อสร้างค่ายทหารบนเกาะปะการังสการ์โบโรห์ ซึ่งจะเพิ่มศักยภาพของจีนมากยิ่งขึ้นในการแผ่แสนยานุภาพทางอากาศ ครอบคลุมน่านน้ำทั่วทะเลจีนใต้

2. จีนอาจประกาศเขตพิสุจน์ฝ่ายป้องกันทางอากาศ (Air Defense Identification Zone: ADIZ) ในทะเลจีนใต้ ครอบคลุมน่านฟ้าตามยุทธศาสตร์ “China’s Strategic Triangle” หลังจากที่ได้เคยประกาศเขต ADIZ ในพื้นที่ทะเลจีนตะวันออกเมื่อ พ.ย.56 ซึ่งการประกาศเขต ADIZ จะมีผลในมิติความมั่นคงทางการทหาร กล่าวคือ จีนมีความชอบธรรมที่จะใช้เรดาร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการตรวจจับอากาศยานและเรือรบต่างๆ และยังสามารถส่งอากาศยานของตนติดตามความเคลื่อนไหวของอากาศยาน และเรือรบ รวมทั้งเรือดำน้ำ ที่ผ่านเข้ามาในพื้นที่ทะเลจีนใต้ได้ด้วย นอกจากนี้ฐานที่มั่นบนเกาะปะการังสการ์โบโรห์จะช่วยให้ศักยภาพในการลาดตระเวนทางอากาศของจีน “สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น”

3. การใช้กองเรือเพื่อแสดงการอ้างสิทธิ์ในพื้นที่ จีนได้ส่งเรือตรวจการณ์ (Corvette) เข้าไปประจำการและฝึกซ้อมเรือประมงฟิลิปปินส์ให้ออกไปจากพื้นที่ นอกจากนี้จีนยังให้เรือประมงของตนเข้าไปทำการประมงทั่วน่านน้ำทะเลจีนใต้ตามแนวเส้นประ 9 เส้น (Nine Dash Line) โดยอ้างว่าเป็นเขตจับปลาดั้งเดิมของจีน ซึ่งการกระทำของจีนดังกล่าวจะส่งผลให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดการกระทบกระทั่งระหว่างเรือจีนกับเรือยามฝั่งของประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคมากขึ้น

บทวิเคราะห์: ท่าทีของประเทศต่าง ๆ ต่อกฎนี้ดังกล่าว

สหรัฐฯ: ท่าทีของ สหรัฐฯ เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ในทะเลจีนใต้ โดยสหรัฐฯ ประกาศชัดเจนอย่างต่อเนื่องมา โดยตลอดว่าจะไม่ยอมรับมาตรการควบคุมของจีน หากจีนประกาศเขต ADIZ เนื่องจากเป็นการบั่นทอนเสถียรภาพของภูมิภาค พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมที่จะปฏิบัติการยืนยันเสรีภาพในการเดินเรือและการบินเหนือน่านน้ำและน่านฟ้าในภูมิภาค (Freedom of Navigation and Overflight) เพื่อตอบโต้การประกาศเขต ADIZ ของจีนในทะเลจีนใต้ และเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าสหรัฐฯ สนับสนุนกระบวนการของศาลประจำอนุญาโตตุลาการ ทั้งนี้ สหรัฐฯ เคยส่งเครื่องบินทิ้งระเบิด B-52 บินเข้าไปในเขต ADIZ ในทะเลจีนตะวันออกเพื่อประท้วงจีนหลังจากจีนประกาศเขต ADIZ ในพื้นที่ดังกล่าวเมื่อปี 56

ญี่ปุ่น: สถาบัน The Japan Institute of International Affairs (JIIA) หน่วยงานคลังสมองของญี่ปุ่น (Think Tank)³ ได้รายงานว่าการสถานการณ์ในพื้นที่พิพาทระหว่างจีนกับญี่ปุ่นตึงเครียดมากขึ้น หลังจากรัฐบาลจีนประกาศเขต ADIZ เหนือน่านฟ้าทะเลจีนตะวันออกเมื่อ พ.ย.56 ที่ผ่านมา ซึ่งเขตน่านฟ้าดังกล่าวล่วงล้ำพื้นที่พิพาทในทะเลจีนตะวันออกระหว่างจีนกับญี่ปุ่น (บริเวณหมู่เกาะเตียวหยู หรือที่ญี่ปุ่นเรียกว่า หมู่เกาะเซนกากุ) พื้นที่ทับซ้อนในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) และบางส่วนยังทับซ้อนกับเขต ADIZ ของประเทศใกล้เคียง ได้แก่ เกาหลีใต้ และไต้หวัน ทำให้ญี่ปุ่นออกมาแสดงความไม่ยอมรับการกระทำเพียงฝ่ายเดียวของจีน ซึ่งในอนาคตญี่ปุ่นมีความกังวลว่าจีนจะประกาศเขต ADIZ ในทะเลจีนใต้เพิ่มขึ้นตามยุทธศาสตร์ “China’s Strategic Triangle” ซึ่งจะทำให้จีนสามารถควบคุมพื้นที่ทะเลจีนใต้ และพื้นที่บางส่วนของฟิลิปปินส์

ฟิลิปปินส์: จากความเคลื่อนไหวของจีนในทะเลจีนใต้ ส่งผลให้ประเทศคู่พิพาทในภูมิภาคหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคู่พิพาทกับจีนเร่งพัฒนาศักยภาพทางการทหารเพื่อการป้องกันตนเอง ทั้งนี้ฟิลิปปินส์ได้กระชับความร่วมมือทางการทหารกับสหรัฐฯ และพันธมิตร โดยอนุญาตให้สหรัฐฯ ใช้ฐานทัพของฟิลิปปินส์จำนวน 5 แห่ง ขณะที่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และออสเตรเลียก็ได้ให้การสนับสนุนเครื่องบินลาดตระเวนและเรือตรวจการณ์ชายฝั่งแก่ฟิลิปปินส์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการลาดตระเวนน่านน้ำในทะเลจีนใต้ อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์ก็ใช้มาตรการด้านกฎหมายระหว่างประเทศ กัดต้นจีนโดยการยื่นเรื่องต่อ PCA ควบคู่ไปด้วย

ผลกระทบต่ออาเซียนและไทย

การกดดันจากสหรัฐฯ: ความเคลื่อนไหวทางการทหารของจีนในทะเลจีนใต้ จะกลายเป็นประเด็นที่สหรัฐฯ หือยบยกขึ้นเพื่อเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกอาเซียนและไทย กำหนดบทบาทและจัดวางท่าทีให้ชัดเจนเหมาะสมและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นต่อกฎนี้ดังกล่าว ดังนั้นสมาชิกอาเซียนและไทยอาจต้องหารือและวางแนวทางร่วมกัน ต่อกฎนี้ที่จีนจะประกาศเขต ADIZ ในทะเลจีนใต้ และท่าทีของจีนที่ไม่เห็นด้วยกับกระบวนการของ PCA

การประกาศเขต ADIZ อาจยั่วยุให้เกิดความรุนแรง: การตอบโต้โดยการประกาศเขต ADIZ ของประเทศหนึ่งมักกระตุ้นให้อีกประเทศได้ตอบโต้ด้วยหลากหลายวิธี เช่น เพิ่มการลาดตระเวนทางอากาศ การประกาศซื้อเครื่องบินรุ่นใหม่ รวมทั้งการประกาศขยายเขต ADIZ ดังที่รัฐบาลเกาหลีใต้ประกาศขยายเขต ADIZ เพื่อตอบโต้รัฐบาลจีน ทำให้ความขัดแย้งที่มีอยู่เดิมซับซ้อนยิ่งขึ้น นอกจากนี้การประกาศเขต ADIZ

เป็นเหตุให้ชาติสมาชิกอาเซียนบางประเทศต้องอิงสหรัฐฯ มากขึ้น และยอมให้สหรัฐฯ มีบทบาทเพิ่มขึ้นไม่ต่างจากที่รัฐบาลญี่ปุ่นกับรัฐบาลเกาหลีใต้เรียกร้องให้รัฐบาลสหรัฐฯ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยซึ่งถือเป็นข้ออ้างอย่างดีให้สหรัฐฯ ใช้เป็นเหตุผลเพื่อขยายบทบาททางการเมืองระหว่างประเทศ

อาเซียนอาจถูกดึงเข้าไปเกี่ยวข้องในความขัดแย้งดังกล่าว
ในฐานะที่ฟิลิปปินส์เป็นประเทศหนึ่งในสมาชิกของประชาคมอาเซียน และทะเลจีนใต้เป็นอนุภูมิภาคสำคัญของเอเชีย ซึ่งมีผลประโยชน์ของมหาอำนาจอยู่ ดังนั้นอาเซียนจึงอาจถูกดึงไปเกี่ยวข้อง เช่น ญี่ปุ่นหันมาเรียกร้องให้ประชาคมโลกและอาเซียนร่วมต่อต้านเขต ADIZ ของจีนผ่านเวทีการประชุมหลายครั้ง หรือการกดดันสหรัฐฯ ด้วยการไม่ให้สายการบินพลเรือนของตนยอมรับเขต ADIZ ของจีน

การแข่งขันสะสมอาวุธ (Arms Race): ความกังวลต่อการขยายบทบาททางการทหารของจีนในทะเลจีนใต้ จะเป็นตัวเร่งให้ประเทศที่เป็นคู่กรณีกับจีนเสริมสร้างศักยภาพด้านการทหารให้ทันสมัย เพื่อป้องกันตนเอง ซึ่งอาจก่อให้เกิดการสะสมอาวุธ (Arms Build-up) และมีโอกาสที่จะพัฒนาเป็นการแข่งขันสะสมอาวุธ (Arms Race) ในภูมิภาคได้ และจะกลายเป็นกระแสกดดันให้ประเทศอื่นที่ไม่ใช่คู่กรณีต้องเร่งพัฒนาศักยภาพทางการทหารเช่นเดียวกัน

บทสรุป

ไม่ว่าคำวินิจฉัยของศาลประจำอนุญาโตตุลาการ ต่อกฎนี้ข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ระหว่างจีนกับฟิลิปปินส์จะออกมาในทางใด หรือที่หลายฝ่ายคาดว่าจะส่งผลในทางบวกต่อฟิลิปปินส์ แม้ว่าจีนจะไม่เห็นด้วยตั้งแต่ต้น ตลอดจนจนแสดงท่าทีไม่ยอมรับต่อคำตัดสินที่จะมีขึ้น แต่แรงกดดันจากนานาชาติจะกดดันให้จีน ต้องปรับบทบาทท่าทีของตัวเองให้เกิดผลกระทบต่อประเทศในภูมิภาคที่เกี่ยวข้องในทะเลจีนใต้ให้น้อยที่สุดผ่อนปรน และยอมรับหลักปฏิบัติในเรื่องเสรีภาพในการเดินเรือและการบิน (Freedom of Navigation and Overflight) มากขึ้น เพื่อให้ประชาคมโลกเห็นว่าจีนเป็นประเทศที่เคารพกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้นสิ่งที่น่าจับตามองต่อไปคือ ผลการตัดสินจะเป็นอย่างไร จีนจะเร่งหรือชะลอการประกาศเขต ADIZ ในทะเลจีนใต้เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร ซึ่งยังไม่ชัดเจนว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการกระทำตามยุทธศาสตร์ “China’s Strategic Triangle” ตามกรอบเวลาของจีน เพื่อเป็นการตอบโต้การกระทำของฟิลิปปินส์ในการยื่นเรื่องต่อ PCA หรือจีนเลือกปรับท่าทีเพื่อพิสูจน์คำกล่าวอ้างของจีนที่ว่า การเติบโตของจีนจะเป็นไปอย่างสันติ (Peaceful rise of China) และเป็นครอบครัวเดียวกัน (Same Family)

อ้างอิง

- 1) ศาลอนุญาโตตุลาการกรุงเฮก ฟันธง มีอำนาจตัดสินข้อพิพาทในทะเลจีนใต้. <http://www.thairath.co.th/content/535956>
- 2) สื่อฮ่องกงแฉ “จีน” จะเริ่มก่อสร้างสาธารณูปโภคบนเกาะปะการัง “สการ์โบรห์” ภายในปีนี้. <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000041863>
- 3) ข้อมูลส่วนหนึ่งจากการเดินทางไปประชุมแลกเปลี่ยนทางวิชาการด้านความมั่นคงฯ กับหน่วยงานคลังสมองของญี่ปุ่น (Think Tank) ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 14 - 18 มี.ค.59

ภาพประกอบ

- 1) Before And After: The South China Sea Transformed. <http://amti.csis.org/before-and-after-the-south-china-sea-transformed/>
- 2) Asean Military Defense Review. Strategic triangle in South China Sea. <http://www.aseanmildef.com>.

ยุทธศาสตร์ Sino - GMS ของจีนกับความมั่นคงใน GMS

โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub - region - GMS) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม การเกษตร บริการ สิ่งแวดล้อม การขนส่ง ฯลฯ สนับสนุนการจ้างงานและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ GMS ให้ดีขึ้น โครงการดังกล่าวเป็นการพัฒนาการเชื่อมโยงทางกายภาพ ของประเทศสมาชิกใน GMS ร่วมกัน อย่างไรก็ตามผลพวงจากการพัฒนาตามโครงการดังกล่าวโดยเฉพาะของจีน ซึ่งมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วโดยฝ่ายเดียว ได้เริ่มส่งผลกระทบต่อประเทศต่างๆ ใน GMS อย่าง มีอาจหลีกเลี่ยงได้ จึงอาจกล่าวได้ว่า ปรากฏการณ์การรุกคืบของจีนตามยุทธศาสตร์ Sino - GMS ของจีนในพื้นที่ GMS นั้นมีความสำคัญที่น่าจับตามองเป็นอย่างยิ่ง

ความเป็นมาของการพัฒนาใน GMS

แผนงานพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Subregion - GMS) เริ่มในปี 2535 ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้มอบหมายให้ ESCAP (The United Nation Economic and Social Commission for Asia and the Pacific) เป็นหน่วยงานกำกับดูแลการพัฒนาภูมิภาคประเทศในพื้นที่อนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ และเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank - ADB) เพื่อจัดทำกรอบแผนยุทธศาสตร์พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Strategic Economic Framework) ในลักษณะเกื้อกูลกัน บนพื้นฐานของความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของแต่ละประเทศ เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาอนุภูมิภาค เริ่มจากการเชื่อมโยงโครงข่ายระบบโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมขนส่ง และพลังงาน

ปรากฏการณ์จากการพัฒนาของจีนในพื้นที่ GMS

สำหรับการพัฒนา ดังกล่าวเป็นการเชื่อมโยงทางกายภาพ ซึ่งนำไปสู่โครงข่ายคมนาคมขนส่งและการเดินทางที่มีความสะดวกสบาย อย่างไรก็ตาม ผลพวงจากการพัฒนา ได้นำมาซึ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบางประเทศใน GMS ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อความร่วมมืออื่น ๆ ร่วมกันในอนาคต ทั้งนี้โดยหลักการแล้วความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่แท้จริงใน GMS ควรต้องอยู่บนพื้นฐานของมิตรภาพและการสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน ซึ่งทาง ศสย. สปท. ได้ค้นพบเชิงลึกจากการเก็บข้อมูลวิจัย (ภาคสนาม) และพบความไม่สอดคล้องกับการพัฒนา¹ ดังนี้

1. การแข่งขันและเข้าครอบครองพื้นที่ทางเศรษฐกิจ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา จีนได้มีนโยบายส่งเสริมการขยายตัวและส่งเสริมให้บริษัทของจีนไปลงทุนทั่วโลก และ บริษัทเหล่านี้ได้เดินทางตามนโยบายหลักของจีนอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะนโยบายก้าวออกไป (Going out policy) ที่รัฐบาลจีนสนับสนุนด้วยมาตรการทางภาษีและการเงินควบคู่ไปพร้อม ๆ กัน กับนโยบาย และมาตรการทางอ่อน (soft power) ที่รัฐบาลจีนใช้เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศที่ด้อยกว่า โดยเฉพาะประเทศกลุ่มน้ำโขงอย่างเมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชา การขยายตัวทางเศรษฐกิจไปพร้อมกับอิทธิพลของจีนเช่นนี้ทำให้เกิดการลงทุนในประเทศต่าง ๆ เช่น ในเมียนมา รัฐวิสาหกิจจีนร่วมมือกับบริษัทของเมียนมาทำโครงการท่อก๊าซและน้ำมันดิบเพื่อดึงพลังงานจากชายฝั่งทะเลตะวันตกของเมียนมาเข้าไปยังจีนตอนใต้ รวมทั้งโครงการเชื่อมขนาดใหญ่ในแม่น้ำอิรวดี การทำเหมืองทองแดงตึบูก และแร่รัตนชาติ สำหรับใน สปป.ลาว บริษัทจีนเข้าไปทำเหมืองในแขวงไซยะบุรี มีการวางเครือข่ายคมนาคมโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ การสร้างศูนย์การค้าขนาดใหญ่ รวมทั้งมีการสัมปทานพื้นที่ใน สปป.ลาว เป็นเวลา 99 ปี เพื่อพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตเศรษฐกิจเฉพาะ เป็นต้น ขณะที่ในกัมพูชา มีหลายบริษัทของจีนได้สัมปทานลงทุนในกิจการทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็น การทำเหมืองแร่ สัมปทานพื้นที่ปลูกยางพารา ฯลฯ สำหรับประเทศไทยนั้น รัฐบาลไทยได้ประชุมหารือ ทวิภาคีเรื่องรถไฟไทย - จีน กับรัฐบาลจีนระหว่างการประชุมกรอบความร่วมมือผู้นำแม่โขง - ล้านช้าง ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 22 - 24 มี.ค.59 ซึ่งได้ข้อสรุปว่าจีนได้ร่วมมือกับรัฐบาลไทยในการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงในเส้นทางกรุงเทพฯ - นครราชสีมา เพื่อใช้ในการขนส่งสินค้าและบริการ

๑งานวิจัย ประจำปี ๒๕๕๙ ของศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน (SSC ASEAN RESEARCH and EXPERT CENTRE: SAREC) เรื่อง "ปัจจัยที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของความร่วมมือในการต่อต้านภัยคุกคามไม่ตามแบบระหว่างราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา: กรณีศึกษา เส้นทางเชื่อมต่อระหว่างเชียงราย - หลวงน้ำทา - สิบสองปันนา - เชียงตุง ระหว่างวันที่ ๒๙ ก.พ. - ๕ มี.ค.๕๙"

ความปลอดภัย ถึงแม้ว่าจะยังคงพบปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่อนุภูมิภาคนี้อยู่บ้าง แต่ก็อยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ที่ได้ทำการรักษาความปลอดภัยอย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงเป็นหลักประกันความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวได้ในระดับหนึ่ง

แม้รายได้จากภาคธุรกิจการท่องเที่ยวจะทำให้รายได้หลักให้กับหลายประเทศใน GMS รวมทั้งไทย ซึ่งควรรักษาจุดเด่นนี้ไว้ อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวของชาวจีนในลักษณะเน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพได้เริ่มส่งผลกระทบต่อไทยแล้ว เช่น ปรากฏการณ์รถพ่วงที่พีกของจีนหลักเข้าสู่เส้นทาง R3A กุ๋นหมิง - เชียงของ เข้าไทย เนื่องจากมาตรการคัดกรองของไทยไม่เข้มงวด ปล่อยให้มียุทธศาสตร์ท่องเที่ยวจากจีนประเภทต่าง ๆ เข้ามาแบบไม่จำกัด จึงส่งผลให้เกิดปัญหาตามมาทั้งการเกิดอุบัติเหตุ อีกทั้งมีการใช้รถพ่วงที่พีกเกินอยู่ครบวงจร เพื่อลดค่าที่พีก ค่าอาหาร ตลอดจนใช้สาธารณูปโภคฟรี โดยมีค่าใช้จ่ายเพียงแค่การเติมน้ำมันเชื้อเพลิงเท่านั้น ซึ่งเป็นการส่งผลกระทบต่อรายได้ของภาคธุรกิจการท่องเที่ยวของไทยโดยตรง

2. การเคลื่อนย้ายของคน การรุกคืบและการขยายตัวของจีนเข้าครอบครองพื้นที่ทางเศรษฐกิจ ตามนโยบายส่งเสริมทางการแข่งขันทางธุรกิจของจีนในภูมิภาค ส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายคน ทรัพยากร เงินลงทุน เข้าสู่พื้นที่ GMS มากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของ การเคลื่อนย้ายคน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีผลกระทบ และเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงในพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงกับปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่หลายรูปแบบ ทั้งปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ รวมทั้งปัญหาทางด้านสาธารณสุข ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาการครอบงำทางวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งประเทศในกลุ่ม GMS ได้ตระหนักถึงประเด็นนี้แล้ว

3. ผลกระทบต่อภาคธุรกิจการท่องเที่ยวใน GMS จากข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของไทยในปี 2558² พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยมีแนวโน้มมากขึ้นเรื่อย ๆ และมีการเชื่อมต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ ของ GMS เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากจีน ทั้งนี้เนื่องจากจีนมีเศรษฐกิจที่ดี มีการเติบโตอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ชาวจีนเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น และนิยมท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ ด้วยเหตุผลที่ประเทศในภูมิภาคนี้มีความเหมาะสมหลายประการ ได้แก่

สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและน่าท่องเที่ยวระดับโลก ประเทศในอนุภูมิภาคนี้มีเมืองสำคัญที่เป็นมรดกโลกหลายแห่ง รวมทั้งสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติระดับโลก เช่น ชายหาดที่สวยงามมากมายตามเกาะแก่งต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านทรัพยากรป่าไม้ ภูเขา และน้ำตก ที่สวยงามเป็นจำนวนมาก

ความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีของอนุภูมิภาคนี้ มีวัฒนธรรมและประเพณีที่มีเอกลักษณ์ โดดเด่น ทรงคุณค่างดงามและเป็นที่น่าสนใจ และเป็นมรดกร่วมกันของภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง ประเพณีบุญบั้งไฟ และประเพณีแห่เทียนพรรษา เป็นต้น

ค่าครองชีพที่ไม่แพง ค่าครองชีพทั่วไปในอนุภูมิภาคนี้ค่อนข้างถูกหากเทียบกับเมืองท่องเที่ยวอื่น ๆ ทั้งทางฝั่งยุโรปและสหรัฐฯ

การเดินทางที่สะดวกสบาย การเดินทางท่องเที่ยวด้วยรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ตามเส้นทางถนนมีความสะดวก รวมทั้งมีขนส่งมวลชนที่ให้บริการทั้งถนน ระบบราง และทางอากาศ ที่เชื่อมต่อจุดสำคัญในภูมิภาค

บทวิเคราะห์ : ผลกระทบและแนวทางดำเนินการในการพัฒนาร่วมกัน ใน GMS

เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ร่วมกันในภูมิภาค ทุกประเทศใน GMS ควรดำเนินการดังนี้

1. ควรต้องสร้างขีดความสามารถ (Capability Building) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ทุกประเทศใน GMS ร่วมกัน จีนในฐานะที่เป็นประเทศมหาอำนาจควรให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกใน GMS โดยยึดถือผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเท่าเทียม จีนควรต้องขยายกลไกความร่วมมือ และสร้างทัศนคติในการเป็น “ครอบครัวเดียวกันใน GMS” เพื่อเป็นการเชื่อมโยงจีนกับอาเซียน และประเทศนอกภูมิภาคได้อย่างกลมกลืน
2. ต้องมีการเร่งสร้างทัศนคติ (Mindset) แง่บวกระหว่างกันให้เกิดขึ้นต่อทุกประเทศใน GMS
3. การเติบโตร่วมกัน ใน GMS ควรเป็นการเติบโตร่วมกันของมหาอำนาจจีนและประเทศในอนุภูมิภาค จีนควรสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเพื่อให้ประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงสามารถก้าวไปข้างหน้าพร้อมกันกับจีน หลีกเลี่ยงการพัฒนาฝ่ายเดียว หรือโครงการพัฒนาแบบทวิภาคีที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงต่อทั่วทั้งภูมิภาค
4. การอนุรักษ์ การปกป้อง และการใช้ทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการพัฒนา โดยดำเนินการควบคู่กับการรักษาและการใช้ร่วมกันอย่างยั่งยืน

อ้างอิง

- 1) กิตติ คงสมขันธ์. 2555 การมั่นคงทางการเมืองเรื่องน้ำในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงและบทบาทของประเทศไทย. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยการทัพบก. กรุงเทพมหานคร
- 2) แสงจันทร์ มาน้อย. โอกาสและความท้าทายของประเทศไทยต่อพลวัตจีนในระเบียบเศรษฐกิจอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง. http://library.senate.go.th/document/Ext9395/9395475_0002.PDF. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เม.ย.59

ภาพประกอบ

- 1) <http://www.oknation.net/blog/akom/2014/12/18/entry-1>

²กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. กรมการท่องเที่ยว มั่นใจรายได้ปีนี้ 2.2 ล้านล้านบาท 5 เดือนแรกต่างชาติแห่เที่ยวไทย 12.4 ล้านคน. <http://tourism.go.th/home/details/11/83/24467> สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มิ.ย.59

ผลการประชุม IISS Shangri - La Dialogue, 15th Asia Security Summit ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา เข้าร่วมการประชุมและกล่าวปราศรัยพิเศษในการประชุมสุดยอดความมั่นคงแห่งเอเชีย “IISS Shangri-La Dialogue, 15th Asia Security Summit” เมื่อ 3 มิ.ย.59 ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ตามคำเชิญของนายลี เซียน ลุง นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ และสถาบัน International Institute for Strategic Studies (IISS) ในโอกาสครบรอบ 15 ปี ของการจัดการประชุมฯ โดยเป็นผู้นำไทยคนแรกที่ได้รับเชิญให้ไปกล่าวแสดงวิสัยทัศน์ในเวทีด้านความมั่นคงแห่งนี้ ผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วยผู้นำรัฐบาล เช่น นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ นายเตียว ซี เฮียน รองนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ ผู้แทนระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจาก แคนาดา ฝรั่งเศส อิตาลี ญี่ปุ่น อินเดีย สหรัฐอเมริกา

การประชุม Shangri - La Dialogue จัดโดยสถาบันระหว่างประเทศ เพื่อการศึกษายุทธศาสตร์ (International Institute for Strategic Studies: IISS) ของสหราชอาณาจักร สำนักงานภูมิภาคเอเชีย โดยการสนับสนุนของกระทรวงกลาโหมสิงคโปร์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2002 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีหารือระดับสูงเกี่ยวกับประเด็นด้านความมั่นคง และเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้แทนระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ได้แถลงนโยบายและวิสัยทัศน์เกี่ยวกับประเด็นความมั่นคง

พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้เสนอมุมมองเกี่ยวกับความท้าทายทางความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก สถานการณ์ของโลก และผลกระทบต่อภูมิภาค และปัญหาที่ภูมิภาคอาเซียนต้องเผชิญร่วมกัน ดังนี้ ความท้าทายด้านความมั่นคงที่สำคัญ ประกอบด้วย ๗ ประเด็น ได้แก่ 1) ปัญหาความตึงเครียด ในทะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออกอาเซียนควรมีเอกภาพทั้งเสรีภาพในการบินผ่าน (Freedom of Overflight) และการเดินเรือ (Freedom of Navigation) ตลอดจนสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ทางทะเลในภูมิภาค โดยสันติวิธีบนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้ง กฎหมายทางทะเล (United Nations Convention on the Law Of the Sea: UNCLOS) รวมถึง การปฏิบัติตาม (Declaration on the Conduct of the South China Sea: DOC) อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพจะเอื้อต่อการเจรจาแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี และยังสนับสนุนให้เร่งรัดการจัดทำ (Code of Conduct on the South China Sea: COC) ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว 2) สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี โครงการอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ ควรมีการฟื้นฟูการปรึกษาหารือ ๖ ฝ่ายเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและลดความตึงเครียด 3) การก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่ง ต้องร่วมมือกันเพื่อป้องกันการแพร่ขยายของเหตุการณ์ 4) การสะสมอาวุธสงคราม ควรเป็นไปอย่างจำกัดและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ 5) การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติควรเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของประเทศต้นทาง - กลางทาง - ปลายทาง และช่วยพัฒนาการศึกษา รวมถึงคุณภาพชีวิต เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ขจัดความอยุติธรรมบนพื้นฐานด้านมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน 6) ความมั่นคงทางไซเบอร์ ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะในทุกประเทศ และให้มีกฎหมายเพื่อจัดการในเรื่องนี้ 7) การเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) การบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติและสาธารณภัย ทั้งนี้ ในการสร้างดุลยภาพให้กับประเทศไทยต้องมีแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เหมือนกับหลายประเทศ

สหรัฐฯ จีน และญี่ปุ่นยังคงเป็นผู้เล่นที่สำคัญในภูมิภาค ส่วนอินเดีย รัสเซีย เกาหลีใต้ และอาเซียนเป็นผู้เล่นที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้น จีนมองว่าความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาศักยภาพด้านความมั่นคงของตนเป็นไปในเชิงสันติและสร้างสรรค์ แต่หลายประเทศมีความกังวลว่า พัฒนาการดังกล่าวจะกระทบต่อดุลแห่งอำนาจและความมั่นคงของภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ดังนั้น อาเซียนต้องมีเอกภาพ และมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างดุลยภาพใหม่ทางยุทธศาสตร์ (Strategic New Equilibrium) ในภูมิภาค โดยอยู่บนหลักการพื้นฐาน คือ (1) เข้าใจกัน สำหรับการหาดุลยภาพใหม่ต้องมีเป้าหมายร่วมกัน (Common Goals) ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ คือ สันติภาพที่มั่นคง (Secured Peace) การเจริญเติบโตที่ยั่งยืน (Sustainable Growth) ความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน (Shared Prosperity) และการอนุรักษ์โลก (Saved the Planet) ทุกประเทศต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากการเผชิญหน้า (Confrontation) สู่ความร่วมมือ (Collaboration) ภายใต้แนวคิด “แข็งแกร่งไปด้วยกัน” “Stronger Together” ซึ่งกระบวนทัศน์จะตั้งอยู่บนหลัก 3M คือ ความไว้วางใจ เชื่อใจร่วมกัน (Mutual Trust) ความเคารพซึ่งกันและกัน (Mutual Respect) และ ผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefit) โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ ดังนี้ 1) การส่งเสริมความไว้วางใจ เชื่อใจระหว่างประเทศในภูมิภาค 2) ความเป็นหุ้นส่วนแบบเหมาะสมและเกื้อกูลกัน 3) การไม่ติดกับดักของการเลือกข้าง หรือแบ่งฝักฝ่าย 4) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศมหาอำนาจ 5) ประเทศในภูมิภาคควรปรับเปลี่ยนแนวทางการรักษาอธิปไตยให้ส่งเสริมซึ่งกันและกัน 6) การส่งเสริมการพัฒนาควบคู่กับความมั่นคง โดยในฐานะที่

ประเทศไทยเป็นประธานกลุ่ม 77 วาระปี ค.ศ. 2016 ข้อเสนอของรัฐบาลไทย คือ การลดความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศที่สอดคล้องกับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030 ของสหประชาชาติ และ 7) สันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคและโลกเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของทุกประเทศ

มุมมองของสหรัฐฯ การประชุมแชงกรี-ลา (Shangri-La Dialogue) ครั้งนี้ ดร.เอสตัน คาร์เตอร์ รัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐฯ เน้นการปกป้องหลักพื้นฐานและแนวคิดการสร้างเครือข่ายความมั่นคง (Security Network) ตั้งในสุนทรพจน์ที่ตั้งชื่อว่า “The Asia - Pacific’s Principled Security Network” โดยได้กล่าวถึงคำว่า “principle” หรือ “หลักการ” ตลอดเวลาเพื่อเรียกร้องให้ประเทศในเอเชีย - แปซิฟิก ร่วมกันสร้าง “หลักการเครือข่ายความมั่นคง” ทั้งเครือข่ายหุ้นส่วนแบบทวิภาคี ไตรภาคี และพหุภาคี รวมถึง การพัฒนาแลกเปลี่ยนข้อมูล และแลกเปลี่ยนยุทธศาสตร์และทรัพยากรอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยได้เตือนจีนให้ไตร่ตรอง “Great Wall of Self - Isolation” หรือ “กำแพงแห่งการโดดเดี่ยวตนเอง” ของจีนในประเด็นความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ รวมถึงการเพิ่มแสนยานุภาพทางทหารของจีนในเอเชีย โดยเน้นว่าสหรัฐฯ จะยึดมั่นในหลักการเครือข่ายความมั่นคงและหลักการเอเชีย - แปซิฟิก และการเป็นพันธมิตรความมั่นคงในเชิงลึกกับมหาอำนาจต่างๆ ในภูมิภาค รวมถึงกำลังทหารจำนวนมากของสหรัฐฯ ทั้งยานใต้น้ำ เรือดำน้ำชนิดเวอร์จิเนียคลาส และเครื่องยิงจรวดนำวิถี B-21 อันแสดงให้เห็นถึงอำนาจของสหรัฐฯ พร้อมกับนำเสนอความตั้งใจที่จะแลกเปลี่ยน “ขีดความสามารถที่พัฒนาที่สุดต่อเอเชีย - แปซิฟิก” และหุ้นส่วนทั้งญี่ปุ่นและออสเตรเลีย โดยสหรัฐฯ ได้กล่าวให้จีน “เปิดกว้างและลดการคุกคาม” อันจะนำไปสู่ “ความตึงเครียดทางยุทธศาสตร์” โดยสหรัฐฯ เตือนว่าหาก “การกระทำของจีนดังกล่าวดำเนินต่อไป” จีนจะถึง จุดสุดท้ายของ “กำแพงยักษ์ของการโดดเดี่ยวตนเอง” และเรียกลักษณะดังกล่าวว่า “ความก้าวร้าว ความไม่มั่นคง และการโดดเดี่ยวตนเอง” ทั้งนี้ นโยบายปรับสมดุลของสหรัฐฯ จะเน้นด้านเศรษฐกิจและการทูตให้มากขึ้น โดยความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement: TPP) จะเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงเศรษฐกิจภูมิภาค รวมถึง ยุทธศาสตร์ปักหมุดเอเชีย (Pivot to Asia) หรือ ยุทธศาสตร์ปรับสมดุลเอเชียแปซิฟิก (Rebalanced Strategy in Asia-Pacific) เป็นการที่รัฐบาลสหรัฐฯ ปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์กำลังทหารตามบริบทที่เปลี่ยนไป โดยให้ความสำคัญต่อภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิกมากขึ้นและครอบคลุมทุกด้านอย่างสมบูรณ์ สำหรับความมั่นคงทางทหารสัมพันธ์กับนโยบายเดินเรือและเดินอากาศเสรีในทะเลจีนใต้ และสัมพันธ์กับสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี โดยเฉพาะประเด็นเกาหลีเหนือ รัฐบาลสหรัฐฯ ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงสร้างความมั่นคงในภูมิภาค โดยให้ความสำคัญกับการประชุมสุดยอดอาเซียน (East Asia Summit: EAS) และสนับสนุนอาเซียนเป็นศูนย์กลางโครงสร้างความมั่นคงในภูมิภาค

มุมมองของจีน พล.ร.ต. ชัน เจียงโก้ว รองเสนาธิการคณะกรรมการทหารส่วนกลาง กรมยุทธการทหารจีน และ หน. คณะผู้เข้าร่วมประชุมของจีน กล่าวว่า จีนไม่ได้โดดเดี่ยวตนเองมาตั้งแต่อดีต จนกระทั่งถึงปัจจุบันและก็จะไม่โดดเดี่ยวตนเองในอนาคตจีนไม่ “สร้างและทำให้เกิดความกลัว” ซึ่งจีนกังวลต่อพลเมืองและประเทศต่างๆ ที่จับจ้อง

มาที่จีนเสมือนเป็นสงครามจิตวิทยา ซึ่งเป็นการสร้างกำแพงภายในจิตใจและสุดท้ายก็เกิดการแบ่งแยกตนเองของพวกเขา โดยเมื่อเร็ว ๆ นี้ จีนใช้ประโยชน์จากยุทธโศภรณ์หนักทางทหารในบางส่วนของเกาะพาราเซลและหมู่เกาะเล็ก ๆ ของหมู่เกาะสแปรตลีย์ ทั้งเรดาร์ความถี่สูงและขีปนาวุธจากพื้นสู่อากาศ รวมถึง เครื่องบินต่อสู้ โดยการเติบโตของกองกำลังทหารของจีนคือสิ่งสำคัญที่ทุกประเทศต้องตระหนักและจีนได้สร้างเครือข่ายของสิ่งอำนวยความสะดวกทางทหารในพื้นที่อีกด้วย

มุมมองของฟิลิปปินส์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 หลังจากเหตุการณ์รุนแรงที่หมู่เกาะสการ์โบโร้ ฟิลิปปินส์แสดงการต่อต้านจีน และยื่นฟ้องคดีต่อคณะกรรมการอนุญาโตตุลาการ ภายใต้อนุสัญญาของสหประชาชาติในประเด็นกฎหมายทะเล (UNCLOS) ทั้งนี้ กลุ่ม G-7 ซึ่งเป็นกลุ่มมหาอำนาจทางอุตสาหกรรม โดยเฉพาะ ออสเตรเลีย และประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในภูมิภาคสนับสนุนกระบวนการศาล ในครั้งนี้ส่วนมหาอำนาจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น อินโดนีเซีย และเวียดนาม ก็สนับสนุนให้ฟิลิปปินส์ใช้กฎหมายต่อต้านจีน เนื่องจากการเป็นกระทำอันเป็นภัยคุกคาม

ผลกระทบต่ออาเซียน อภิปราย และข้อเสนอแนะ

มุมมองของสหรัฐฯ ผลกระทบต่ออาเซียน สหรัฐฯ กล่าวว่า การกระทำต่างๆ ของจีนในทะเลจีนใต้เป็นภัยคุกคามต่อกฎหมายระหว่างประเทศ และผลประโยชน์ของประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการเพิ่มแสนยานุภาพทางทหาร จึงเสนอการแลกเปลี่ยนขีดความสามารถที่พัฒนาที่สุดต่อเอเชีย - แปซิฟิก อันแสดงให้เห็นว่าสหรัฐฯ ต้องการมีบทบาทนำในภูมิภาคนี้ ดังนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนจึงควรร่วมมือกันในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันให้เพิ่มมากขึ้น

มุมมองของจีนผลกระทบต่ออาเซียน จีนยังคงเรียกร้องดินแดนบนปะการังและส่วนยื่นต่างๆ ของพื้นดิน รวมถึง ก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางทหารเพิ่มมากขึ้น โดยในปีนี้เริ่มการลาดตระเวนทางทะเลและสร้างฐานทัพทางทหารเพิ่มบนเกาะเล็กๆ ทั้งหมดพิจารณาได้ว่าจีนใกล้ที่จะประกาศ “พื้นที่เฉพาะ” คือ ปฏิเสธอิสรภาพทางการบินและการเดินเรือในภูมิภาค รวมถึง การเคลื่อนที่ของกองกำลังทหารจากภายนอกภูมิภาค ดังนั้นประเทศสมาชิกอาเซียนจึงควรร่วมมือกันใช้หลักกฎหมายระหว่างประเทศในการแก้ปัญหา

มุมมองของฟิลิปปินส์ผลกระทบต่ออาเซียน จีนประกาศพื้นที่ในการครอบครองจำนวน 3,200 เอเคอร์ ในบริเวณพื้นที่ขัดแย้งและสร้างเกาะเทียมขึ้น โดยไม่สนใจคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการเกี่ยวกับประเด็นความขัดแย้งกับฟิลิปปินส์ แสดงให้เห็นว่าจีนคว่ำบาตรคำตัดสินของศาลอนุญาโตตุลาการเกี่ยวกับประเด็นความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ดังนั้น ประเทศต่างๆ ต้องรวมตัวกันสนับสนุนการใช้กฎหมายทะเลและแจ้งเตือนจีนให้ระมัดระวังการใช้ความรุนแรงตามข้อตกลงทวิภาคีและพหุภาคี ตามที่ฟิลิปปินส์ร้องต่อศาลระหว่างประเทศ ณ กรุงเฮก

เส้นทางคมนาคมไตรภาคี อินเดีย-เมียนมา-ไทย : โอกาสของไทยจริงหรือไม่?

เมื่ออินเดียได้ออกนโยบาย “มองตะวันออก” (Look East Policy) ที่หันมาให้ความสนใจกับประเทศในอาเซียนมากขึ้น ตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมา อินเดียก็พยายามที่จะเข้ามาจับตลาดด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ซึ่งเส้นทางคมนาคมไตรภาคีก็เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามของอินเดียในการเปิดประตูสู่อาเซียน โดยการเชื่อมโยงเส้นทางทางบกจากรัฐทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านทางเมียนมาและไทยเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว ดังนั้นการที่ไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียนที่มีที่ตั้งอยู่ตรงกลางภูมิภาคซึ่งเชื่อมต่อการก่อสร้างเส้นทางคมนาคมในครั้งนี้ จะเป็นโอกาสในด้านต่าง ๆ ของไทยจริงหรือไม่...

ความเป็นมาของโครงการเส้นทางคมนาคมไตรภาคี

จากการประชุมผู้นำ BIMSTEC ครั้งที่ 6 ที่ภูเก็ต ประเทศไทย เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2557 ได้มีการลงนามความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงการคมนาคมระหว่างประเทศสมาชิกให้มีการขยายตัวด้านการค้า การท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยได้เริ่มโครงการก่อสร้างเส้นทางตามโครงการเส้นทางคมนาคมไตรภาคี เมียนมา - ไทย - อินเดีย (Myanmar - Thailand - India Trilateral Highway - MTITH) จากเมืองโมเรห์ รัฐมณีปุระของอินเดีย ผ่านเมียนมา ถึง อ.แม่สอด จ.ตาก ของไทย ระยะทาง 3,200 กิโลเมตร ถนนเส้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทาง ASEAN HIGHWAY 1 (AH1) ซึ่งเป็นถนนระหว่างประเทศเอเชียสายที่ 1 จากประเทศญี่ปุ่นถึง ตุรกี ผ่าน 14 ประเทศในเอเชียคือ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เกาหลีเหนือ จีน เวียดนาม กัมพูชา ไทย เมียนมา บังคลาเทศ อินเดีย ปากีสถาน อัฟกานิสถาน อิหร่าน และสิ้นสุดที่ตุรกี ซึ่งเส้นทางดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการพัฒนาความเชื่อมโยง อาเซียน - อินเดีย ได้รับการบรรจุไว้และดำเนินการตามแผนแม่บทด้านการเชื่อมโยงอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity - MPAC) โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ คือ

1. ความเชื่อมโยงทางกายภาพ (Physical Connectivity) ระหว่างสามประเทศเข้าด้วยกัน เป็นการจัดตั้งและเชื่อมต่อระบบการคมนาคมรูปแบบต่างๆ ในเชิงบูรณาการ เพื่อพัฒนาให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจแม่โขง - อินเดีย และการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างเมียนมา - อินเดียตอนเหนือ - อินเดีย

2. การเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับประเทศสมาชิกของอาเซียน ซึ่งอินเดียได้ดำเนินการความร่วมมือทั้งในระดับพหุภาคีกับอาเซียน และในระดับทวิภาคีกับ 5 ประเทศสมาชิก คือ ไทย เวียดนาม ลาว มาเลเซีย และเมียนมา

ประโยชน์ของโครงการฯ ไตรภาคี

หากถนนเส้นนี้สร้างเสร็จสมบูรณ์จะส่งผลให้การขนส่งสินค้า และการสัญจรของคน สามารถเคลื่อนย้ายข้ามแดนระหว่างประเทศได้อย่างสะดวก อันเป็นการปรับปรุงยกระดับเรื่องการติดต่อเชื่อมโยงระหว่างกัน ส่งผลให้สามารถลดต้นทุนด้านการขนส่ง สนับสนุนการเดินทางทางด้านการท่องเที่ยว การค้า และอำนวยความสะดวกในการติดต่อระหว่างประชาชนของทั้ง 3 ประเทศ ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการค้าภายในภูมิภาคขึ้นไปได้ถึงร้อยละ 60 อีกทั้งยังเป็นการใช้เส้นทางยุทธศาสตร์ที่ได้ประโยชน์สูงสุด ซึ่งล่าสุดอินเดียและเมียนมาได้ลงนามความตกลง 12 ฉบับ มีสาระครอบคลุมความร่วมมือและแบ่งหน้าที่กันพัฒนาปรับปรุงถนนหลักหลายสายในเมียนมา และยกระดับให้เป็นเส้นทางหลักในการเชื่อม 3 ประเทศเข้าด้วยกัน

สถานการณ์ของโครงการฯ ในปัจจุบัน

การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมไตรภาคีระหว่างอินเดีย - เมียนมา - ไทย มีแนวโน้มล่าช้าและไม่เป็นไปตามกำหนดเวลาเดิม แต่คาดว่าจะมีความคืบหน้ามากขึ้นในปี 2559 โดยทางอินเดียเห็นว่า มีอุปสรรคต่าง ๆ ดังนี้

1. ความล่าช้าในการก่อสร้างเส้นทางในบางส่วน ไทยมีความล่าช้าในการก่อสร้างเส้นทางตามโครงการฯ ดังกล่าว ในส่วนที่ไทยรับผิดชอบก่อสร้างเส้นทางระหว่างเมืองพะอาน รัฐกะเหรี่ยง ถึง อ.แม่สอด จ.ตาก รวมระยะทาง 100 กิโลเมตร ซึ่งส่งผลให้โครงการดังกล่าวไม่แล้วเสร็จตามกำหนดในปี 2559 อีกทั้งอินเดียก็ไม่สามารถผลักดันให้โครงการดังกล่าวดำเนินควบคู่ไปกับโครงการเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคมระหว่างภูฎาน - บังกลาเทศ - อินเดีย - เนปาล ซึ่งมีการลงนามข้อตกลงตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2558

2. ยังไม่มีข้อตกลงการขนส่งอย่างเป็นทางการร่วมกัน ทั้งสามประเทศคือ อินเดีย เมียนมา และไทย ยังไม่สามารถลงนามในข้อตกลง Motor Transport เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างกันภายในกำหนดเวลาในเดือนมีนาคม 2559

3. ความไม่พร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐานในเมียนมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถของเส้นทางในการรองรับรถบรรทุกขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ รวมถึงการมีสะพานและท่อใต้ดินจำนวนมากส่งผลให้การปรับปรุงถนนล่าช้า อย่างไรก็ตาม อินเดียพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยอนุมัติงบประมาณประมาณ 5.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเมียนมา อาทิ การเสริมฐานรากของสะพานให้มีความแข็งแรงจำนวน 70 แห่ง เป็นต้น

บทวิเคราะห์ :

โอกาสของประเทศไทย

1) สินค้าไทยมีโอกาสเข้ามาเจาะตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียมากขึ้น เพราะสินค้าอุปโภคบริโภคของไทยมีคุณภาพและราคาสมเหตุสมผล เป็นที่ยอมรับของประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน ต้นทุนการนำเข้าไปยังอินเดียจะลดลง เพราะการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทำให้ต้นทุนการขนส่งลดลง ขณะที่ต้นทุนของสินค้าก็ลดลงจากการเปิดเสรีทางการค้า (จากเดิมที่อินเดียมีอัตราภาษีนำเข้าและมาตรการกีดกันสูง) ประกอบกับเศรษฐกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียมีอัตราการขยายตัวสูงส่งผลทำให้มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น จะช่วยให้ไทยซึ่งยังทำการค้ากับภูมิภาคนี้ค่อนข้างน้อย มีโอกาสทางการตลาดมากขึ้น

2) ปัจจุบัน การลงทุนระหว่างไทยกับอินเดียส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดใหญ่ และการลงทุนระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียและไทยยังมีไม่มากนัก ดังนั้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงระหว่างประเทศนี้น่าจะเป็นโอกาสที่ดีสำหรับนักลงทุนจากไทย โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมสำรวจและผลิตปิโตรเลียมและอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ที่จะขยายการลงทุนไปสู่อินเดีย

3) การท่องเที่ยวระหว่างไทยและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียมีแนวโน้มจะขยายตัวมากขึ้น เพราะปัจจุบันไทยเป็นเป้าหมายการท่องเที่ยวหลักของนักท่องเที่ยวอินเดียอยู่แล้ว โดยชาวอินเดียเดินทางมาประเทศไทยมากกว่า 1 ล้านคนต่อปีและไทยยังเป็นสถานที่ยอดนิยมในการถ่ายทำภาพยนตร์ของบอลลีวูด (Bollywood) ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวในไทยเป็นที่รู้จักของคนอินเดีย

จึงคาดว่า หากทางเส้นทางฯ ไตรภาคี สร้างแล้วเสร็จ ประเทศไทยจะได้รับผลประโยชน์อย่างมาก เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค และเป็นเป้าหมายหลักของอินเดียที่ต้องการเข้ามาค้าขายและลงทุนกับไทย รวมทั้งใช้เป็นฐานขยายการค้าและการลงทุนไปยังเพื่อนบ้านอาเซียนอื่น ๆ ในขณะเดียวกัน ไทยก็ต้องการใช้ทางตามโครงการฯ ดังกล่าวขนส่งสินค้าผ่านเมียนมาไปยังอินเดียเช่นกัน นับเป็นการส่งเสริมการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ทางการค้าเพื่อลดต้นทุนให้ผู้ประกอบการไทย

ข้อควรระวังของประเทศไทย

เมื่อเกิดการพัฒนาทางด้านเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบายระหว่างประเทศขึ้น ก็ย่อมปฏิเสธภัยคุกคามที่แฝงตัวเข้าพร้อมกันไม่ได้ โดยเฉพาะภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่มีความยุ่งยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น ปัญหาเสถียรภาพ การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การก่อการร้าย การค้ามนุษย์ แรงงานเถื่อน อาชญากรรมข้ามชาติ และอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงปัญหาด้านสาธารณสุขที่เกิดจากโรคติดต่อร้ายแรงต่างๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้คือปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่เรียกว่าปัญหาความมั่นคงของสังคม (Social Security) และความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ที่จะกระทบต่อเสถียรภาพทางความมั่นคงของประเทศได้

บทส่งท้าย

ในฐานะที่อินเดียมีศักยภาพด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจติดอันดับ 5 ของโลก และเป็นมหาอำนาจโลกระดับกลาง (Middle Power) ประกอบกับการดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ทำให้อินเดียมีนัยสำคัญในการถ่วงดุลระหว่างประเทศมหาอำนาจจากซีกโลกตะวันตกและเอเชีย การประสานและขยายความร่วมมือกับอินเดียจึงเป็นเรื่องหนึ่งซึ่งไทยมีอาจมองข้ามไม่ได้ และควรแสวงประโยชน์จากโอกาสควบคู่กับการระวังป้องกันผลกระทบอย่างรอบด้านในสถานการณ์นี้

อ้างอิง

- 1) เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, ศ.ดร.ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย (1). <http://www.bangkokbiznews.com/mobile/view/blog/574057> สืบค้นเมื่อวันที่ 13 พ.ค.59
- 2) ตติกานต์ เดชพงค์. อินเดีย “มองตะวันออก” เชื่อมต่อเส้นทางอาเซียน. <http://www.thairath.co.th/content/380155>. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 พ.ค.59

ภาพประกอบ

- 1) <http://www.oknation.net/blog/surasak/2013/11/11/entry-1>

ส่วนที่ 3

การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (เม.ย. – มิ.ย.59)

ผลการปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop

4 – 5 เม.ย.59

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดโครงการอบรมการพัฒนาาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ประจำปีงบประมาณ 2559 ณ ห้องประชุมศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

27 - 28 เม.ย.59

พลเอก สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 4/2559 เรื่อง “ความท้าทายต่อการปรับทัศนคติของคนไทยต่อประเทศเพื่อนบ้านในเชิงบวก” ระหว่างวันที่ 27-28 เม.ย.59 ณ โรงแรมโกลเด้นซิตี ราชบุรี ซึ่งจัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยมี พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ให้การต้อนรับและกล่าวรายงานในพิธีเปิด

12 พ.ค.59

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “บริบทและทิศทางการเสริมสร้างความมั่นคงร่วมในทะเลจีนใต้” ในงานสัปดาห์วิชาการความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 1 ประจำปี 2559 ณ ห้อง 122 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เมื่อวันที่ 12 พ.ค.59 เวลา 08.30 - 12.00 น.

12 พ.ค.59

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การปฏิบัติการทางทหารร่วมของกองทัพไทยกับอาเซียนและประเทศคู่เจรจาตามกรอบ ADMM-Plus” ในงานสัปดาห์วิชาการความมั่นคง สปท. ประจำปี 2559 ณ ห้อง 122 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เมื่อวันที่ 12 พ.ค.59 เวลา 13.00 - 16.00 น.

24 - 27 พ.ค.59

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดกิจกรรม Unit School เพื่อการพัฒนาภาษาอังกฤษของกำลังพล ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประจำปี 2559 ระหว่างวันที่ 24-27 พ.ค.59 ณ ห้องประชุม (2) ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ชั้น 2 ซึ่งในวันนี้เป็นวันสุดท้ายของการจัดกิจกรรม โดย พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้มอบของที่ระลึก ถ่ายภาพร่วมกับวิทยากร และผู้เข้ารับการอบรม

9 - 10 มิ.ย.59

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการสัมมนา การปรับปรุงและประเมินผลการดำเนินการ โครงการประชุมเชิงสัมมนา ทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ระหว่างวันที่ 9-10 มิ.ย.59 ณ โรงแรม ไมด้า รีสอร์ท จ.กาญจนบุรี

27 มิ.ย.59

พลโท สุรสิทธิ์ ถนัดทาง รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในการประชุมวิชาการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2/2559 เรื่อง “บทบาทของการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ ต่อบริบทความมั่นคงในศตวรรษที่ 21” เมื่อวันที่ 27 มิ.ย.59 จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ณ ห้องศรีวรา เอ โรงแรมทาว์น อิน ทาวน์ กรุงเทพฯ

29 - 30 มิ.ย.59

พลเอก สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานเปิด “การประชุมสัมมนาเครือข่ายทางวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน ประเทศไทย ประจำปี 2559” จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในฐานะ ศูนย์วิจัย และคณะผู้เชี่ยวชาญอาเซียน (SSC ASEAN Reserch and Expert Centre : SAREC) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และแสดงผลงานทาง วิชาการในรอบปี ระหว่างสถาบันการศึกษาและ หน่วยงาน think tank ด้านอาเซียนในเครือข่าย 24 สถาบัน ระหว่างวันที่ 29 - 30 มิ.ย.59 ณ โรงแรมชั้นทาราเวลเนส รีสอร์ท จ.ฉะเชิงเทรา

2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ

4 พ.ค.59

พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ แลกเปลี่ยนข้อมูลวิชาการ และสร้างเครือข่าย กับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เมื่อวันที่ 4 พ.ค.59 ณ ห้องประชุมพลโทพระยาศัลวิธานนิเทศ ชั้น 3 อาคาร วช.

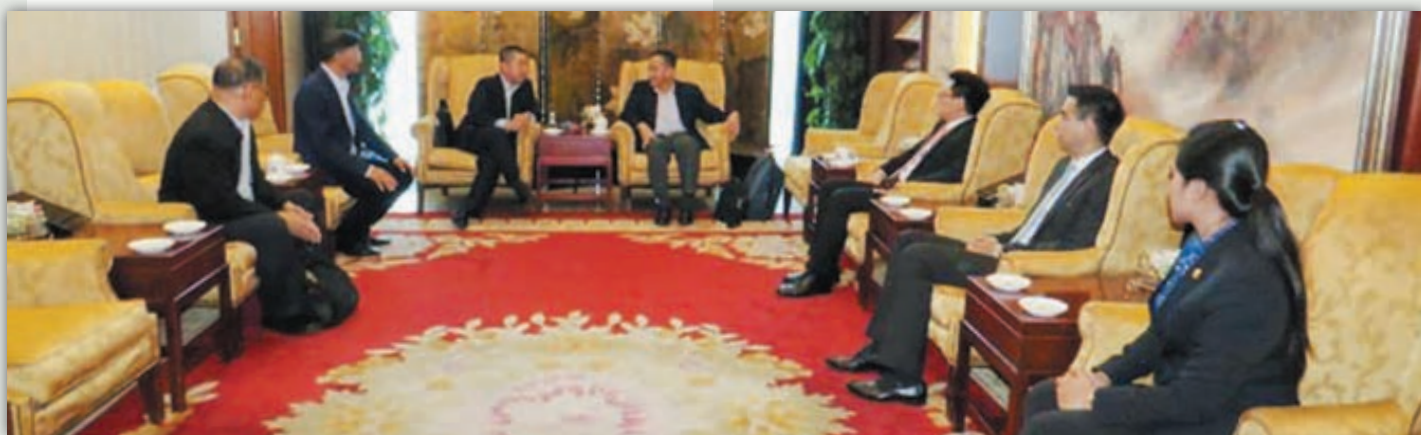
1 ก.ค.59

พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ ประชุมแลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็น และรวบรวมข้อมูล ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พร้อมด้วยเข้าเยี่ยมชม พิพิธภัณฑ์สุริยานุวัตรเพื่อการพัฒนาประเทศ เมื่อวันที่ 1 ก.ค.59

3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

10 เม.ย.59

พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษา ยุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะฯ เดินทางไปประชุมและแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับสถาบัน China Institute for International Strategic Studies (CISS) ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน (สปปจ.) โดยมีผู้แทน CISS ต้อนรับโดย MG (Retd) Zhao Ning, Vice Chairman, CISS

12 เม.ย.59

พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมด้วย ประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางวิชาการกับหน่วยงาน China Institute of Contemporary International Relations (CICIR) ของ สปจ. โดยมี Mr.Ji Zhiye, President of CICIR ให้การต้อนรับและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในประเด็น ยุทธศาสตร์ของจีนต่ออนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) ประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางวิชาการ ณ CIIS ของ สปจ. โดยมี Mr.Liu Qing, Acting Director Department for Asia Pacific Studies CIIS ให้การต้อนรับและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางวิชาการ ในประเด็นนโยบายการต่างประเทศของจีนต่อมหาอำนาจ และนโยบายความมั่นคงทางทะเล

15 เม.ย.59

พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมด้วย เดินทางเยี่ยมสำนักนายกเทศมนตรี นครคุนหมิง โดยมี Mr. Li Zhigong, รองนายกเทศมนตรีนครคุนหมิง มลฑลยูนนาน ให้การต้อนรับ ณ Kunming Municipal People’s Government HQ : มีการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของ Greater Mekong Subregion (GMS) ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงสอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 13 ของจีนในส่วนที่มณฑลยูนนานและนครคุนหมิง มีความเกี่ยวข้องกับ ณ นครคุนหมิง, สปจ.

14 – 21 พ.ค.59

พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมด้วย เดินทางไปสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง ณ Stragie Studies Institute (SSI), US Army War College, Carlisle, Pennsylvania สหรัฐอเมริกา

24 พ.ค.59

คณะที่ปรึกษาทางการทหารสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย (JUSMAG-Thai) มาเยี่ยมเยือน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เมื่อวันที่ 24 พ.ค.59 ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยมี พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และคณะร่วมให้การต้อนรับ

27 พ.ค.59

พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ให้การต้อนรับ Mrs. Nathalia Hoffmann ผอ.ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและกลยุทธ์ฯ กท.ฝรั่งเศส และ Lieutenant Colonel Nadia PTERCY ผชท.ทหารฝรั่งเศส/กรุงเทพ มาเยี่ยมเยือน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เมื่อวันที่ 27 พ.ค.59 ณ ห้องรับรอง ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

29 พ.ค. - 2 มิ.ย.59

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดประชุมเครือข่ายสถาบันความมั่นคงของชาติสมาชิกอาเซียน เรื่อง บทบาทของศูนย์การแพทย์ทหารกับการส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ (Track II Network of ASEAN Defence and Security Institutions : NADI Workshop on "Contribution of ASEAN Center of Military Medicine (ACMM) to Enhance Human Security" 29 May - 2 June, 2016 at The Tide Resort Hotel, Chonburi, Thailand.) ระหว่างวันที่ 29 พ.ค.-2 มิ.ย.59 ณ เดอะไทด์ รีสอร์ท จ.ชลบุรี

Vision of SSC, NDSI. วิทยาลัยศนฯ ศศย.สปรท.

VISION

"The Center of
Excellence for Strategic
and Security Studies
in ASEAN"

“การเป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศใน
การศึกษา ด้านยุทธศาสตร์และ
ความมั่นคง
ในอาเซียน”

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400.

โทร. 0 2275 5715

เว็บไซต์ : www.sscthailand.org